

СРПСКО КОЛО

● ЛИСТ САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА ● ПИСАН ИЈЕКАВСКИМ ИЗГОВОРМ ● ГОДИНА II ● БРОЈ 2 ● ЈАНУАР 2016 ● БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК

ЂОРЂЕ РАДИНОВИЋ

Инвеститори улажу у Стару Пазову, јер су сигурни да их нећемо изневјерити

Предсједник општине Стара Пазова у интервјуу за *Српско коло* открива на који начин је за четири године отворено 5.000 радних мјеста. Данас, због мањка радне снаге, ова општина је постала препознатљива као обећана земља за незапослене из околних општина

СТРАНА 11.

ДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Завјет слободи за вјечност Српске

Прослави Дана Републике у Бањој Луци присуствовала је скоро читава Влада Србије, предвођена премијером Александром Вучићем. Јасно је да ће 9. јануар и даље бити датум који ће Српска славити као Дан Републике и то јој нико, никаквим одлукама, не може забранити. Прочитајте шта су у анкети *Српског кола* рекли представници завичајних удружења у Србији

СТРАНЕ 12, 13 И 14.

БОРБА ЗА ОПСТАНАК СРБИ ИЗ ЗАПАДНЕ КРАЈИНЕ ТРАЖЕ ПОМОЋ

Нема нам спаса без помоћи РС и Србије

» Челни људи Дрвара, Гламоча, Грахова и Петровца упутили су највишим државним институцијама РС и Србије иницијативу за одржавање донаторске конференције за помоћ српским повратничким општинама

» Потписници ове иницијативе за *Српско коло* говоре са којим су све проблемима суочени наши сународници

ЕЛИТЕ НАС СЕ СЈЕТЕ САМО У ГОВОРИМА

СЛАВИША МИХАЈЛОВИЋ, СРПСКИ ДЕЛЕГАТ У ДОМУ НАРОДА ФБИХ:

Без озбиљне националне стратегије за мање од осам година Срба овдје неће бити!

ЕПИСКОП БИХАЋКО – ПЕТРОВАЧКИ АТАНАСИЈЕ РАКИТА ПОЗИВА ВЈЕРНИКЕ НА ЈЕДИНСТВО :

Црква никад није издала свој народ!

Позвао бих на потпуно јединство Срба са ових простора који су отишли и који се интересују о животу на овом простору. Потребно нам је апсолутно јединство са онима који су остали и живе овамо. Приликом сваке приче о овом простору треба позвати оне који су отишли одавде да се више укључе у овдашњи живот, не само интересовањем и писањем, него својим присуством, својим виђењем и прије свега материјалним средствима

СТРАНЕ 8, 9 И 10.

ЛИНТА ИСПУНИО ОБЕЋАЊЕ

Нови Сад расписао јавни позив за додјелу 276 станова за избјегле Србе

Савез Срба из региона организовао је више трибина у Новом Саду на којима је упознао заинтересоване грађане који су им документи потребни да би могли конкурисати за јавни позив који је расписан 11. јануара 2016. СТРАНА 6.

ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА

Нема раја без роднога краја

Савез Срба из региона организовао је Фестивал фолклора Срба из Крајине, Републике Српске и Федерације БиХ. Наступало је седам фолклорних група који су, инспирисани великом сценом Српског народног позоришта у Новом Саду, одушевили препуно гледалиште

СТРАНА 24.

У ЦРНОЈ ГОРИ СВЕ ЦРЊЕ

Његош постао непожељан баш као и све што је српско!

Његош је у Црној Гори постао неприхватљив због „националне прљавштине“, а сви значајни српски писци су протјерани из школских уџбеника

СТРАНА 5.

САВЕЗ СРБА ИЗ РЕГИОНА НАСТАВИО АКЦИЈУ ЕВИДЕНТИРАЊА ОТЕТЕ И УНИШТЕНЕ ИМОВИНЕ ИЗБЈЕГЛИХ И ПРОГНАНИХ СРБА И ДРУГИХ ОШТЕЋЕНИХ ГРАЂАНА У ХРВАТскоЈ, БиХ И СЛОВЕНИЈИ

ПРИЈАВИ СВОЈУ ОТЕТУ И УНИШТЕНУ ИМОВИНУ

детална упутства на странама 3. и 4.

УВОДНИК

Сви у колу

Драги читаоци, Захваљујемо се свима вама на указаном повјерењу. Бројне честитке, позиви, мејлови и неопределиви контакти показују да Српско коло оправдава своје постојање. Јануар је вријеме слава, а овај ће остати посебан. Најпосебнији је 9. јануар, који је уједино све Србе, и незамисливо је да се неко усуди да помене као озбиљну тему наводно укидање прославе Дана Републике Српске. Нашој анкети одазвала су се бројна завичајна удружења сагласна у оцјени да је то празник који треба на посебан начин обиљежавати у Србији.

У овом броју бавили смо се Западном Крајином. Наши људи који су остали на том простору, или су се вратили да живе у тешким условима, за тамошњу локалну власт су туђи, а за Београд и Бању Луку, који су оптерећени својим бригама, готово невидљиви. А живјети се мора. Иницијатива за донаторску конференцију заправо је последњи аларм за опстанак Срба тамо где су одувјек живјели и били већина. Данас у Федерацији БиХ живи тек 3% наших сународника. Не будемо ли чули њихов апел слична судбина могла би се проширити као елементарна непогода, остављајући за собом пустош. Неко ће рећи да претјерујемо, али да ли је ико икада могао помислити да ће се у Црној Гори десити оно што бити не може. Почели су са Његошем и српским писцима, које су избацили из књига или их цензурирали, а крајњи циљ је, по ријечима наших саговорника, да у Црној Гори не остане ништа што има придјев српски – ни језик, који је преименован у четворочлани назив, који не могу да изговоре ни они који су га склепали, ни култура, а ни црква!

Ипак, није све црно. Послије 20 година чекања расписан је јавни позив у Новом Саду за додјелу стана прогнаним и избјеглим лицима. Напокон ће људи са Петровачке цесте или њихови потомци имати прилику да добију кров над главом. *Савез Срба из региона* повео је српско коло, и то не само овако на папиру. Да ли је неко замислити да ће се у Српском народном позоришту, најстаријем театру у Срба, чути завичајна pjesма учесника и публике Нема раја без родног краја? Мада нико званично није потврдио, адриналин који је прорadio те вечери гарантује да ћемо сваке године на истом мјесту Светог Саву пјесмом дочекивати.

РЕДАКЦИЈА

ВЛАДИМИР ЦУЦИЋ РЕПУБЛИЧКИ КОМЕСАР ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ О ПРОБЛЕМИМА МИГРАНАТА И ПРОГНАНИХ СРБА

Проблеме прогнаних лица најбоље је рјешавати на регионалном нивоу!

У разговору за *Српско коло* Владимир Цуцић истиче да се Комесаријат за сада успјешно носи са повећаним приливом миграната, а запослени раде у три смјене у прихватно-транзитним центрима. Поред тога, Комесаријат спроводи Националну стратегију за рјешавање питања избјеглица са простора бивше СФРЈ, која треба да донесе кров над главом за 297 породица. Цуцић поздравља *Формирање Савеза Срба из региона* и сматра да је проблеме избјегличке популације најбоље рјешавати на регионалном нивоу.

» **Србија је и даље окупирана миграционом кризом. У којој мјери Комесаријат може покривати потребе ове популације? Колика су средства до сада потрошена из буџета за рјешавање овог проблема?**

– Комесаријат за избјеглице и миграције средствима из буџета и уз помоћ донаторских средстава успјешно подмирује потребе настале повећаним приливом миграната. Током 2015. године општине су добиле укупно 65 милиона динара за појачавање капацитета, док су из буџета Комесаријата утрошена редовна средства предвиђена за азил. Комесаријат тим средствима покрива боравак и смјештај миграната у центрима за смјештај тражилаца азила, три obroка, њихову здравствену заштиту, обућу, одјећу... Као што је и познато, Република Србија се успјешно

носи са повећаним приливом миграната, а запослени Комесаријата, заједно са колегама из других институција, раде у три смјене у прихватно-транзитним центрима.

» **Да ли и у којој мјери Србија има или нема помоћ од стране ЕУ због великог таласа миграната? Према процјенама, који број миграната остаје у Србији, а који је транзитно прошао кроз нашу земљу?**

– Србији помаже Европска унија, као и други донатори, међу њима и Швајцарска агенција за развој и сарадњу. Конкретно, ЕУ је помогла са 13,74 милиона евра до сада. Мигранти не остају у Србији, јер је њима Србија само земља транзита на путу ка земљама Западне Европе, као што су Њемачка или Шведска. Према подацима Министарства унутрашњих послова, кроз Републику Србију је током 2015. године прошло скоро 600.000 миграната, што је вишеструко повећање у односу на 2015. годину.

» **У којој мјери се Комесаријат данас бави српским избјеглицама са простора Хрватске, БиХ и Словеније?**

– Комесаријат за избјеглице и миграције бави се свим својим капацитетима избјеглицама из Босне и Херцеговине и Хрватске. У јулу 2015. године Република Србија је на предлог Комесаријата за избјеглице и миграције усвојила Националну стратегију за рјешавање питања избјеглица и интерно расељених лица за

ЛАЗАРЕВАЦ НА ЧЕКАЊУ

Кад је ријеч о становима у Лазаревцу чека се одлука другостепене комисије по жалбама корисника.

период од 2015. до 2020. године. Стратегија прати потребне циљеве и мјере Србије, које су дефинисане у претходном периоду, а који су и даље актуелни. Узимајући у обзир већ започето, детаљно су разрађене мјере и активности у области избјеглиштва и расељеништва у смислу допуњавања и прилагођавања новим околностима за рјешавање проблема избјеглица, ослањајући се на најбољу праксу.

Из буџета Србије је, а преко Комесаријата за избјеглице и миграције, је у 2015. години, као подршка за 61 јединицу локалне самоуправе за обезбјеђивање трајних стамбених рјешења за избјеглице, издвојено 149.677.000 динара као помоћ у виду пакета грађевинског материјала. Уз учешће јединица локалне самоуправе, очекује се трајно стамбено збрињавање за најмање 297 породица.

» **Савез Срба из региона покренуо је акцију пописивања оштећене и уништене имовине, као и свих других погажених људских права. Како бисте Ви оцијенили ову акцију, каква су искуства Комесаријата са пописа из 1996. године и у којој мјери ће Комесаријат помоћи ову акцију?**

– Комесаријат за избјеглице и миграције поздравља формирање *Савеза Срба из региона* и сматра да је проблеме

избјегличке популације најбоље сагледавати и предузимати иницијативе за њихово рјешавање на регионалном нивоу. Комесаријат за избјеглице, као и општинска повјереништва, имају мали број запослених лица за обиман број послова које обављају. Поред редовних активности и спровођења Регионалног стамбеног пројекта, објављивања јавних позива и учешћа у раду комисија за избор корисника, услед повећаног прилива миграната у последњих шест мјесеци, у прихватно-транзитним центрима, поред запослених из Комесаријата, ангажовани су и општински повјереници за избјеглице.

Поред тога, у општинским повјереништвима обично је запослен само један службеник, који поред послова повереника за избјеглице и миграције обавља и друге послове из надле-

њу у овај пројекат. Спроводе га четири партнерске земље у региону, уз надзорну улогу УНХЦР-а и Организације за европску безбједност и сарадњу. Критеријуми за бодовање корисника јасно су истакнути приликом оглашавања сваког јавног позива. Примјера ради, то су да корисник нема некретнину у земљи поријекла, ни у Републици Србији, којом би могао да ријеша своје стамбене потребе, да не може да користи непокретност у држави поријекла или некој другој држави, да нема приходе којима би могао да ријеша своје стамбене потребе... Све се то бодује и провјерава и на основу тога се формирају листе.

» **Као један од проблема са терена људи истичу примјер насеља Југовићево у Новом Саду где је завршено је 15 стана. Утврђена и коначна ранг листа, али до данас тај процес није завршен. Који је разлог толиког чекања и кад се може очекивати извршна одлука?**

– Коначна листа је објављена 29. децембра 2015. Одлука је свим корисницима послата на кућну адресу и на њу могу да се жале. Треба да се уручи 126 одлука на исто толико адреса, што захтијева одређено вријеме, јер понекад није лако наћи корисника, а одлука мора лично да се уручи. Рок за жалбу је 15 дана од дана уручења одлуке. Очекујемо да ће се корисници уселити у року од два месеца.

» **На трибинама око регионалног стамбеног програма конкретно су навођена имена људи из Комесаријата који се не јављају на телефон или се на бахат начин понашају према странкама. Да ли републички комесаријат именује повјеренике или локална власт и да ли постоји унутрашњи систем контроле рада повјереника?**

– На конкретне притужбе о нејављању се реагује, али до сада смо их заиста ријетко имали. Многе странке имају и мобилне телефоне наших запослених, тако да комуникација постоји. Кад је ријеч о повјереницима, њих бира локална власт, а Комесаријат на предлог општина одобрава њихово именовање. Њихов рад самим тим контролишу локалне самоуправе. **Т.Н.**

149

милиона динара издвојено је из буџета Србије за обезбјеђивање трајних стамбених рјешења за избјеглице у виду пакета грађевинског материјала

ШТА СВЕ САДРЖЕ ПОТПРОЈЕКТИ РСР

Спровођење пет потпројеката у оквиру Регионалног стамбеног пројекта Републике Србије (РСР) је у току. Кроз обезбјеђивање 4.153 стамбена рјешења за најугроженије избјеглице, до сада је у оквиру првог потпројекта испоручено 129 пакета грађевинског материјала и започето је постављање 65 монтажних кућа, док је реализација свих компонената преостала четири потпројекта у току. У оквиру РСР-а избјеглицама се нуде станови, монтажне куће, пакети грађевинског материјала за адаптацију/завршетак изградње и куповина сеоских домаћинстава. У току 2015. године у 27 општина завршена је процедура за избор корисника наведених стамбених рјешења. Изабран је 1.521 корисник, који ће у наредном периоду добити стамбено рјешење. Осим наведеног, у октобру 2015. године потписани су уговори са 61 општином за реализацију стамбене изградње, додјелу грађевинског материјала и куповину сеоских кућа у оквиру другог, четвртог и петог потпројекта. Комесаријат за избјеглице и миграције паралелно наставља са подношењем нових пројекатних предлога, у складу са расположивим средствима и потребама. У свим наведеним општинама објављени су јавни позиви за избор корисника за додјелу стамбених рјешења.

ОДРЖАН САСТАНАК ДЕЛЕГАЦИЈЕ САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА СА КОМЕСАРОМ ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ И МИГРАЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Подржавамо акцију евидентирања отете и оштећене имовине

Дана 18. јануара 2016. године комесар за избјеглице и миграције Владимир Цуцић и његови сарадници (помоћник комесара Иван Гергинов, помоћница комесара Данијела Поповић-Роко и координатор за Јужнобачки округ Ивана Ђурко) примили су делегацију, коју је предводио Миодраг Линта.

На састанку су били присутни председник Удружења пензионера из Хрватске Јован Каблар, правни стручњак Радмила Никшић, председник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић и председник *Савеза Срба из*

региона и народни посланик Миодраг Линта.

Он је упознао комесара Цуцића са акцијом евидентирања уништене, оштећене, отете и друге имовине која се

налази у Хрватској, Босни и Херцеговини а коју спроводи *Савез Срба из региона* од 15. децембра 2015. године. Евидентирање се врши електронским путем тј. свако за-

интересовано лице попуњава образац на нашем сајту.

Линта је затражио од комесара Цуцића да се у акцију максимално укључе општински и градски повјереници за избјеглице широм Србије, јер значајан дио наших земљака нема рачунар или не зна да га користи. То значи да би оштећени грађани могли да свакодневно одлазе код повјереника за избјеглице и да им они попуњавају образац.

Комесар Цуцић је рекао да подржава акцију, али да су повјереници за избјеглице доста ангажовали око рјешава-

ња стамбених проблема наших људи, као и око миграната који долазе из Сирије и других земаља Блиског истока.

Такође, Линта је истакао да је недопустиво да избјегличке породице које су на конкурс добиле станове чекају дуго временски период да се уселе у њих због компликованих правних процедура (примјери станава у насељу Југовићево у Новом Саду и станава у Лазаревцу).

На крају састанка закључено је да се наставе разговори о наведеним питањима, али и бројним другим проблемима.

СРПСКО КОЛО

оснивач и издавач:

Савез Срба из региона

Главни и одговорни уредник:

Трифко Ђоровић

Лектор:

Сања Вуковић

Припрема и дизајн:

Студио Платинум

веб администратор:

Милисав Шапић

Секретар:

Дејан Орабовић

Адреса редакције:

Српско коло,

Краљице Марије 47, Београд

Мејл: info@ssr.org.rs

Телефон: 011/3820-250

Сајт: www.ssr.org.rs

Штампа:

Штампарнија Рађеновић

Нови Сад, Десанке Максимовић 52

ПОЗИВ ПРЕДСЈЕДНИКА САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА МИОДРАГА ЛИНТЕ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ИМОВИНЕ ИЗБЈЕГЛИХ И ПРОГНАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИХ ОШТЕЋЕНИХ ГРАЂАНА КОЈА СЕ НАЛАЗИ У ХРВАТСКОЈ, БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ И СЛОВЕНИЈИ

Поштовани земљаци, даме и господо,

Савез Срба из региона креће 15. децембра 2015. године у евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине избјеглих и прогнаних лица из Хрватске, Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Словеније који живе расејани широм свијета и имовине осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, Босни и Херцеговини и Словенији. Евиденција имовине ће трајати три мјесеца тј. до 15. марта 2016. године.

Први циљ акције *Савеза Срба из региона* јесте да се изврши, у што већој мјери, евиденција отете, уништене, општећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине путем попуњавања обрасца. Образац за евидентирање имовине налази се на сајту нашег *Савеза Срба из региона* (www.ssr.org.rs). Образац је могуће попунити само на сајту наше организације електронским путем тј. није га могуће штампати и ручно попуњавати. Након што лице попуни образац потребно је на крају обрасца само да кликне на ријеч „Пошаљи” и образац ће бити послан у нашу базу.

Један образац односи се на домаћинство које је постојало прије ратних сукоба и може га попунити носилац или било ко од чланова тадашњег домаћинства (отац, мајка, син, кћерка, унук, унука, блиски рођак и др.)

Други циљ акције *Савеза Срба из региона* јесте да, након завршетка евиденције имовине, ангажује угледне стручњаке који ће извршити анализу прикупљеног материјала и урадити свеобухватан извјештај са прецизним подацима о систематском кршењу људских права избјеглих и прогнаних лица и других оштећених грађана. *Извјештај* ће бити преведен на енглески језик а затим послат на адресе свих значајних међународних организација, као што су Уједињене нације, Европска унија, ОСЦЕ, Савјет Европе и друге. Извјештај ће бити доступан и на нашем сајту.

Савез Срба из региона ће тражити, прије свега од Европске уније тј. од њених институција: Европског парламента, Европског савјета, Савјета министара и Европске комисије да изврши притисак на Хрватску, Босну и Херцеговину и Словенију да поштују Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода; да Хрватска испуни преузете обавезе потписивањем Уговора о приступању Европској унији крајем 2011. године и да Босна и Херцеговина испуни *Анекс 7* Дејтонског мировног споразума који се односи на повратак имовине избјеглих и расељених лица.

Једини попис имовине избјеглих и прогнаних лица урађен је још 1996. године а *Извјештај* тек 2001. године. Нажалост, у претходне двије деценије нису предузете никакве мјере и активности да се међународне организације и међународна јавност упозна са подацима о систематском кршењу људских права избјеглих и прогнаних лица који су наведени у *Извјештају* из 2001. године. Наш је став да није могуће успоставити односе међусобног поштовања и повјерења међу државама насталим на простору бивше Југославије без проналажења правичног и трајног рјешења овог питања.

Главни разлог због чега *Савез Срба из региона* креће у евиденцију отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине избјеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, Босни и Херцеговини и Словенији јесте јер су подаци из пописа имовине из 1996. године застарјели и у једном дијелу промјењени. Наиме, један мањи дио наших земљака и оштећених грађана је повратио, продао или размјенио имовину, другом дијелу су обновљене куће и др. Дакле, подаци из пописа имовине из 1996. године не могу да се шаљу међународним организацијама и међународној јавности јер нису тачни и поуздани.

За више информација о нашој акцији и начину попуњавања обрасца можете се обратити путем емаила info@ssr.org.rs или назвати на слиједеће телефоне: 011 3820 250 (канцеларија у Београду), 021 6613 600 (канцеларија у Новом Саду) и на број мобилног телефона 064 1162 109. Такође, у случају да су потребна додатна појашњења можете и мене позвати на мој број мобилног телефона 063 76 86 837.

Радно вријеме канцеларије у Београду (ул. Краљице Марије 47, код Вуковог споменика) је уторком и четвртком од 9 до 15 часова а понедјелком, сриједом и петком од 14 до 20 часова. Радно вријеме канцеларије у Новом Саду (улица Булевар ослобођења 26) је понедјелком, сриједом и петком од 9 до 15 часова, а уторком и четвртком од 13 до 19 часова.

С поштовањем,

Предсједник Савеза Срба из региона
Миодраг Линта

Наведени позив и образац за евидентирање налази се на нашем сајту www.ssr.org.rs

САВЕЗ СРБА ССР ИЗ РЕГИОНА

Почетна О нама Актуелно Организација Документа Видео Фотографије Учлани се Контакт

Позив председника Савеза Срба из региона Миодрага Линте за евидентирање имовине избјеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији

уторак, 15. децембар 2015. Edit

Поштовани земљаци, даме и господо,

Савез Срба из региона креће 15. децембра 2015. у евидентирање имовине избјеглих и прогнаних лица из Хрватске, Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Словеније који живе расејани широм свијета и имовине осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији. Евиденција имовине ће трајати три мјесеца тј. до 15. марта 2016. [Детаљније...](#)

Образац за евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјенене и неадекватно продате имовине избјеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији

уторак, 15. децембар 2015. Edit

Молимо Вас да сваку ријеч у образцу пишете великим почетним словом. Пожељно је да се подаци у образцу уписују ћирилицом а ако се попуњава латиницом потребно је користити слова Ć, Ć, Đ, Š, Ž, Dž а не C, Dj, S, Z, Dz.

Да бисте отворили образац кликните [ОВДЕ](#)

ССР на фејсбуку

Савез Срба из региона
437 свиђања

Свиђа ми се страница Подели

Будите први међу својим пријатељима коме се ово свиђа

Линта на фејсбуку

Миодраг Линта
313 свиђања

Свиђа ми се страница Подели

САВЕЗ СРБА ССР ИЗ РЕГИОНА

Почетна О нама Актуелно Организација Документа Видео Фотографије Учлани се Контакт

Образац за евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјенене и неадекватно продате имовине избјеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији

Молимо Вас да сваку ријеч у образцу пишете великим почетним словом. Пожељно је да се подаци у образцу уписују ћирилицом а ако се попуњава латиницом потребно је користити слова Ć, Ć, Đ, Š, Ž, Dž а не C, Dj, S, Z, Dz.

1. ПРЕЗИМЕ (ИМЕ ОЦА) И ИМЕ НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА

У случају да је носилац домаћинства погинуо у рату или преминуо, податке у наредне рубрике уписује један од преосталих чланова домаћинства. У случају да је у питању самачко домаћинство овај образац попуњава самац.

Презиме	Име оца	Име
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. ПОЛ НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА

3. ДАТУМ РОЂЕЊА НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА

4. ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА – ЈМБГ НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА

5. КОНТАКТ ПОДАЦИ НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА

Молимо Вас да бројеве фиксног и мобилног телефона уписујете на начин тако да прво иде знак плус (+) затим позивни број за државу и град у коме живите и онда Ваш лични број телефона. (нпр. за Хрватску 385, за Загреб 1, ви уписујете +3851 и ваш лични број; нпр. за Србију 381, 63 или 64 и др. за мрежу, ви уписујете +38163 и ваш лични број)

Мобилни телефон:	Фиксни телефон:	Мејл (eMail) адреса:
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6. САДАШЊЕ ПРЕБИВАЛИШТЕ НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА

Чланови домаћинства који станују на територији великих градова (нпр. Београд, Нови Сад, Крагујевац, Ниш и др.) у Републици Србији у рубрику Град или општина уписују име тога града.
Чланови домаћинства који станују на територији мањих градова или општина (нпр. Суботица, Зрењанин, Краљево, Рума и др.) у Републици Србији у рубрику Град или општина уписују име тога града или општине.

Држава	Град или општина	Мјесто или насеље или село	Адреса
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

7. КАТЕГОРИЈА НОСИОЦА ДОМАЊИНСТВА ИЛИ ЛИЦА ЧИЈЕ ЈЕ ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАВЕДЕНО У ПИТАЊУ 1.

На питања 8, 9 и 10 одговарају само избјегла и прогнана лица

8. ГОДИНА ПРОТЈЕРИВАЊА ЧЛАНОВА ДОМАЊИНСТВА ИЗ КУЋЕ ИЛИ СТАНА

Чланови домаћинства који су једном протјерани уписују годину протјеривања из своје куће или стана у рубрику а) (нпр. из Загреба у Грачац 1991.)
Чланови домаћинства који су два пута протјерани уписују те године у рубрике а) и б) (нпр. из Грачаца у Приштину 1995.)
Чланови домаћинства који су три пута протјерани уписују те године у рубрике а), б) и в) (нпр. из Приштине у Руму 1999.)

а) б) в)

9. ОДАКЛЕ СУ ПРОТЈЕРАНИ ЧЛАНОВИ ДОМАЊИНСТВА

Чланови домаћинства који су протјерани из великих градова (нпр. Загреб, Љубљана, Сарајево и др.) у рубрику Град или општина уписују име тога града.

Чланови домаћинства који су протјерани из мањих градова или општина (нпр. Карловац, Зеница, Марибор и др.) у рубрику Град или општина уписују име тога града или општине.

У рубрици мјесто или насеље уписује се назив насеља или села у том граду или општини.

Чланови домаћинства који су једном протјерани уписују податке у рубрике под а)

Чланови домаћинства који су два пута протјерани уписују податке у рубрике под а) и б)

Чланови домаћинства који су три пута протјерани уписују податке у рубрике под а), б) и в)

Држава	Град или општина	Мјесто или насеље или село
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

б)

Држава или покрајина	Град или општина	Мјесто или насеље или село
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

в)

Држава или покрајина	Град или општина	Мјесто или насеље или село
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

10. ДА ЛИ НОСИЛАЦ ДОМАЊИНСТВА ИЛИ ЛИЦЕ ЧИЈЕ ЈЕ ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАВЕДЕНО У ПИТАЊУ 1. ЈОШ УВИЈЕК ИМА СТАТУС ИЗБЈЕГЛОГ ИЛИ ПРОГНАНОГ ЛИЦА

11. СПИСАК ЛИЦА – ОСТАЛИХ ЧЛАНОВА ДОМАЊИНСТВА

Р. Бр.	Презиме	Име	Име оца	Сродство према лицу чија је име наведено у питању 1.
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Овдје можете видјети почетни дио обрасца у коме су наведена општа питања од 1 до 11. Преостала питања (од 12 на даље) тичу се конкретне евиденције отете, уништене и друге имовине

ЧАСТ И БРУКА ЖИВЕ ДОВИЈЕКА ДА ЛИ СЕ У ЦРНОЈ ГОРИ ВЕЋ ДЕСИЛО ОНО ЗА ШТА СЕ ВИЈЕКОВИМА МИСЛИЛО ДА БИТИ НЕ МОЖЕ

Његош постао непожељан, баш као и све што је српско!

РТС ПРОГРАМ ЗА ДИЈАСПОРУ

ПИШЕ:
МИЛЕНА
ВУЈОВИЋ
новионар РТС

» Његош је у Црној Гори постао неприхватљив због „националне прљавштине“, а сви значајни српски писци су протјерани из школских уџбеника. „Монтенегринска“ елита тиме доказује да иде на затирање српског националног идентитета у Црној Гори, чији су оснивачи из династије Петровића поносно истицали своје српство

Срби у Црној Гори дијеле исту судбину са великим владиком и пјесником Петром Петровићем Његошем! Владика Раде, који су се до прије двадесетак година у Црној Гори подједнако дичили и Срби и Црногорци, за естаблишмент, који се хвали да се изборио за суверену и независну државу, коју су, како кажу, „отргли из скута Србије“, одавно није тако подобан као раније, а онедавно није ни пожељан.

Његоша чувари црногорске државности, коју су он и његови преци из славне династије Петровића и створили, никако не могу да сваре због његове привржености косовском миту и српству. Зато из уџбеника избацују све стихове који говоре о томе, допуштајући да у књигама остану само „неутрални“ дијелови из његовог опуса, очишћени од свега чиме је велики владика био надахнут. А то су, без сумње, и српство и Косово!

Те појмове из своје меморије не желе да избаце ни сви они који се и у данашњој Црној Гори, устројеној по мјери побједника референдума из 2006. године и њиховом пројекту стварања новог човјека и нове, прекројене историје, изјашњавају и осјећају као Срби.

Фалсификовање језика

Тај дио нашег народа, а нарочито интелигенција која води грчевиту борбу за очување српског националног идентитета, тешко ће издржати ударима *монтенегринске* машинерије, која немилољудно меље све што има српски предзнак. Почели су са Његошем и српским писцима, које су избацили из књига или их цензурисали, а крајњи циљ је, како тврде саговорници *Српској кола*, да у Црној Гори не остане ништа што има префикс српски – ни језик, који је преименован у четворочлани назив који не могу да изговоре ни они који су га *склејали*, ни култура, а ни црква. То након, према замислима новоцрногорског поретка, треба да донесе затирање српског националног идентитета.

Наши саговорници, угледни професори, филолози, књижевници и новинари, увјерени су у то да „монтенегринска“ елита, састављена махом од скоројевића свих фела, пројекат потпуног расрбљавања Црне Горе спроводи на свим нивоима, почињући од образовног система и школског програма. Ту је, како истичу српски интелектуалци, клица фалсификовања историје, језика, књижевности, умјетности и културне баштине, па и саме стварно-

сти. У њој, истичу они, нема мјеста ни за шта што није у складу са догмом да је анти-српство врховна мјера оданости Црној Гори и њеним новоуспостављеним вриједностима. Многи вјерују да би творци новог националног и културног обрасца и Његоша, само да је жив, послали у

Прогон Срба у Црној Гори нема никаквих људских граница. Горе од овога не може! Више пута сам писао и говорио да су и Турци били бољи!

Ранко Јововић, књижевник

У ПОСЈЕТИ МАУЗОЛЕЈУ: Новионарка Милена Вујовић испред камене фигуре Његоша тешке 28 тона

БОШКОВИЋ: СРБИЈА ПРОТЈЕРАЛА ЦРНОГОРСКЕ ПИСЦЕ!

Црногорски министар просвјете Предраг Бошковић каже да је неистина да се у Црној Гори прогоне српске писци. – У предмету Црногорски језик и књижевност постоји 21,5 одсто српских аутора, односно српских дјела. У уџбеницима у Србији црногорски аутори су заступљени са свега 1,5 одсто. Зато бисмо могли рећи да су црногорски писци и пјесници протјерани из српских уџбеника. Ми се, међутим, не осврћемо на стање у другим државама и наш образовни систем уређујемо у складу са потребама наших ђака – тврди Бошковић.

Хаг да се тамо лијечи од вируса „великосрпства“. Тиме, по схватањима самопроглашене елите, одише и добар дио Горског вијенца, ако не и најзначајнији црногорски еп у цјелини.

Књижевник Будимир Дубак сматра да је најбоља илустрација статуса Његоша у данашњој Црној Гори један страшни текст аутора чије име наш саговорник не жели ни да помене.

– Потписник тог злоћудног текста је написао да су Његош и Свети Петар Цетињски геноцидни. Свети Петар Цетињски је оптужен да је геноцидан на дјелу, а Његош на перу! Та реченица је просто програмска када је ријеч о стању у култури, и не само у култури већ и уопште у Црној Гори – каже Дубак.

Његов колега Ранко Јововић убијеђен је да прогон Ср-

ба у Црној Гори нема никаквих људских граница.

– Горе од овога не може! Више пута сам писао и говорио да су и Турци били бољи! – тврди познати и награђивани песник.

И професор Веселин Матовић, који је недавно објавио књигу *Ноћ гуиџа маказа*, верује да се у Црној Гори спроводи пројекат који је у основи антисрпски.

– Циљ тог пројекта је да у потпуности потре српски идентитет Црне Горе! Према том пројекту, у Црној Гори се ствара идентитет који неће бити заснован ни на историјским темељима Црне Горе, нити на њеној стварности. Овај пројекат има ауторе, који су вјероватно негде са стране, а у Црној Гори веома успјешне извођаче – каже никшићки професор, који је отпуштен с посла јер није пристао да предаје црногорски језик. Матовић тврди да иницијатори и реализатори пројекта расрбљавања Црне Горе ништа не препуштају случају. Зато су нарочиту пажњу посветили новим нараштајима с циљем да им нови идентитет усаде још у дјетињству.

– Направљени су такви школски програми који у суштини имају културоцидан карактер. У њима од првог основне до четвртог гимназије не постоји ниједан књижевник који је именован као српски или: и српски, а који је родом са простора данашње Црне Горе, као што су Свети Петар Цетињски, Стјепан Митров Љубиша, Његош, али ни књижевници каснијег периода: Миодраг Булатовић, Михајло Лалић. То би значило да у Црној Гори нема српских писаца нити их је икада било. Даље, то значи: нема ни српског језика. А то опет значи: нема ни српског народа! – објашњава Матовић, истичући да су пројектанте развијања српског идентитета у Црној Гори примијенили добро познато правило да се идеологија намеће силом, али да се утемељује кроз школски систем.

Избрисан и Чика Јова Змај

Зато је, истичу наши саговорници, у Црној Гори из уџбеника избачена цјелокупна српска средњовјековна књижевност од Светог Саве до Доситеја Обрадовића. Нема српске епске народне поезије, али ни више од 40 српских писаца. Њихово избацивање оправдано је начелом да је квалитет, а не национални критеријум, био одлучујући фактор. Тако је у Црној Гори могуће да према начелу квалитета писаца и књижевних дјела буду избачени или

МАТОВИЋ: ЊЕГОШ СМЕТЊА РАСРБЉАВАЊУ ЦГ!

Професор Веселин Матовић сматра да би у Црној Гори били најсрећнији да Његош и не постоји!

– Његош је, заправо, највећа сметња реализацији пројекта потирања српског националног идентитета Црне Горе. Зато би у Црној Гори сви били срећни да Његоша уопште нема или да могу да га затворе у музејске витрине, па да га показују туристима и по телевизијама. Али, да га нико не чита и да му се забрани да он просуђује о нашим оновременим дилемама и споровима – каже Матовић.

значајно редуковани: Бранко Ђопић, Чика Јова Змај, Десанка Максимовић, Михајло Лалић, Добрица Ерић и Петар Кочић.

Новица Ђурић, пјесник, писац и новинар, тврди да је необјашњиво како творци оваког школског програма сами упадају у замке и противречности својим нелогичним тумачењима.

– Његоша данас скоро да и немате у црногорским уџбеницима, немате Брану Шћепановића, скоро ни Матију Бећковића и ниједног значајнијег писца. А Црна Гора каже: Ми имамо црногорски језик! Како можете имати црногорски језик, а немате Његоша или не хтјети Матију? Ко је те ријечи сачувао од заборава ако не њих двојица? Чему *Окшох* и *Ободско слово*? То није њихово? Чему, ако се свега тако одричу и ако то није њихово?

Црна Гора каже: Ми имамо црногорски језик! Како можете имати црногорски језик, а немате Његоша или не хтјети Матију Бећковића? Ко је те ријечи сачувао ако не њих двојица?

Новица Ђурић, књижевник и новинар

Која је онда та држава, како се та држава звала? На чему је ова држава изникла, на којим темељима и из којих корјена? – пита председник Удружења књижевника Црне Горе и дописник *Полишике* из Подгорице.

Варсамелеон и ћирилица

Промотери новог националног идентитета Црне Горе, међутим, не хају за оваква питања. Они тјерају по своме, па тако и *Мирослављево јеванђеље* проглашавају за црногорски документ. Истовремено, средњошколци уче да је овај најстарији српски ћирилични рукопис осамдесетих година 12. вијека у Котору писао извјесни Зећанин, Црногорац Варсамелеон!

Новица Ђурић тврди да и ова подвала доказује да је у данашњој Црној Гори све фалсификат.

– То је безначајним пискаралима омогућило да и једног Његоша прогласе таквим да он данас у Црној Гори не би преживио ни 24 сата. Ти минорни људи су заборавили да је Његош темељ Црне Горе, као и Срба, Црногораца, муслимана, католика и свих народа који овдје живе. Не можете да волите Црну Гору а мрзите Његоша – закључује Ђурић. Он је, упркос свему, оптимиста јер вјерује да ништа није вјечно, а нарочито власт, за коју каже да никоме осим себи никакво добро није донијела, иако мисли да се прославила тиме што је унизила све што је српско.

ОТВОРЕНЕ ПРОСТОРИЈЕ ССР У НОВОМ САДУ И ПРОМОВИСАН ЛИСТ СРПСКО КОЛО

14. 12. 2015. У Новом Саду свечано су отворене просторије *Савеза Срба из региона*. Отварању је присуствовао градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, члан Градског вијећа за културу Вања Вученовић, председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта, чланови наше политичке организације и представници завичајних удружења. Просторија се налазе у улици Булевар ослобођења 26. Радно вријеме просторија је понедељком, сриједом и петком од 9 до 17 часова, а уторком и четвртком од 13 до 19 часова. Линта је послје свечаног отварања највише присутним члановима завичајних удружења и представницима медија почетак акције евидентирања отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размијењене и неадекватно продане имовине избјеглих и прогнаних лица и имовине осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији.

Поред тога, Линта је градоначелнику Вучевићу, члановима завичајних удружења и представницима медија на конференцији за новинаре рекао да је изашао први број листа Савеза Срба из региона под називом *Српско коло*, који ће се дијелити бесплатно нашим земљацима и свим осталим грађанима. Циљ нашег листа јесте да прати положај Срба у региону, да помогне у рјешавању имовинских и других питања оштећених грађана Србије у РХ, БиХ и Словенији, да помогне у процесу интеграције и да афирмише нашу културу и традицију. *Српско коло* је једини лист у Србији који излази на ијекавском изговору. Електронска верзију листа *Српско Коло* може се пронаћи на сајту *Савеза Срба из региона* www.ssr.org.rs

МУКЕ МЈЕШТАНА НАСЕЉА ПАШЊАК И БРИЈЕГ У ВЕТЕРНИКУ У НОВОМ САДУ

23. 12. 2015. Народни посланик Миодраг Линта одржао је два састанка са становницима насеља Пашњак и Бријег у Мјесној заједници *Ветерник* у Новом Саду који су га позвали да помогне у рјешавању њихових комуналних проблема. Састанке је договорио председник Мјесне заједнице *Ветерник* Александар Јованчевић који је истима и присуствовао. Такође, на састанцима су били присутни председник *Коалиције удружења избјеглица* Миле Шапић и повјереник *Савеза Срба из региона* у Новом Саду Дејан Орабовић. Први састанак је одржан у насељу Пашњак у кући Данице Мрмић на коме је било присутно тридесетак наших земљака. Насеље Пашњак основало је 130 избјегличких породица а настало је на мјесту депоније односно сметлишта. Наши земљаци су од депоније направили уређено насеље. При том су били принуђени да плаћају одвоз смећа каминима, да плаћају изградњу трафостанице са електромером, да копају канале за водоводну мрежу и плате изградњу, да плате изградњу канализације, да плате прикључке за телефон и гас и да насипају путеве. У међувремену је Град Нови Сад наведену земљу преименовао у градско грађевинско земљиште и одредио да свака породица мора да плати 40 евра по квадратном метру ако жели да постане власник свог плаца на коме су изграђене породичне куће. Није прихватљиво ни праведно да становници насеља Пашњак сада плаћају пуну цијену плацева да би постали њихови власници и да се изједначе са онима који би сада купили плац, јер се мора узети у обзир да су издвојили велика сопствена средства да би се изградила комунална инфраструктура. Линта је подржао своје земљаке и преузео на себе обавезу да послје Нове године договори састанак са надлежним у градској власти с циљем да се договори цијена по квадрату којом би се уважила велика новчана и физичка одрицања становника поменутог насеља.

Други састанак одржан је одмах послје првог, са тридесетак мјештана насеља Бријег у Мјесној заједници *Ветерник*. Састанак је одржан на отвореном у вечерњим часовима. Мјештани насеља Бријег, које броји преко 250 избјегличких и других породица, незадовољни су чињеницом да се дуги низ година не рјешавају два кључна комунална проблема тј. питање водовода и канализације. Линта је подржао оправдане захтјеве својих земљака и преузео на себе обавезу да послје Нове године договори састанак са надлежним у градској власти Новог Сада с циљем да се покушају ријешити. Такође, разговарано је о другим проблемима међу којима и одбијање државе да некадашњим припадницима војске бивше РСК призна ратни стаж. Линта је информисао присутне да активно ради да се нашим људима призна ратни стаж у двоструком трајању.

САВЕЗ СРБА ИЗ РЕГИОНА ОРГАНИЗОВАО ТРИБИНУ У МЗ ВЕТЕРНИК У НОВОМ САДУ

Након 20 година чекања Нови Сад расписао јавни позив за додјелу 276 станова за избјегле Србе

Савез Срба из региона организовао је у понедељак 18. јануара 2016. године трибину у Мјесној заједници *Ветерник* на којој је било присутно око 200 наших земљака. На трибини је представљен јавни позив, који је расписан 11. јануара 2016. за додјелу 276 станова који ће бити изграђени у насељу *Ветерник*.

Окупила су се избјегла и прогнана лица са подручја Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Републике Хрватске, а који сада живе у Новом Саду, да би сазнали које све услове треба да испуне и на који начин да комплетирају документацију да би могли конкурисати за додјелу 276 станова који ће се градити у насељу *Ветерник*.

На трибини су, од гостију, били присутни народни посланик и председник Комисије за додјелу станова Жарко Мићин, члан градског ви-

јећа и председник Комисије за додјелу пакета грађевинског материјала Милан Ђурић, директор ЈП *Урбанизам* и службено лице за контролу квалитета Душан Миладиновић, председник МЗ *Ветерник* Александар Јованчевић, координатор за Јужнобачки округ у Комесаријату за избјеглице и миграције Ивана Ђурко, повјереник за избје-

глице у Новом Саду Тамара Милановић и председник *Савеза Срба из региона* и народни посланик Миодраг Линта.

Председник *Савеза Срба из региона* Миодраг Линта је подсјетио да је на трибини у јулу прошле године поручио да ће се наредно окупљање десити чим буде расписан јавни позив што се и догодило 11. јануара ове године. Линта је истакао да је први пут након 20 година Нови Сад добио један овакав јавни позив.

Поред станова у *Ветернику* Линта је упутио градоначелнику Вучевићу молбу за градњу још 152 стана у насељу Футог што је и прихваћено.

Тај пројекат је пред скупштином донатора код Банке за развој Савјета Европе. Одлука

Пројекат за градњу још 152 стана у насељу Футог је пред скупштином донатора код Банке за развој Савјета Европе, а одлука би требала да буде саопштена у марту

би требала да буде саопштена почетком марта. Ако пројекат буде одобрен у Новом Саду ће, са ових 276 станова у *Ветернику* укупно 428 породица бити стамбено збринуте.

Након што је присутнима подијељен образац за документацију, координатор Комесаријата за избјеглице и миграције за Јужнобачки округ, Ивана Ђурко је ставку по ставку објашњавала шта је све од документације потребно.

Окупљени грађани су се распитивали о легализацији плацева, који су им својевремено додјељивани у насељу Пашњак у МЗ *Ветерник*. Жарко Мићин је рекао да ће Град потражити најповољнији начин уз поштовање свих важећих законских прописа да се ови проблеми ријеше.

ПРОБЛЕМИ СА ПОДСТАНАРСИМ АДРЕСАМА

– Уколико не постоји начин да докажете да сви чланови породице живе у једном домаћинству, можете приложити овјерену изјаву станодавца којом се потврђује да живите заједно на тој и тој адреси или уколико станодавац ни то неће да уради, онда могу чланови домаћинства да дају овјерену изјаву у којој под „пуним кривичном, материјалном и моралном одговорношћу тврде да живе у заједничком домаћинству“, рекао је председник Комисије за додјелу станова Жарко Мићин.

КОЈЕ УСЛОВЕ МОРА ДА ИСПУНИ ПОДНОСИЛАЦ ПРИЈАВЕ

1. Да имају избјеглички статус и поднијет захтев за пријем у држављанство Републике Србије, или да им је престао статус избјеглице, јер су стекли су држављанство Републике Србије (наведени услов је обавезан за подносиоца пријаве и чланове његовог породичног домаћинства који су у статусу избјеглице или су били у статусу избјеглице);
2. Да имају пријављено пребивалиште/боравиште на територији Града прије дана објављивања Јавног позива;
3. Да подносилац пријаве на јавни позив има у својини 1/1 или у усвојини са неким од чланова породичног домаћинства који је наведен у пријави, непокретност са грађевинском дозволом или да је за наведену непокретност поднијет захтјев за легализацију, као и да је на земљишту на

4. Да непокретност из тачке 3. не испуњава основне услове становања, а да ће се уградњом додијељеног грађевинског материјала непокретност оспособити за употребу и становање;
5. Да од момента стицања избјегличког статуса нису отуђили, поклонили или замијенили непокретност у Републици Србији, држави поријекла и/или другој држави, а којом би могли да ријеше или су ријешили своје стамбене потребе;
6. Да немају у својини непокретност у држави поријекла, другој држави или Републици Србији, а којом би могли да ријеше своје стамбене потребе, осим непокретности из тачке 3;
7. Да немају приходе којима би могли да ријеше своје стамбене потребе;

8. Да нису корисници другог програма стамбеног збрињавања у процесу интеграције у Републици Србији, осим уколико су били корисници помоћи за куповину грађевинског материјала у висини до 184.000,00 РСД, као и да нису корисници програма стамбеног збрињавања у процесу повратка у државу поријекла, којим би могли да ријеше или су ријешили своје стамбене потребе.
9. Да нису на коначној листи реда првенства по неком од јавних позива Регионалног стамбеног програма – Стамбени програм у Републици Србији

Рок за предају документације је 10. фебруара, а до тада се документација треба предати или у писарници Градске куће или поштом на адресу Трг слободе 1.

ТРИБИНА У МЈЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ФУТОГ

19. 1. 2016. Савез Срба из региона организовао је трибину у мјесној заједници Футог на којој је било присутно око седамдесетак наших земљака. На трибини је представљен јавни позив који је расписан 11. јануара 2016. за додјелу 276 станова који ће бити изграђени у насељу *Ветерник*. Окупила су се избјегла и прогнана лица са подручја Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Републике Хрватске, а који сада живе на подручју Мјесне заједнице Футог да би сазнали које све услове треба да испуне и на који начин да комплетирају документацију да би могли конкурисати за додјелу 276 станова који ће се градити у насељу *Ветерник*. На трибини су, од гостију, били присутни народни посланик и председник Комисије за додјелу станова Жарко Мићин, директор ЈП *Урбанизам* и службено лице за контролу квалитета Душан Миладиновић и председник *Савеза Срба из региона* и народни посланик Миодраг Линта. Трибину је водио председник *Удружења избјеглих и прогнаних лица – Футог* Илија Ковачевић.

ТРИБИНА У МЈЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ САЈЛОВО

22. 1. 2016. На трибини је представљен јавни позив који је расписан 11. јануара 2016. за додјелу 276 станова који ће бити изграђени у насељу *Ветерник*. На трибини су били присутни народни посланик и председник Комисије за додјелу станова Жарко Мићин, директор ЈП *Урбанизам*, службено лице за контролу квалитета Душан Миладиновић и председник *Савеза Срба из региона* Миодраг Линта. Домаћини трибине били су председник Мјесне заједнице *Сајлово* Лазар Вулић и његов сарадник Дејан Латинковић. Посебну пажњу учесници трибине су показали за проблеме инфраструктуре у насељу Сајлово, које има око 5.000 становника, од којих највећи дио чине протјерани Срби. Присутни су били једногласни да је потребно ријешити питање Главне улице у Сајлову (имовинско-правни односи, водовод, асфалтирање улице и уређивање тротоара), изградити школу и вртић. Линта је предложио да се организује састанак представника насеља Сајлово са директором Завода за изградњу града Новог Сада с циљем да се крене са рјешавањем наведених проблема, прије свега Главне улице.

НЕПОШТОВАЊЕМ ЋИРИЛИЦЕ ОРЕШКОВИЋ КРШИ УСТАВ

1. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта најштрије осуђује изјаву мандатара за састављање хрватске Владе Тихомира Орешковића да још није вријеме за ћирилицу у Вуковару. Овим Тихомир Орешковић отворено позива на кршење Уставног закона о правима националних мањина из 2002. године који српској националној заједници другим мањинама гарантује двојезичност.

Такође, Орешковић игнорише обавезу коју је Хрватска преузела потписивањем Уговора о приступању са Европском унијом крајем 2011. године да ће у пуној мјери поштовати уставне и законске одредбе које омогућују очување националног и културног идентитета Срба.

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта подсјећа да је ХДЗ 2009. године увео ћирилицу у Вуковар а да је тадашња ХДЗ-ова Влада упутила Хрватском сабору 2010. године извјештај о спровођењу Уставног закона о правима националних мањина у којем су се похвалили двојезичношћу.

Сви министри у тадашњој Влади Јадранке Косор су гласали за извјештај укључујући и садашњег челника ХДЗ-а Томислава Карамарка. Линта истиче да је јасно као дан да је ХДЗ, из тактичких разлога, увео тада двојезичност у Вуковар да би Хрватска што прије започела и завршила преговоре о поглављу 23 „Правосуђе и људска права“ са Европском унијом средином 2011. године. Након што је Хрватска постала члан ЕУ 2013. године, ХДЗ је окренуо плочу и подржао разбијање и скидање двојезичних табла, и укидање ћирилице у Вуковару с лицејерним образложењем да тобоже, још нису сазрели услови.

БОШЊАЧКА ЕЛИТА НАСТОЈИ ДА ПОНИШТИ ДАН РС

3. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта најштрије осуђује стална настојања бошњачке политичке, интелектуалне и медијске елите да 9. јануар не може да остане Дан Републике Српске. Јасно је као дан да је поништавање Дана Републике Српске први корак како би се укинула Република Српска као ентитет. Званично Сарајево покушава безуспјешно да докаже да Република Српска и њене институције нису легално утемељене и због тога нападају њена суштинска обиљежја. Република Српска је настала 9. јануара 1992. године, неколико мјесеци прије почетка рата у демократској процедури као израз воље српског народа да се заштити од политике централизације и доминације једног народа у БиХ. Тај празник не вријеђа никога јер нема ниједног елемента дискриминације и свако може да га слави јер то није дан само за Србе већ за све грађане Републике Српске.

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта сматра да је главни услов мира и стабилности у БиХ да бошњачка политичка, интелектуална и медијска елита прихвати чињеницу постојања Републике Српске као легалне и легитимне творевине и да престане да ради на њеном укидању. Због тога је потребно инсистирати на досљедном поштовању *Дејтонског мировног споразума* као основе опстанка РС. Једна од гараната *Дејтонског мировног споразума* је Србија која подржава Републику Српску и српски народ западно од Дрине. У наредном периоду потребно је активно радити на даљем продубљивању економске, научне, културне, просвјетне, спортске и сваке друге сарадње између Србије и Републике Српске полазећи од *Споразума о успостављању специјалних паралелних односа између Србије и РС* који је потписан 2006. године.

НОВА ВЛАДА ХРВАТСКЕ АНТИСРПСКА

23. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта оцјењује да је нова хрватска Влада антисрпска узимајући у обзир чињеницу да је изабрана гласовима посланика Домуљбуне коалиције на челу с ХДЗ-ом и осуђеног ратног злочинца Бранимира Главаша. ХДЗ је у последње три године водио антисрпску кампању и подржавао разбијање двојезичних табла у Вуковару и на крајишком подручју. Такође, ХДЗ не показује спремност да се суочи са властитом прошлошћу и прихвати чињеницу да режим Фрање Туђмана сноси главну одговорност за грађански рат, који је вођен деведесетих година јер је био једини начин да протјера Србе и створи готово етнички чисту Хрватску. Поред тога у Влади се налазе двојица министара Мија Црноја и Златко Хасанбеговић, који отворено заговарају усташку идеологију и величају једног од највећих злочинаца у људској историји Анту Павелића.

Линта истиче да се нови предсједник хрватске Владе Тихомир Орешковић и његов замијеник Томислав Карамарко јавно противе употреби ћирилице у Вуковару чиме отворено позивају на кршење *Уставног закона о правима националних мањина* из 2002. године. Линта подсјећа да је спровођење поменутог закона једна од обавеза коју је Хрватска преузела потписивањем Уговора о приступању Европској унији крајем 2011. године. Поред тога, у програму нове хрватске Владе нема ништа о повратку одузетих имовинских и стечених права протјераних Срба, поштовању права преосталих Срба у Хрватској, економском развоју крајишког подручја, процесуирању ратних злочинаца без обзира на националну и вјерску припадност, о обештећењу цивилних жртава рата и др.

ОРЕШКОВИЋ И КАРАМАРКО ХОЋЕ ДА ЗАВРШЕ ПОСАО СВОГ ИДОЛА ТУЂМАНА

6. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта оцјењује скандалозном изјаву Тихомира Орешковића на пријему у Српском народном вијећу да је за ћирилицу у Вуковару још рано јер су ране свјеже и вријеме треба да учини своје. Овим Тихомир Орешковић заједно са Хрватском демократском заједницом и коалицијом Мост, који су га подржали за мандатара нове хрватске Владе, шаље јасну поруку преосталим Србима у Хрватској да нису добродошли и да им је најбоље да се иселе или асимилију.

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта оцјењује анти-српском изјаву предсједника Хрватске демократске заједнице Томислава Карамарка да насилно наметање ћирилице у Вуковару није добро јер се тобоже крши члан осам Уставног закона о мањинама, као и да у Вуковару још хођају заједно жртве и злочинци. На овај начин Томислав Карамарко отворено шири мржњу и нетрпељивост према преосталим Србима у Хрватској с циљем да код њих изазове осјећај страха и несигурности.

Очигледно је према Линти да Тихомир Орешковић и Томислав Карамарко имају задатак да заврше посао свог идола Фрање Туђмана и усташке емиграције да и оно мало Срба потпуно нестану са подручја данашње Хрватске. Због тога Линта апелује на Високу представницу Еворпске уније за спољну политику и безбедност Федерику Могерини да упозори Тихомира Орешковића и Томислава Карамарка да је неприхватљиво њихово антиевропско понашање с циљем негирања ћирилице као темеља националног и културног идентитета Срба у Хрватској.

ПРЕДСЈЕДНИК ССР МИОДРАГ ЛИНТА И ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА САША ЈАНКОВИЋ О ПРОБЛЕМИМА ПРОТЈЕРАНИХ СРБА

Уговара се сусрет са омбудсманом из Хрватске

Дана 15. јануара 2016. године одржан је састанак код заштитника грађана Саше Јанковића и његових сарадника. На састанку су били присутни Јован Каблар и Миле Рајчевић из Удружења пензионера Хрватске, правни стручњак Радмила Никшић, предсједник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић и предсједник Савеза Срба из региона и народни посланик Миодраг Линта.

Линта је упознао Сашу Јанковића са бројним проблемима протјераних Срба и свих других оштећених грађана и одбијањем Хрватске да се спроведе *Анекс Г Бечког споразума* о сукцесији *Приватна својина и стечена права* који се гарантује враћање свих права која су грађани имали на дан 31. 12. 1990. године.

Линта је затражио од за-

штитника грађана да помогне у проналажењу правичног рјешења проблема наших људи. Саша Јанковић и остали чланови делегације су, такође, узели учешће у дискусији.

На крају састанка закључено је да ће заштитник грађана Саша Јанковић преду-

зети слиједеће активности: обратити се својој колегиници у Загребу тј. омбудсману за људска права у Хрватској, Лори Видовић и покушати договорити састанак на коме би присуствовали сви учесници састанка у Београду; да ће разговарати са највишим

Линта је затражио од заштитника грађана да помогне у проналажењу правичног рјешења проблема наших људи

званичницима у Србије на тему имовинских и бројних других проблема наших земљака и да ће у свој годишњи извјештај за 2015. годину који ће бити завршен до краја марта укључити проблеме наших земљака које имају у Хрватској, Федерацији БиХ и Словенији. Извјештај ће бити преведен на енглески језик и прослијеђен међународним организацијама и страним амбасадама.

ЛИНТА ОСУДИО ПРОУСТАШКИ СКУП ПОДРШКЕ НОВИНАРУ МАРКУ ЈУРИЋУ

28. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта најштрије осуђује протест проушташких оријентисаних бранитеља због тродневне забране рада локалне ТВ 31 на којој је новинар Марко Јурић ширио мржњу и подстицао на насиље према преосталим Србима у Хрватској. Демонстранти су узвикивали усташку паролу „За дом спремни“, носили транспаренте „Стоп четницима у Хрватској“ и позивали на протјеривање предсједнице Савјета за електронске медије Мирјане Ракић из Хрватске у Србију јер је по националности Српкиња. У протесној шетњи био је и потпредсједник Хрватског сабора Иван Тепеш, који је предсједник проушташке Хрватске странке права Анте Старчевић и коалициони партнер Хрватске демократске заједнице. Тепеш је отворени сљедбеник поглавника Анте Павелића јер не види ништа спорно у усташком поздраву „За дом спремни“, тражи лустрацију за убијене усташе у Блаубургу, сматра да је антифашизам флоскула и предлаже да се направи регистар агресора.

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта сматра да се у Хрватској све отвореније рехабилитује усташки покрет и поглавник Анте Павелић због чега се преостали Срби осјећају све више угрожено и забринуто за своју безбедност. Усташе се сматрају борцима за хрватску слободу а не злочинцима који су осрамотили хрватски народ због почињеног геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима. Линта позива предсједницу Хрватске Колинду Грабар — Китаровић, предсједника и замијеника предсједника хрватске Владе Тихомира Орешковића и Томислава Карамарка да јавно осуде проушташки скуп испред Агенције за електронске медије, да затраже оставке проушташких министара Мије Црноје и Златка Хасанбеговића и проушташког потпредсједника Хрватског сабора Ивана Тепеша. Такође, Линта позива Грабар — Китаровић, Орешковића и Карамарка да јавно затраже да надлежне институције поднесу кривичне пријаве свих оних који шире мржњу и подстицају на насиље према Србима. За то дјело предвиђена је казна затвора до 3 године.

ХРВАТСКА ОДБИЈА ДИЈАЛОГ О ПРАВИЧНОМ РЈЕШЕЊУ ПРОБЛЕМА ПРОТЈЕРАНИХ СРБА

29. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта поздравља најаву министра спољних и европских послова Хрватске Мире Ковача да ће према Србији имати отворен, позитиван и конструктиван став, али да ће инсистирати на рјешавању неријешених питања, посебно судбине несталих. Нажалост, министар Ковач понавља лажну тезу својих претходника да је увјерен да ће српска страна увидјети да без рјешавања неријешених питања из рата не може бити здравих темеља за добре односе у будућности. Истина је потпуно другачија. Наиме, хрватска страна одбија суштински дијалог о проналажењу правичног и трајног рјешања бројних неријешених питања из рата као што су отета станарска права протјераним Србима, доступе а неисплаћене пензије, срушене српске куће, помоћни објекти и локали по хрватским градовима и на крајишком подручју, неисплаћена девизна штедња, непризнати доприноси за дио радног стажа, који су Срби стекли до почетка рата, отимање српског пољопривредног и шумског земљишта, непроцесуирање припадника хрватских оружаних снага који су наредили или извршили злочине над српским цивилима и заробљеницима и др. Поред наведених проблема важно је нагласити да и српска страна инсистира на рјешавању судбине несталих као најважнијег цивилизацијског питања.

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта подсјећа господина Ковача да хрватска страна одбија да спроводи *Анекс Г Бечког споразума* о сукцесији под називом „Приватна својина и стечена права“ у којем јасно стоји да ће свим грађанима и правним лицима бити заштићена и враћена права која су имали на дан 31.12.1990. године а сви уговори склопљени за вријеме рата под притисцима и пријетњама биће проглашени ништавним, као и Анекса Е који се тиче пензија. Као доказ за наведену тезу Линта наводи да је на четвртном састанку *Сталног мјешовитог комитета за спровођење Бечког споразума о сукцесији* који је одржан 12. новембра 2015. године у Сарајеву хрватска представница Андреја Метелко-Згомбић у *Сталном мјешовитом комитету* одлучно одбила да прихвати препоруку да све државе које су наследице бивше Југославије обезбеде директну примјену *Анекса Г* и *Анекса Е*. То најбоље говори да у Хрватској барем досад није било политичке воље да се почне са рјешавањем бројних преосталих проблема из рата. Због те чињенице још увијек нису створени здрави темељи за добре односе у будућности између двије државе.

СЛУЧАЈ КАПЕТАНА ДРАГАНА СРАМОТА ЗА ХРВАТСКО ПРАВОСУЂЕ

8. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта оцјењује скандалозном одлуку сплитског жупанијског државног тужилаштва да подигне оптужницу против Драгана Васиљковића, познатијег као Капетан Драган. Познато је да је капетан Драган провео 10 година у притвору прије него је подигнута оптужница против њега чиме је прекршена

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода. За тобожње оптужбе које се стављају на терет капетану Драгану у Хашком трибуналу и у Хрватској нико није добио ни казну од 10 година затвора. Због тога је хрватски суд, ако је независан и професионалан, требао да укине притвор капетану Драгану и да му омогући да се брани са слободом, оцјењује Линта.

Случај капетана Драгана, сматра Линта, је један у низу доказа да је хрватско правосуђе пристрасно и етнички мотивисано са циљем да легализује лажну тезу да су Срби злочинци и агресори, а Хрвати ослободиоци и жртве. Једини гријех капетана Драгана јесте у томе што је дошао у Крајину да помогне Србима да се одбране од проушташког режима Фрање Туђмана.

То потврђује и чињеница да Хашки трибунал никад није подигао оптужницу против капетана Драгана за ратне злочине, нити је тражио да буде ухапшен. Истовремено, хрватско правосуђе не подиже оптужнице против припадника хрватских оружаних снага, који су наредили или извршили бројна мучења или убијства српских цивила и заробљеника за вријеме и послје хрватских злочиначких акција, као и у низу хрватских градова.

ИМЕНОВАЊЕ ЗЛОЧИНЦА НАСЕРА ОРИЋА ЗА САВЈЕТНИКА МИНИСТРА - УВРЕДА ЗА СРБЕ

30. 1. 2016. Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта оцјењује као нову провокацију и увреду за српске жртве најаву именовања ратног злочинца Насера Орића за савјетника министра за питања бораца и инвалида у Влади Федерације БиХ Салке Букваревића из Странке демократске акције (СДА). Ово је још један у низу доказа да водећа бошњачка странка СДА штити ратне злочинце који су наредили или извршили злочине против српских цивила и заробљеника. Због тога постоји основана сумња да ће предстојеће суђење Насеру Орићу пред Судом БиХ за почињене злочине над Србима на подручју Сребренице и Братунца бити фарса.

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта сматра да у Федерацији БиХ нема правде за страдале Србе јер Бошњаци настоје на сваки начин да Србе представе као агресоре и злочинце а себе као жртве и ослободиоце у протеклом рату.

Због тога је постало сасвим нормално да се Насер Орић и други ратни злочинци који су били припадници Армије БиХ сматрају херојима. Главни циљ наведене лажне тезе јесте укидање Републике Српске и стварање унитарне Босне и Херцеговине.

НИКО НЕ ЧУЈЕ ВАПАЈ ИЗ ДРВАРА, ГЛАМОЧА, ГРАХОВА И ПЕТРОВЦА

Нема нам спаса без помоћи РС и Србије

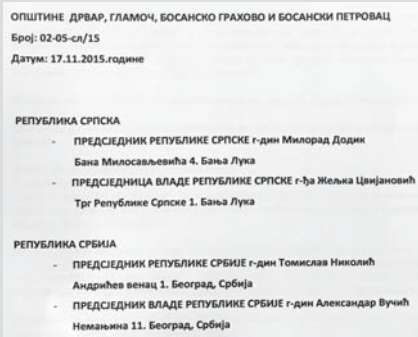
Притиснути многобројним проблемима и веома лошим односом Федерације БиХ у новембру прошле године челни људи Дрвара, Гламоча, Грахова и Петровца упутили су иницијативу за одржавање донаторске конференције за помоћ овим српским повратничким општинама. Охрабрени чињеницом да је на исти начин започео опоравак Сребренице, обратили су се највишим институцијама РС и Србије.

Пред само закључење овог броја стигао је допис из Републике Србије, од Министарства правде у којем пише: *За одржавање донаторске конференције ишребно је и поред сагласности Владе Републике Србије и Владе Републике Српске обезбедити и политичку сагласност Већа министара БиХ, Федералне Владе и Кантоналне Владе.*

Функционери ових општина су свјесни да сада морају предузети нове кораке.

За Српско коло објашњавају зашто је ова регија од националног значаја и каква је будућност Западне Крајине, у којој данас живи половина српске популације у Федерацији БиХ, ако им не помогну РС и Србија.

Т. Ђ.

СЕДАМ КЉУЧНИХ ПИТАЊА

1. Састав становништва
2. Образовање и однос према ћирици
3. Запосленост и перспектива
4. Здравствена заштита и примјена Споразума о лијечењу у Бањој Луци
5. Инфраструктура
6. Безбједносна ситуација
7. Повратници

БОБАНА ВЕЛАГА, ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋА ОПШТИНСКОГ ВИЈЕЋА У БОСАНСКОМ ПЕТРОВЦУ

Сналазимо се како знамо и умијемо

1. Према објављеним дјелом резултата из пописа 2013. године у нашој општини живи 7.946 становника, мислим да то није реална слика и вјерујем да овдје живи мање људи. Забрињавајућ је податак да годишње умре три пута више људи него што се роди. Одлазе одавде и Срби и Бошњаци, и тешко је рећи ко чини већину становништва.

2. Наша дјеца, али и дјеца бошњачке националности, уче ћирилицу и имају националну групу предмета која се ради по програму РС. Подручне школе, у којима су наша дјеца уче по плану и програму Републике Српске. Оно што можемо очекивати је да у годинама које долазе да ћемо се суочити са мањим бројем ученика.

3. Цјелокупна дјелатност Босанског Петровца своди се на велико богатство шуме. Од некадашњег великог предузећа ШИП Оштрељ, данас је остало неколико пилана, а у индустријској зони „Горинчани“ отворена је фабрика пелета, која ради од 2014. године. Већину незапослених чине КВ и НКВ радници, те особе са завршеном аутомеханичарском и фризерском школом. Даљим настављањем оваквог образовања ствара се само још више незапослених.

Када је упитању структура запослености у нашој општини евидентно је да је запослено више Бошњака него Срба у јавним установама. Наш геостратешки положај је веома занимљив, и вјерујем да уз све погодности које нудимо, имамо чиме да привучемо потенцијалне инвеститоре.

4. Босански Петровац има свој Дом здравља, али на-

ша општина није обухваћена поменути Споразумом. Наши људи можда имају и лакши начин да се лијече у РС. Наиме, на свега пар километара од Петровца је општина Дринић која припада РС. Многи људи иду тамо да се лијече баш зато да би у случају потребе имали лакшу проходност ка Бањој Луци.

Разлога је много: неки људи тамо иду да приме пензију, неки сматрају да је тамо здравство квалитетније или су незадовољни услугом у Петровцу. Системски није најсрећније рјешено, али људи се сналазе.

5. Босански Петровац има 13 мјесних заједница. Наша села су освијетљена и ради се активно на томе да се људима обезбиједи што квалитетнији живот. Да би дошли до средстава за инфраструктуру појачан је систем наплате обавеза кроз порезе и комуналну накнаду, чија наплата још увијек није у потпуности заживјела по селима. Урађен је и водовод према једном дијелу села, постављена је и поставља се расвјета кроз дијелове села која су насељена.

У неким селима су као оптимална рјешење постављени соларни панели. Управо, ових дана у селима (Вучковић до и Скакавац) која су до сада у потпуности била без струје треба да засија и прва сијелица након 20 дугих година. Неки дијелови путних комуникација су асфалтирани, међутим, оне главне још увијек нису, углавном због недостатка средстава.

6. Наша црква није изложена никаквим притисцима. Трудимо се да имамо сарадњу и добру комуникацију са комшијама, јер свима је јасно да једни без других не можемо. Наше празнике прослављамо и поносно и достојанствено, и ту немамо никаквих проблема.

7. Тренд повратника је опао. Ово је мало мјесто и лако се уочи свака промјена. Опет, добро је да они који су се вратили остају овдје. Т. ЂОРВИЋ

СТЕВИЦА ЛУКАЧ, НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ ДРВАР

Отварање регионалне болнице био би корак ка мањој зависности од кантона

1. Према последњем попису на основу незваничних података овдје живи око 7.600 становника од чега је око 7.000 Срба, 500 Хрвата и стотињак Бошњака. Имамо између 1.500–2.000 пензионера, ученика у школама има око 700, предшколске дјеце има око 300. Поражавајуће је да на једног тинејџера имамо два лица старија од 60 година. Да би се демографска слика промјенила морамо да створимо економске услове за опстанак млађих људи.

2. Борба за образовање на српском језику и ћирици водила се пред Уставним судом БиХ. Прошле године је тај судски процес окончан у нашу корист тако да смо се изборили за поштовање права по коме конститутивни народи могу у својим срединама да уче по програму својих националних програма. Дјеца сад уче ћирилицу и националне предмете, али и овај случај показује да се сами са тешком муком можемо носити са свим проблемима са којима смо суочени.

3. Дрвар је прије рата био озбиљан индустријски центар. Имао је неколико преживачких погона који су запошљавали по 6–7 хиљада људи. Овдје је била веома развијена не само дрвна индустрија, него и хемијска, прерада целулозе и производња папира. Нажалост, ти погони су данас потпуно девастирани и разорени. Имали смо машинску, металну и текстилну индустрију. Лошим приватизацијама углавном су све фирме завршиле у стечајном поступку.

Прошле године добар дио индустријских погона у стечајном поступку је продат. Нови власник је озбиљна аустријска компанија, која је сада у процесу регистрације, па се надамо да ће се ускоро са новим производним програмима отворити радна мјеста. Са Србијом је прије двије године потписан споразум по коме би се у Дрвару отворила конзуларна канцеларија. Сматрамо да би преко конзулата могли боље да се представимо и матици Србији и да би то такође отворило низ нових могућности.

4. Да ли ће се пацијент лијечити у Бањој Луци понајвише зависи од става комисије. У пракси неки пацијенти су добили

Покушавамо да дом здравља претворимо у регионалну болницу која би имала: хитну помоћ, интерну медицину, гинеколошку, педијатријску и хируршку амбуланту

рјешење и наставили са лијечењем у Бањој Луци, неки су одбијени. Међутим, управо таква ситуација нас је натјерала на другачије размишљање. Наиме, покушавамо да развијемо капацитете локалног дома здравља и да га претворимо у регионалну болницу, која би могла у блиској будућности да има једно 4–5 специјалистичких служби: хируршку, педијатријску, гинеколошку, интерну медицину и хитну помоћ. Грађевински дио приведен је крају. Остаје да се потпише споразум о набавци опреме.

Нама је циљ да будемо што мање зависни од центара ушравања у Ливну и Сарајеву и отварање регионалне болнице би био веома значајан успјех на путу до тог циља.

5. На територији општине Дрвар постоје само српска села. Углавном сви имају

7 хиљада Срба, од укупно 7.600 становника данас живи у Дрвару. Од тога скоро је 2.000 пензионера и тек око 1.000 малољетника

СУМЊИВА ЛИЦА

Оно од чега страхује цијела БиХ је појава вехабија и све видљивије њихово присуство. Сумњива лица су се могла видјети и на овим просторима и ми смо надлежне службе упозорили и пренијели наша сазнања.

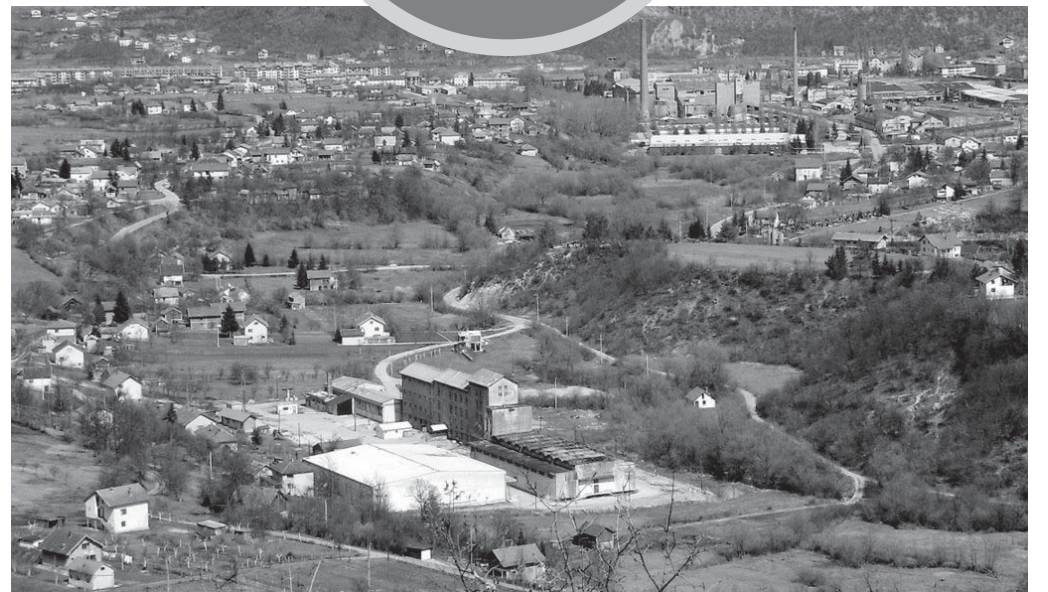
струју, сем можда неколико мањих заселака. У бројкама могли би рећи да свега 10–15 домаћинстава нема струју. Покушавамо да тај проблем ријешимо током ове године.

Што се путне инфраструктуре тиче, нешто смо успјели да санирамо. Један од најатрактивнијих инфраструктурних пројеката је рјешавање пута Дрвара према РС, то је територија која се веже са општином Рипник и наставаља ка Мркоњић граду и Бањој Луци. На тај начин би избјегли путовање преко Босанског Петровца и Кључа, за којим немамо толику потребу. Такође, један од приоритета је да спојимо и регионални пут Дрвар–Гламоч.

6. Нема видљивих тензија кантоналних односи. Традиционално, у сарадњи са нашом епархијом организујемо прославу Божића, Светог Стефана, Нове године, као и Светосавску академију, која је веома важна јер тада окупимо велики број наших људи и из других крајева.

Имамо и правни атак на манастир Рмањ, које је сада у саставу Унско-санског кантона. Чудним одлукама кантоналног суда у Бихаћу, један дио црквеног имања пренијет је на приватни рибњак, који се налази у непосредној близини. Покушавали смо аргументовано да преко медија докажемо сву накарадност такве одлуке. Нажалост, нисмо у томе да сада успјели, а та одлука веома погађа и вјернике и свештенство.

7. Економија је област која доноси одговор. Зато сва питања крећу од оног првог, а то је системско рјешавање проблема јер без јаке економије нема опстанка. Јака економија оживјела би просвјету, здравство, трговину, туризам и натјерала би наше људе да размишљају о повратку, јер тада би се створили основни предуслови за нормалан живот. Т. ЂОРВИЋ

ИЗМЈЕНА ЗАКОНА О ШУМАМА ДОНОСИ НОВЕ ШАНСЕ

Пресудом Уставног суда Федерације, а која се односи на то да Закон о шумама Унско-санског кантона крши права општине Босански Петровац као локалне заједнице, те да у наредних шест мјесеци треба да усклади своје одредбе којима ће се ова локална заједница али и друге које егзистирају у склопу овог Кантона ставити у приоритетнији положај, значиће једну нову и бољу перспективу.

РАДОВАН МАРКОВИЋ, НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ ГЛАМОЧ

Елите нас се сјете само у говорима

1. Срби су већина у Гламочу и чине 65% популације у овој општини. Деведесетих година прошлог вијека овдје је живјело око 80% Срба. Међутим, повратнички талас је био значајно мањи. На другој страни демографска политика хрватског становништва је другачија. Они су од некадашњих 1% данас стигли на 15–20% и у великој су експанзији. Генерално, број становника је веома опао. Од некадашњих 30.000 становника општина Гламоч данас има тек око 4.500 становника, од којих је 3.000 Срба.

СИМБОЛИЧНА ПОМОЋ

Нисмо уображени и поздрављамо сваки вид помоћи, али кад одете у државну Скупштину и чујете од чланова делегација да се може разговарати о помоћи од 10.000 КМ онда морамо рећи да су такве помоћи свакако добродошле, али суштински представљају симболику за једну општину.

ниједан папир који дозвољава коришћење државног земљишта.

4. Имамо дом здравља који може да пружи основну здравствену заштиту. Међутим, ми нисмо јединствени. Куриозитет је да у кантоналној влади имамо српског министра здравља Драгослава Топића, који је политиколог, родом из Санског Моста, а живи у Бањој Луци. Игнорисан је став дрварског, гламочког и граховског руководства да нас представља неко ко живи на територији овог кантона.

Као начелник општине могао сам да се лијечим у Бањој Луци, али да бих то остварио морао сам да искористим разне личне везе и пријатељства. Обичан човек након што добије упут мора да добије дозволу од комисије на чијем је челу муж Борјане Кришто, која је председник ХДЗ-а и једна од најјачих политичких личности у кантону. Од воље те комисије и њихове процјене зависи да ли ћете се лијечити, а они због уштеде у буџету гледају да све усмјеравају на Ливно. Да проблем буде већи, ова комисија састаје се само понедељком, тако да болесници чији су случајеви хитни немају времена да испуне све административне формалности. Споразум о лијечењу у Бањој Луци постоји, али у пракси предугачак је пут да се то право оствари.

ЛОША ПОЛИТИКА ИСЕЉАВА СТАНОВИШТВО

У Федерацији имамо бошњачку власт, у кантоналној влади је хрватска власт. Имамо и наше представнике у коалицији Сви заједно, мада, све то више личи на политику сви сами против себе. Политика улива једну велику несигурност, и то покреће људе ка новом исељавању становништва.

Србима у Гламочу никад није било горе. Општински рачун је за посљедњих 16 мјесеци, чак 13 у блокади. Доведени смо у ситуацију да будемо угашени

5. Имамо пет села, која су растрскана на десетак километара од центра, у којима има тек понека кућа и становник. Фондови за повратнике су празни. С друге стране, електропривреда је у рукама представника других националности, који једва чекају да кажу како нема економског оправдања за ширење електромере, па су та села у веома лошем положају.

6. Срби чине већину, а имамо добре односе са нашим комшијама других националности. Оно што бих могао да замјерим медијима и у РС и у Србији је да вијест није да се бадњак ложи у Београду или Приједору, вијест је да се то дешава у Гламочу у коме то раније није био случај. Тиме би се можда и пробудила код једног дијела људи повратничка свијест да, ипак, овдје Срби могу живјети нормално. А ми овдје заиста на један величанствен начин прослављамо Божић у народним ношњама, са коњима... Заједнички китимо град који сија од католичког Божића све до Светог Јована.

7. Људи формално дају изјаву да ће се вратити када оду у пензију. Потписују чак и трилатералне уговоре Министарство–општина–корисник. Међутим, у тим кућама не живи нико и то више личи на финансирање викендица за становнике Београда, Новог Сада и других градова гдје живе наши људи. Немамо повратника који су чврсто ријешени да овдје живе. Имамо случајеве да се људи овдје пријаве и испуштају административне процедуре само до тренутка добијања донација за обнову кућа.

Свјетски је тренд да млади одлазе ка већим центрима. Бошњачки расељеници нашли су уточиште у скандинавским земљама и наредно се враћају. Можда су у најповољнијем положају Хрвати, који захваљујући кантоналној влади могу у доброј мјери и да се запосле (имају и по двоје запослених у породици). Међутим, и њихова омладина након завршене средње школе углавном се расипа у неке друге центре, тако да је укупна слика отужна.

ДУШКО РАДУН, ВРШИЛАЦ ДУЖНОСТИ НАЧЕЛНИКА ГРАХОВО

Хрвати из Книна долазе на посао у најсиромашнију општину у БиХ

1. У Грахову живи око 2.000 становника од чега је више од 90% Срба, остатак чине Хрвати. Они долазе из сусједних општина и долазе у Грахово само због посла. Наиме, у нашој општини је сједиште Државне граничне службе. Зато смо једина општина у Кантону 10. у коме ће на почетку наредне школске године бити већи број првачића. Овдје су станови врло јефтине, за свега седам–осам хиљада макара може те купити двособан стан. Такође, све је много јефтине него у неким великим центрима као што су Бања Лука или Београд, па је то један од разлога што се неки појединци враћају.

2. Успјели смо се изборити да контролу над школом има општинска управа. Директор и чланови школске управе су српске националности. Нисмо успјели достићи ниво као Дрвар, али дјеца уче српски језик и вјеронауку. Константно трпимо притиске кантоналне власти, која оспорава такав начин образовања, али за сада одолијевамо. Можемо рећи да је ситуација ипак нешто боља него раније.

3. У општини има 23 запослених од чега је 22 Срба. Општина живи од шумских такси, а као најсиромашнија у БиХ годишње од пореза и закупа земљишта имамо 350.000 КМ. Од тога све финансирамо, а дешава се да тај новац не буде уплаћен на вријеме, да касни и по пола године.

С друге стране, у свим државним фирмама у 90% случајева раде Хрвати који долазе из Книна, Ливна, Голубића... а ријеч је о ШГД Херцегбосанске шуме, Електродистрибуцији. Такође, Хрвати заузимају и врло важне директорске функције, па иако нема никакве логике, и начелник полиције у Грахову је из редова хрватског народа. Невјероватно звучи податак да у Грахову, које је изузетно богато шумом, ради тек једна мала пилања, док приватни сектор практично не постоји. Дрво се одавде препродаје за мали новац у западну

Херцеговину и гледамо како се Широки Бријег гради, док Грахово стагнира. Морамо уложити велики напор да дрвна индустрија овдје поново заживи. Министарство шумарства и пољопривреде узима новац од закупа наше земље у којој је налазиште тресета и која је изузетно плодна. Водимо велику борбу да се усвоји закон по коме ће општине имати контролу над својим земљиштем и у том случају створили би се услови да се привредна слика овог краја промјени. Ова-

РОБАЦИ БИЗНИСМЕНИ

Покушавам да искористим све своје приватне, па и рођачке везе да се нешто уради. Мој стриц је Слободан Радун, власник фирме Нектар, и покушавам га анимирати да отвори неки производни погон у Грахову. Такође, један од мојих рођака подигао је кућу на селу и отворио је представништво за продају сточне хране а има у плану и да подигне фарму, која ће имати 5.000 оваца и 5.000 крава. Само ту би се могло запослити двадесетак људи.

8

хиљада КМ кошта двособан стан у Грахову који, иако најсиромашнија општина у БиХ, једини биљежи пораст ђака првака

ДОБРА САРАДЊА СА КАНТОНАЛНОМ ВЛАДОМ

Морам казати је да од када сам на овој функцији људи који сједи у кантоналној влади имају разумијевања за наше проблеме и имамо врло коректну сарадњу. У највећој мјери заслуге за то има наш човек, Славиша Михајловић, који је потпредседник кантоналне владе. Ако су Србија и РС одвојили озбиљана материјална средства за Сребреницу, за шта сви имамо разумијевања, никако не треба заборавити Западно Крајину, јер је српски народ овдје у једнако тешком положају.

ДО СЕЛА ПРЕКО ЕУ

У мору проблема општина Грахово муку мучи и са селима Горњи и Доњи Тишковац. Наиме, да би се до њих стигло неопходно је прећи два гранична прелаза са Хрватском. Свака посјета овим селима са собом повлачи и све формалности специфичне за улаз у земљу која је чланица ЕУ.

ко, док год федералне власти одлучују о нашим ресурсима не пише нам се добро.

4. Због питања здравствене заштите ушао сам у сукоб са челним људима Дрвара. Наиме, Грахово има само амбуланту а од кантоналне владе Дом здравља у Дрвару прима новац за здравствено збрињавање пацијената у Грахову. Они су дужни да сваки дан обезбиједи доктора, који би требао да ради у нашој амбуланци осам сати и једном недељно требало би да нам долази лаборант. Општина Грахово им је обезбиједила превоз, али умјесто да Дом здравља Дрвар испуњава своје обавезе, лекар долази сваки други дан на свега сат и по времена. Могу да разумијем све њихове проблеме, али приоритет ми је интерес и здравље грађана моје општине и наставићу борбу за остваривање наших права. Послије 17 година у Грахову је тек сада отворена апотека.

С обзиром на то да у кантоналној влади ресор здравства држи министар из српских редова, потписан је споразум по коме се пацијенти могу лијечити у Бањалуци. Не можемо рећи да је систем беспрекоран, али је чињеница да се наши људи сада могу лијечити тамо. Истина је да и ја, као вршилац дужности начелника, када је потреба позovem и замолим људе у комисији да нам изађу у сусрет. Они то, углавном, и чине. Недавно су прихватили и молбу да овдашњи дјечак Војин Галић настави лијечење у Новом Саду.

5. Општина Грахово није у потпуности покривена електричном енергијом. Једини превоз који функционише је комби превоз, који доноси општина и који вози ученике до средње школе у Грахову, а по потреби помаже превоз осталих грађана, нпр. оних који су болесни да стигну до здравствене установе итд.

6. Био сам међу првим Србима који се овамо вратио и могу да кажем да у почетку није било лако. Сада наше празнике прослављамо достојанствено и заиста не постоји никаква међунационална тензија.

7. Мислим да смо доста грешака направили и ми сами. Како је и рачун општине десет мјесеци био у блокади, није било средстава за изборни процес, па сам именован за вршиоца дужности.

Послије дуго времена добили смо уличну расвјету и снабдијевање водом. Имам обећање да ће се у Херцегшумама у фебруару запослити пет Срба.

СЛАВИША МИХАЈЛОВИЋ, СРПСКИ ДЕЛЕГАТ У ДОМУ НАРОДА ФБИХ:

Без националне стратегије за мање од осам година Срба овдје неће бити!

Лекар по занимању, Славиша Михајловић, српски делегат у Дому народа ФБИХ за Српско коло описује српску стварност у Западној Крајини, али и цијелој Федерацији БиХ.

– Мислим да ниједан српски званичник не би требао да се игнорантски понаша према српским повратничким општинама. Иницијатива за донаторску конференцију, која би дугорочно ријешила функционисање српских општина, само је један у низу апела да скренемо пажњу на своје постојање и привучемо пажњу највећих српских званичника.

» Да ли сте поред поменутог апела разматрали и неки други начин заштите ових општина?

– Ушли смо у причу о формирању Савеза српских општина како бисмо увезали све српске функционере: од начелника општина до вијећника у локалним скупштинама, кантонских министара и федералних посланика. Направили смо радно тијело чији је задатак да заштити свој људски потенцијал, културу, огњишта и територију.

» Какву стратегију испољавају припадници других народа у Федерацији БиХ?

– Хрватски корпус покушава да распарча српске повратничке општине на два нова кантона у коме би према имали Хрвати. На другој страни политичка елита из Сарајева покушава потпуно да обезвласти и у потпуности преузме надлежност општина, када је ријеч о култури, образовању и природним ресурсима, који нису мали, а обухватају шуме, воде, налазишта минерала... која постоје на нашем подручју. Ми морамо бити спремни и унапријед се потрудити да заштитимо српске националне интересе.

Познато је да председници и премијери Србије и РС имају пуно обавеза. Ипак ме чуди да није до сада дошао неки званичан одговор, посебно ако знамо како је та реакција била брза када је Сребреница поставила исто питање. Слободан сам рећи да се у нимало повољнијој ситуацији не налазе општине: Дрвар, Гламоч, Петровац и Грахово. Иако је рат завршен прије 20 година, ове општине се и данас боре са последицама проблема.

» Да ли се поштује уставна одредба по којој су Срби у Федерацији БиХ конституисан народ?

– Наша основна људска права су потпуно погажена. Дјеца уче по систему, који долази из Хрватске или по бошњачком образовном систему, који се кроји у Сарајеву. Ми, који тамо живимо, због свих ових лоших услова, а они

АДМИНИСТРАЦИЈА

Влада Србије је прије двије године донијела одлуку о отварању конзулата у Дрвару, што је до данас остало мртво слово на папиру. Иницијативу за отварање представништва РС послали смо и Милораду Додику. Требало би да се отвори и информациона-технички центар за РТРС и РТС, који би био директна комуникација и са Београдом и са Бањом Луком.

трају већ 20 година, изгубили смо национални потенцијал. Срба је све мање и мање, па од неких скоро пола милиона, колико их је било прије рата на територији Федерације, тај број се свео на 40.000. Сматрам да постоји и једна државна стратегија, која се посебно осјећа од стране хрватских политичара, да се створе што лошији услови тако да Срби постепено нестану. Само смо у овим српским повратничким општинама донекле успјели да се изборимо за своја права.

» Каква је здравствена заштита?

– Прије неких годину и по дана смо се изборили да наши пацијенти могу да се лијече у Клиничком центру у Бањој Луци. Правећи пресјек стања утврдили да се велики број становника повратничких општина одјављује из ових општина и пријављују се на територију РС само због здравствене заштите. Тај споразум у пуном капацитету функционисао. Наши пацијенти са оним дијагнозама, које се не могу третирати у домовима здравља у Дрвару и кантонској болници у Ливну, могу се лијечити у Клиничком центру Бања Лука. Сви они пацијенти који су до сада упућивани на болнице у Мостару, Ријеци, Сплиту, Сарајеву, Загребу... своје здравље могу да заштите у КЦ Бања Лука, и тај споразум се на тај начин испуњава у пуном капацитету.

» У којој мјери се поштује пропорционалност приликом запошљавања?

МАЊЕ НАС ЈЕ ОД 3%

У федерацији БиХ живи око 35.000 Срба. Половине је у ове четири повратничке општине. Нешто Срба живи на територији Бихаћа, око 2.500 у Мостару, мало у Тузли. У Федерацији има око 1.700.000 становника, тако да можемо рећи да је број Срба сведен на мање од 3%.

КРИМИНАЛ И ГРАНИЦЕ

Ово подручје (Западна Крајина) занимљиво је криминалцима због пограничног појаса. Налазимо се на граници двају кантона и ентитета, а и на граници Хрватске, односно ЕУ. Тако се на овом подручју могу видјети озбиљни криминалци из Србије и Хрватске, који се баве шверцом опојних дрога. Ми смо покушали да анимирамо кантонални и федерални МУП, па и МУП Републике Српске, да се укључе у рјешавање овог проблема.

– У парламенту затражили смо податке од федералне владе, који потврђују да су Срби запослени у овим службама присутни у трговима (од 00,25% до 00,50%). Једино гдје се поштује тај паритет јесте федерална влада и кантонске владе. Нажалост, и на тим мјестима имамо представнике Срба који нису легитимни представници свог народа.

» Каква је привредна ситуација у Федерацији БиХ?

– Хрватски политичари и њихови лобисти успјели су изгурати да они који су финансирани Блесак и Олују за јако мале паре добију практично цијелу инфраструктуру некадашњих предузећа и фирми, који данас представљају мртви капитал. Комплетна привреда на подручју ових општина се на неки начин записала на најпримитивнијем облику капитализма. Апсурд је да постоје пилане у којима се цијепају дрва.

» Постоји ли дискриминација у инфраструктурним пројектима?

– Сваки странац би на основу само једне војне лако утврдио гдје живе Хрвати, гдје Бошњаци, а гдје Срби. Најбољи примјер је Кантон 10. Ливно, које се наслања на Грахово, потпуно је асфалтирано, чак су изведени и тротоари, и свако село има струју, а чим закорачите у општину Грахово потпуно је друга слика. Постоји много кућа без кровова, које су потпуно devastиране. Ништа се није промјенило од 1995.

» Каква је ситуација са српским повратницима?

– Дрвар је био пилот пројекат Анекса 7. Повратак је стао јер људи немају од чега да живе. Проблем образовања и здравства усмјерио је људе у супротно правцу, па смо из три општине имали 3.000 одјава за мање од три године чиме се значајно умањило наш национални потенцијал.

» Нејединство је често највећи српски проблем?

– СНСД је прије двије и по године, уочи општих избора у Федерацији БиХ, покренули иницијативу да по први пут у Федерацији Срби изађу на заједничкој листи, баш из разлога да се српски гласови не распају. Нажалост, до споразума није дошло.

Дугорочна национална стратегија мора да обезбједи опстанак Срба на овом простору, јер ако се ништа не промјени, бојим се да за осам година овдје Срба више неће бити.

Т. ЂОРЂЕВИЋ

ЕПИСКОП БИХАЋКО-ПЕТРОВАЧКИ АТАНАСИЈЕ РАКИТА ПОЗИВА НА ЈЕДИНСТВО:

Црква никад није издала свој народ!

Када смо телефоном позвали владика бихаћко-петровачког Атанасија Ракиту није био расположен за неки дужи разговор. Како нам је рекао, уморио се од приче коју понавља годинама, а коју као да нико не чује или не жели да чује. Помињање проблема Крајине без конкретних рјешења је, по његовим ријечима, не само бескорисно, већ и иритантно.

– Малобројан народ у том крају, мада скрхан свакодневним проблемима, беспарицом и незапосленосту, окупио је око Цркве. Становници овога краја добро знају да највише треба вјеровати Богу и његовој Цркви, јер је то заједница која почива на његовој вољи и има усмјерене његове визије – каже владика и додаје – Црква је по својој природи народна, па је логично да јој је народ окренут. Црква никад није издала народ. Режији и политичари се мијењају, црква је стална, она постоји од кад постоји народ. Ми смо старосједеоци на овом простору, који смо населили још у VIII вијеку. Али када бисмо дошли у Грахово данас, видјели бисмо слику апокалипсе! Грахово је задржало свој изглед из лета 1995.

» Постоје ли контакти са нашим људима који су у дијаспори и колико су они укључени у живот наших повратника на вјековна огњишта?

– Позвао бих на потпуно јединство Срба са ових простора, који су отишли и који се интересују о животу на овом простору. Потребно нам је апсолутно јединство са онима који су остали и живе овамо. Приликом сваке приче о овом простору треба позвати оне који су отишли одавде да се више укључе у овдашњи живот, не само интересовањем и писањем, него својим присуством, својим виђењем и пријемом свага материјалним средствима. Овдје треба оживјети привреду, створити боље услове људима, који су имали храбрости, савјести и духовности да овамо остану. Није једнако посматрати ствари одавде и отуда.

» Какви су односи са припадницима других народа?

»

ТРЕБА ПОЗВАТИ ОНЕ КОЈИ СУ ОТИШЛИ ОДАВДЕ ДА СЕ ВИШЕ УКЉУЧЕ У ОВДАШЊИ ЖИВОТ

»

ПРЕДСЈЕДНИК РС МИ ЈЕ ОБЕЋАО ВЕЋУ ПОМОЋ!

– Недавно је одржан годишњи војни пријем поводом православног Божића у Бањој Луци у касарни Козара. Ту су, поред председника РС Милорада Додика и члана Предсједништва БиХ Младена Иванића били присутни наши генерали, војници, али и војни представници других земаља. Било је сабрано више разноврсности него на прослави Дана РС – 9. јануара. Обратио сам се председнику РС, помало и дрско, са ријечима: „Господине Предсједниче, ми планирамо да лупамо на Ваша врата.“ Набројао сам наше општине и питао шта се може учинити за простор који је ван граница РС, а у коме су Срби. Предсједник РС обећао је помоћ и тражио да се претходно саберемо и договоримо. Очекујем да ћемо се веома брзо састати у Дрвару и договорити озбиљну стратегију.

ДУХОВНЕ БОМБЕ РАЗОРНИЈЕ ОД МАТЕРИЈАЛНИХ

– Већу штету од материјалне бомбе доносе оне духовне. Таква је пала и на нашу Крајину. Слаба је комуникација између удружења, која носе исти предзнак. Вјерујте ми, најефикаснији начин да се саберемо је да пријемо стожеру, а то је наша Црква. Позивам све да приђу путу којим нас је повео Свети Сава. Историја нам је тај пут показала и то је најбољи начин да се просторно и духовно повежемо у цјелину, без обзира да ли смо овдје или Београду, Новом Саду, Футогу, Ветернику...

– Треба знати да ми који смо овамо настојимо да одржимо не само пријатељске него и братске односе са нашим комшијама. И у томе одлично успијевамо.

» Ипак, постоје проблеми око црквеног земљишта код манастира Рмањ?

– Не заборавимо да постоје велика огрешења припадника нашег српског народа из претходних времена, који је био заробљен атеистичком идеологијом, која је била стуб комунистичког режима. Тада је

ОБНОВИМО ПРИТОКУ

– Градимо цркву у Бихаћу, коју би требало да довршимо, али немамо пара. Радимо на одржавању храмова од Петровца, Дрвара, Гламоча, Грахова... Они који носе име Дрварчана, Петровчана, Бишћана, требало би да се запитају зашто до данас нисмо обновили цркву у Притоци, која је разграђена још од 1941. Моја је препорука да се направи пројекат за обнову храма у Притоци или за изградњу спомен храма на Гаравицама, гдје је 1941. године страдало 14.000 Срба. На Гаравицама треба да подигнемо православно спомен-обљежје и испишемо имена свих страдалника до којих можемо доћи. А исто важи и за Шушњар у Санском Мосту гдје је мученички пострадао 5.500 православно Срба и лето 1941. године. У Шипову су обављене све припремне радње да већ почнемо зидати спомен храм за 550 новомученика на Бараму пострадалих у лето 1941. године.

насилно и неправедно одузета црквена имовина. Тако да морамо казати да земљу манастиру Рмањ, СПЦО Босанској Крупи или СПЦО Бихаћ нису одузели Бошњаци.

Када је у питању Рмањ, то је учинио комунистички режим. Дакле, општина Дрвар. Истина, то је сада у надлежности Унско-санског кантона, али ни они не могу много учинити зато што на нивоу Федерације БиХ не постоје прописи, односно није донијет закон о реституцији. Дакле, иницијални проблем је створен у времену послје Другог свјетског рата, када је насилно одузета црквена имовина.

Моје увјерење је да би сама Општина Бихаћ, ако би имала добру вољу, могла да издејствује повратак отете имовине манастиру Рмањ, не чекајући никакве федералне законе о реституцији, јер она већ има таквих решења према другима.

Ми овдје живимо и желимо да ту и останемо. Имамо одговорности и савјесности и треба да будемо фер према себи и према нашим комшијама.

» Каква је ситуација са повратницима?

– Људи су имали добру намјеру када су се вратили овамо да ту и остану, али нису имали услове за опстанак и опет су напустили ове просторе. Велика је одговорност и бројних завичајних удружења, која носе назив Петровчана, Дрварчана, ових-оних... Умјесто да скупе паре и реализују неку визију и пројекат изградње живота, само се бескорисно састанчи. Интересовање на нивоу приче не само да није довољно, него често иритира.

» Каква је састав становништва? Да ли наша дјеца иду на вјеронауку?

– На простору наше епархије живи до 35.000 Срба. Нажалост, сваком даном тај број се осипа. Од свештеника често чујем да имају сахрану, а врло су ријетки дани кад чујем да имамо неко крштење или вјенчање. Из дана у дан све је мање становништва, а и они који су углавном су старци и старице, немоћни. По извјештају наших вјероучитеља сва, баш сва, српска дјеца иду на вјеронауку.

» Начелници општина су недавно од власти РС и Србије затражили одржавање донаторске конференције. Да ли СПЦ има неку визију како превaziћи нагомилане проблеме?

– Овај простор заслужује далеко већу пажњу. Морамо бити самокритични. Мислим да је требало да се и ја чешиће састанем са начелницима општина и стручњацима и да направимо једну заједничку визију или пројекат иза чега треба да стојимо сви, па ако затраже да разбијемо врата тамо код оних који стварно могу да помогну. Наша завичајна удружења могу помоћи да заједно тражимо ко све може да помогне у реализацији тог пројекта.

Т. ЂОРЂЕВИЋ

НЕ ЗНАЈУ ЋИРИЛИЦУ

Српска дјеца ван ове четири општине у потпуности су заборавила ћирилично писмо. Та дјеца говоре на хрватском језику, празнују њихове празнике, на свједоштвама су обљежја шаховнице и љиљана, Културни идентитет се потпуно губи.

ЂОРЂЕ РАДИНОВИЋ ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНЕ ОТКРИВА НА КОЈИ ЈЕ НАЧИН СТАРА ПАЗОВА ПОСТАЛА СИНОНИМ ПРИВРЕДНОГ УСПЈЕХА

Инвеститори улажу у Стару Пазову, јер су сигурни да их нећемо изневјерити

» Предсједник општине Стара Пазова у интервјуу за *Српско коло* прича како је за само четири године отворено 5.000 радних мјеста. Због мањка радне снаге ова општина постала је препознатљива као обећана земља за незапослене из комшијских општина

Нисмо случајно посјетили општину Стара Пазова. Ријеч је о средини која је деценијама уназад била уточиште Срба који су у разним сеобама, углавном праћених тешким ратним судбинама, долазили баш овдје. Готово трећину садашње популације ове општине чине Срби који су пристигли у различитим временским периодима са простора Крајине, Кордуна, Лике, Баније, Славоније, Херцеговине, Семберије...

По ријечима првог човјека Старе Пазове Ђорђа Радиновића управо су они оживјели предузетнички дух у општини, која се данас са правом сматра једном од најразвијенијих у Србији, тако да данас поред разних локалитета који се нуде широм Србије са бесплатним земљиштем и бројним субвенцијама за запошљавање радника, велике европске компаније, попут *Делеза* и *Лигла*, изабрале су да своје дистрибутивне центре за цијелу Србију смјесте баш у Стару Пазову. Поносни домаћин ове општине открива тајни „рецепт“ невјероватне привредне експанзије овога краја, који је сад на „слатким мукима“ због мањка радне снаге.

» На који начин Стара Пазова привлачи велики број инвеститора?

— Стара Пазова има веома добар географско-стратешки положај, излази на два аутопута, ту је и железница, па можемо рећи да сви правци који воде кроз Србију пролазе кроз Стару Пазову. Имамо и ту привилегију да се налазимо на пола пута између два највећа града у Србији: Београда и Новог Сада. Наравно, сам повољан положај не би био довољан да није труда људи из општине. Условје које смо као локална власт понудили инвеститорима привукли су озбиљне фирме и у задње четири године у Старој Пазови отворено је нових 5.000 радних мјеста. У овом тренутку Пазова има мањак радне снаге, па сад имамо ситуацију да пуно људи из комшијских општина, као што су Земун и Инђија, долазе на посао у Стару Пазову. Недавно је *Горње* запослило 700 људи, а међу њима је велики број оних који су били на бироу рада у Инђији. Званично, по статистици,

можемо да се похвалимо да смо изнад европског просјека, и за европске оквире, јер имамо мање од 5% незапослених у Старој Пазови. По неким показатељима око 2.000 људи из Инђије долази у Стару Пазову на посао.

» Да ли нудите неке посебне пореске олакшице?

— Увели смо најнижу стопу пореза на имовину. Инвеститори узимају огромне површине за своје производне погоне и рецимо белгијски *Делез* има укупно око 70.000 квадратних метара, *Лигл* сада гради 65.000 квадратних метара, тако да укупно гледано и поред најниже стопе пореза на имовину можемо бити и те како задовољни. Спадамо у ред општина прве категорије и фактички код нас не постоје субвенције за запошљавање, нити постоји могућност за уступање грађевинског земљишта. Као локална заједница смислили смо неке друге стимулације за инвеститоре. Наиме, Влада је прописала доста високе таксе на комуналну опремљеност грађевинског земљишта (између 3 и 10 евра по квадрату). Ми смо инвеститоре, по Закону, ослободили те таксе уз услов да сами уреде земљиште сходно својим потребама. То је можда кључни момент у стварању повјерења.

» Зар такав модел не практикују друге општине?

— У пракси се дешавало да инвеститор у некој општини уплати комуналну таксу и та средства, умјесто у уређивање грађевинског земљишта инвеститора, потроши на неке текуће послове којих увијек има. Потом се унедоглед расписују тендери, касне радови итд... Учећи на грешкама других, схватили смо да је повјерење кључ успеха. Узмимо само примјер *Делез* групе. Да смо узели новац за комуналну таксу, инкасирали бисмо 350.000 евра и та средства бисмо уложили у инфраструктуру. Умјесто тога, они су без икаквих ограничавања и условљавања, уређивали свој простор и уложили су много више — негде око 2 милиона евра. Добили су идеалне услове за рад, а корист за општину је вишеструка. То није примјер само са страним

ФОТО: STARA PAZOVA

ОДБОЈКАШИЦЕ ЈЕДИНСТВА ЗА ПОНОС

Одбојка је спорт у коме имамо најбоље резултате. У фебруару Стара Пазова је домаћин финалног турнира Купа Србије. Наше дјевојке из *Јединства* играју полуфинале са Звездом и заиста се надамо да ће у пуној хали пред својом публиком стићи до борбе за пехар. Очекујемо да ће одбојкаши наредне сезоне ући у елитно такмичење. Нова Пазова се издава по женском рукомету и фудзалу. Кошаркаши из Бановаца биљеже одличне резултате.

инвеститорима. По сличном принципу радимо и са домаћом фирмом *Милићед* која запошљава око 600 радника и пуно улаже у инфраструктуру. Поменути услови су у највећој мјери одредили и *Лигл* да овдје гради дистрибутивни центар за цијелу Србију. Озбиљне компаније препознају и цијене коректност.

» Општина је мултинационална средина. Како бисте описали однос међу народима који ту живе?

— Са великим поносом могу да кажем да посљедњих година влада потпуна хармонија у међунационалним односима. У нашој општини, поред Срба, живи веома значајан број Словака и Хрвата. У вријеме ратних дешавања деведесетих година на територију општине Стара Пазова пристигло је око 30.000 нових житеља. Стасале су нове генерације. Људи живе и раде и свакодневно су упућени једни на друге. Трудим се као предсједник општине да управа испоштује жеље националних мањина. Увијек смо ту да помогнемо реализацију њихових културних потреба. На то нас обавезује и европска политика за коју се залажемо.

» Утрошена су у велика средства за обнову вјерских објеката. Сматрате ли да је то пут обнове духовности?

— Апсолутно! Неки од хра-

мова били су у толико лошем стању да су били потпуно неусловни за обављање било каквог вјерског обреда. Обнављали смо или реновирали храмове свих вјерских конфесија. Село или мјесна заједница у којој је храм запуштен не може бити на добром гласу. Било који странац кад погледа школу, цркву и амбуланту, има јасну слику у какву средину је дошао. Већ смо значајна средства утрошили, али до краја године сви црквени објекти на територији наше општине биће доведени у стање да ће мо имати чиме да се поносимо. Оно што је већ сада видљиво је да се у обновљеним храмовима окупља већи број вјерника.

» Велики број Срба из бивших република у Старој Пазови нашао је свој нови дом. У којој мјери су сачували своје корјене?

— Срби из разних крајева су се насељавали овје након Другог свјетског рата, као и деведесетих. Мада су сви одавно интегрисани, веома су поносни на поријекло и замишљају из кога су дошли. Имамо велики број завичајних удружења који промовишу своју културу и обичаје а општина увијек радо помогне такве манифестације. Лично, волим да будем присутан и на таквим окупљањима, а кад год ми се укаже прилика радо одем да видим све српске крајеве.

» Који су градови пријатељи Ваше општине?

— Гајимо братске односе са општинама: Кистање, Петриња и Пула у Хрватској, као и читавим низом братских општина у Словачкој. И та сарадња није протоколарна, већ заиста интезивна. Посебно добре односе имамо са Пулом. Било нам је задовољство да помогнемо у отварању Српског културног центра за Истру у Пули. Сваког априла

ИЗБЈЕГЛИ СРБИ ПРЕПОРДИЛИ ПРЕДУЗЕТНИШТВО

— Избјегли Срби који су пристигли током ратних деведесетих година, дубоко свјесни да морају да почну живот из почетка, унијели су велику енергију и мотивисани борбом за опстанак успоставили су више стандарде. Пазова је и раније имала мале занатске радње и предузетнике, али се са њима предузетнички дух препородио и дошло је до опште експанзије наше средине.

смо редовни гости на Данима српске културе у Истри. Прошле године смо отишли са 60 људи и организовали програм, који је садржао фолклор, позоришне представе, ликовне колоније, умјетничке радионице, литерарне секције... Такође, материјално смо помагали наше манастире и цркве по Далмацији.

» Послије Новог Сада Стара Пазова је општина која гради највише станова за избјегла и прогнана лица у оквиру регионалног стамбеног програма. Која је фаза у току?

— Ми смо са Комесаријатом за избјеглице потписали уговор о додјели 165 станова за породице прогнаних Срба и 14 сеоских домаћинстава. Земљиште је уређено, припремљена је сва планска документација и потпуно смо спремни да одмах кренемо са градњом. Зато смо упутили молбу Комесаријату да нас издвоји из програма. Наиме, за разлику од наше, друге општине касне и далеко је рационалније да не чекамо да сви комплетирају администрацију, него да што прије кренемо у градњу. Заинтересоване

перлигу, јер би се тиме сигурно огријешили према осталима. Имамо три српсколигаша и реалније је да постоји већи број екипа које су стабилне у својим лигама. Опредјељење је да у клубовима играју дјеца која су из наше општине.

» Дуго сте водили МЗ Белегиш, сада сте на мјесту првог човјека Старе Пазове. Када се осврнете иза себе да ли има неких обећања која сте дали, а нисте испунили?

— Нисам неко ко се расипа нереалним обећањима, па слободно могу рећи да су резултати далеко бољи од обећања. У мојој МЗ Белегиш био сам предсједник у четири мандата. Мислим да су грађани препознали мој труд и указали ми велику част да будем први предсједник општине који долази из сеоске средине, од када је уведен вишестраначки систем. Када треба донијети неку одлуку у непосредном контакту слушамо жеље грађана, јер они најбоље знају шта би њима живот учинило лакшим. Како је запосленост велика, а хвала Богу наталитет расте, изградњом вртића запослени млади брачни парови безбрижни су када је у питању чување дјете. Веома смо поносни што је наш вртић *Рагосић* из Бановаца добитник *Светиславске награде* што само потврђује да смо овдје том питању посветили пуну пажњу.

» Које капиталне инвестиције планирате у наредном периоду?

— На међународни тендер по принципу јавног партнерства градњу канализационе мреже јавила се озбиљна данска компанија са којом би требали ових дана да потпишемо уговор. Овим пројектом урадило би се 20.000 нових прикључака. Услови су изузетно повољни. Прикључак кошта 1.000 евра са плаћањем на 50 рата. Намјера нам је била да износ мјесечне рате не буде већи од цијене пражњења септичке јаме, тако да ово не би био никакав посебан трошак за грађане. У уговору стоји клаузула да цијена канализације не може бити већа од цијене воде, а њу формира локална заједница.

Вриједност инвестиције је између 30 и 35 милиона евра. Такође, по сличном принципу, расписан је тендер за асфалтирање и уређивање свих путева на територији општине. По планској документацији у питању је око 30 километара нових асфалтних путева. Мада спадамо у ред најразвијенијих општина у Србији, тиме се не задовољавамо, већ пратимо европске трендове и жеља нам је да на свим пољима већ до краја ове године достигнемо све европске стандарде.

Т. ЂОРЂЕВИЋ

СРБИ ИЗ РЕГИОНА

У фебруару ћемо по други пут бити домаћини тродневног окупљања Срба из региона. Није ријеч само о онима који живе у земљама бивше Југославије. Биће ту и Срби из Мађарске, Румуније, Македоније... Поред тога што се дружимо трудићемо се да са представницима Владе поразговарамо о потребама тих људи.

Премијер Србије Александар Вучић са Ђорђем Радиновићем у области индустријске зоне

9. ЈАНУАР

ДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ДРЖАВНИ И ВЈЕРСКИ ПРАЗНИК

У исто вријеме се обиљежава и крсна слава Републике Српске - Свети архијакон Стефан. Поводом Дана Републике, предсједник Републике традиционално додјељује одликовања те организује свечане пријеме за: студенте и најбоље ученике, новинаре, борце, привреднике, политичке представнике

народа РС, религијске заједнице у РС ... На сами Дан Републике бива организована Свечана академија у Бањој Луци и пријем код предсједника Републике Српске. Тим поводом служе се и литургије у храмовима у РС и полагају цвијеће на гробове погинулих бораца Војске Републике Српске. Празници Републике Српске су дефинисани Законом о празницима Републике Српске (Службени гласник РС, бр: 43/07).

УДРУЖЕЊА СЛАВИЛА У НОВОМ САДУ

10. 1. 2016. Удружења Крајишници Србије, Српски крајеви и тридесетак завичајних удружења организовали су у Новом Саду у Инфо центру Српски крајеви, обиљежавање 9. јануара - Дана Републике Српске.

На скупу је исказана љубав и брига за Српску и послата порука о битности националног јединства за очување Српске и опстанак Срба преко Дрине. Прослави је присуствовао и члан Градског вијећа Новог Сада, задужен за културу, Вања Вученовић, који је истакао да се Дан и слава Републике Српске обиљежавају и у Новом Саду. Он је рекао да су Новосађани поносни на ту чињеницу, као и на то да су многи људи пореклом из крајева западно од Дрине свој нови дом пронашли управо у Новом Саду и тако га учинили богатијим и културно разноврснијим.

- Данас Србија и Република Српска негују братске односе, и они су на највишем нивоу од времена конституисања Српске, чему је свој битан допринос дао и Град Нови Сад, непрекидно радећи на јачању стратешких и конкретних веза и сарадње са институцијама Републике Српске, али и подржавајући бројна завичајна удружења која раде и стварају на овим просторима - рекао је Вученовић.

Уз славски колач и свијећу обиљежен је и Свети Стефан, слава РС, а чуле су се и гусле Војина Радојичића, као и пригодни стихови Ранке Срдић Милић, док је историјску ноту дао професор Слободан Бјелица. **СРНА**

САЧУВАТИ ОД ЗАБОРАВА ПАЛУ ДЈЕЦУ РАТА

10. 1. 2016. У у 11 градова и општина Републике Српске приказан је документарни филм *Дјеца*, аутора Дениса Бојића, који представља свједочење четворо преживјелих родитеља Јоке Миловановић, Милеве Лазаревић, Милеве Жупић и Маринка Бјелице који су у одбрамбено-отаџбинском рату изгубили по троје дјеце.

Циљ аутора филма, рађеног у продукцији РТРС-а, био је да се исприча прича о херојима српског народа, да се сачувају од заборава пала дјеца и њихови родитељи, као и да јавност чују трагичне чињенице о овим догађајима.

РОЂЕНДАН ОБИЉЕЖЕН У БЕОГРАДУ

11. 1. 2016. Дан Републике Српске је рођендан слободе коју је досањао српски народ са друге стране Дрине и предстоји борба да њен идентитет буде очуван, порука је са скупа, који је поводом обиљежавања Дана Републике Српске одржан 11. јануара у Српском културном центру у Београду. Стручни сарадник за развој и унапређење културне и просвјетне сарадње у Представништву Републике Српске у Србији Борислав Максимовић поручио је у пригодном обраћању присутним да борба за очување Српске не престаје и да је један од начина да она постоји и траје јачање културних веза са матицом.

„Култура нема границе и стога Представништво Српске у Србији подржава јачање културне и свих облика сарадње“, рекао је Максимовић.

Драмски умјетник Ивана Жигон, која се публици представила са *Пркосном песмом* Добрице Ерића, рекла је да је ту пјесму први пут говорила пред војницима Републике Српске негде на Игману и да сматра да је „Република Српска једина српска пјесма у времену бројних пораза, те је стога треба чувати“.

„Кавка је пјесма за Русију била Крим, такву пјесму је остварио један народ на Балкану. Можда те побједи нисмо свјесни, али Републику Српску морамо чувати“, поручила је Жигон.

Домаћин вечери и потпредсједник Удружења за одбрану ћирилице *Добрица Ерић* - Миодраг Којић поручио је да је обиљежавање 24 године од настанка Републике Српске „тачка ослонца у исконској тежњи српског народа да буде слободан и исплете свој светосавски вјенац.“

Посебне емоције код присутних изазвали су и „Божји псалми Републици Српској“, које је такође потписао чувени српски пјесник Добрица Ерић, а чије је стихове публици рецитовала његова унука Невена Дамјановић. Дружење поводом Дана Републике Српске посебним је својим стиховима учинио и књижевник Дејан Лазаревић, те етно појак Сунчица Стефановић и мелод српски Љубомир Манасијевић. **СРНА**

24. РОЂЕНДАН У БАЊОЈ ЛУЦИ, У ДВОРАНИ БОРИК, ОДРЖАНА ЈЕ СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА

Завјет слободи за вјечност Српске

» Свечано, достојанствено и поносно низом манифестација широм Српске обиљежен је Дан Републике и крсна слава

Прослави Дана Републике у Бањој Луци присуствовала је скоро читава Влада Србије, предвођена премијером Александром Вучићем.

Јасно је да ће 9. јануар и даље бити датум који ће Српска славити као Дан Републике и то јој нико, никаквим одлукама не може забранити. Њени темељи постављени су у миру, подсетио је предсједник Републике, појашњавајући да ни тада, као ни сада, нисмо жељели ништа друго него да живимо у слободи.

Истичући да Србија неће дозволити да Република Српска буде усамљена, премијер Србије Александар Вучић је поручио да љубав према Српској не значи мржњу према БиХ. Обраћајући се на свечаној академији, Вучић је рекао да се ником не исплате свађе и сукоби, и да будућност није преко „оптичког нишана, већ у фабрикама, науци и знању“.

Слобода за коју се жртвовао српски народ, о којој су Срби исписали најљепше стихове, није слобода која би угрозила било кога другог. Срби никад нису страхovali од слободе других, рекао је предсједник Републике Српске Милорад Додик у обраћању на свечаној академији. Подсетио је да су нам недавно поручили да је један суд изнад слободе и нашег права да слаavimo свој рођендан.

— Замислите државу у којој суд узима за право да одлучује о слободи цијеле Републике. Замислите суд који је

уomisлио да је матични уред у којем ће Република Српска тражити свој родни лист. Ми слободу нисмо добили на суду, да би нам је одузимали — рекао је предсједник Републике Српске.

Српска не води политику негације. Поштује дејтонску БиХ, и тражи да буде поштована. Додик је захвалио свим грађанима Републике Српске, посебно демобилисаним борцима, што су у протекле 24 године својим патриотским односом допринијели да Српска опстане и траје.

— Посебну захвалност, и овим путем, изражавам свима који су за Републику Српску дали живот и дијелове тијела, и тако нама свима у завјет оставили Републику Српску — истакао је предсједник Додик.

Он је исказао захвалност и гостима из Србије и Александру Вучићу који је у Бањалуку до-

шао да укаже поштовање према Српској. На свечаној академији, Вучић је нагласио да Република Српска не може бити укинута декретима, јер декретима није стварана, већ ју је народ створио. — Право да волимо свој народ нико није и неће моћи да нам забрани. Кад помислите да сте усамљени знајте да нисте. Србија је увијек ту, а њена обавеза јесте да чува Републику Српску — истакао је предсједник Владе Србије Александар Вучић.

ПАТРИЈАРХ ИРИНЕЈ: НЕКА ГОСПОД БЛАГОСЛОВИ РС

Његова светост патријарх српски Иринеј пожелио је Републици Српској да дуго дочекује и слави свети дан - 9. јануар, Дан Републике, а српском народу да опстане и да се осјећа као народ са пуном слободом.

„Нека је благословен данашњи дан, нека Господ благослови Републику Српску и српски народ, који воли слободу, који никога није поробљавао, него је чинио другима оно што је желео и себи“, поручио је патријарх српски на свечаном пријему у Административном центру Владе Републике Српске, који је организовао предсједник Републике Милорад Додик.

— Доста је било гробова, хоћемо да градимо фабрике, а комшије морамо да поштујемо и са њима да дијелимо добро и зло

Он је навео да и даље постоје усјане главе које мисле да је поглед у будућност поглед у комшију преко оптичког нишана, савременог оружја. У Бања Луку је, каже, дошао да говори о будућности.

— Доста је било гробова, хоћемо да градимо фабрике, а комшије морамо да поштујемо и са њима да дијелимо добро и зло - рекао је Вучић.

Да ће Српска славити Дан Републике и да ниједна одлука то не може забранити, рекао је и српски члан Предсједништва БиХ Младен Иванић. Поновио је да Српска има начине којима може игнорисати одлуку Уставног суда БиХ.

— Срби док су овдје славиће Дан Републике. Одлука Уставног суда БиХ нас је само учврстила у потреби да ово радимо - рекао је Иванић. Захваливши што му је припала част да на свечаној академији бесједи, академик Матија Бећковић је оцијенио да су се борба за опстанак и идентите отепиле са борбом за европске вриједности. Србе је позвао да буду сложни и да вјечно славе своју Републику.

— Не знам да ли је Свети Стефан изабрао себи Републику Српску или Републику Српска Светог Стефана... - рекао је академик Бећковић.

На прошлост, њене важне датуме и личности, подсетили су нас глумци Народног позоришта Републике Српске. Завјет младима да никад не забораве ко су били Вук Караџић, Гаврило Принцип, Никола Тесла, Петар Кочић и други српски великани. **СРНА**

ИСТОРИЈА ПОЧЕЛА 1992. ГОДИНЕ

Дана 9. јануара 1992. године у Сарајеву, ова скупштина је прогласила Републику Српску Босну и Херцеговину, док је 28. фебруара донесен Устав Републике Српске Босне и Херцеговине, у којем је писало да територија ове републике обухвата српске аутономне области, општине и друге српске етничке ентитете у СР Босни и Херцеговини. Република Српска Босна и Херцеговина је проглашена дијелом југословенске федералне државе.

СТЕВАЊАН

Стевањан је прва крсна слава након Божића. Овај дан се, за оне који не празнују славу, слави и као трећи дан Божића. Свети Стефан је први од седморице ђакона које су свети апостоли рукоположили, па се због тога он и назива архиђакон Стефан – први међу ђаконима. Као проповедник у Јерусалиму изведен је из града

и каменован до смрти, те се зато назива и Првомученик Стефан. У каменовану је учествовао и његов рођак Савле, који је касније познат као апостол Павле. Најраширенији обичај је да се на Стевањан износи божићна слама из куће, која се, због вјеровања у њен плодотворни моћ, прво пажљиво пометена и скупљена, оставља у шталу, привредне објекте, воћњак или међу пчеле, ради подстицања рода или напретка

МИЛОРАД ДОДИК РЕАГОВАО НА ИЗЈАВУ МОРИНА КОРМАКА, АМБАСАДОРА САД У БИХ

Бесмислено саопштење америчке амбаскаде

Председник Републике Српске Милорад Додик изјавио је да се амерички амбасадор у БиХ Морин Кормак неприципијелно понаша и нагласио да одлука Уставног суда БиХ о неуставности 9. јануара као Дана Републике Српске никада неће бити спроведена.

– Могу само поручити да су бесмислена саопштења америчке Амбаскаде када славимо наш дан. Ми поштујемо њихове празнике, могли би и они наше – истакао је Додик.

Он је рекао да га не занима одлука Уставног суда БиХ о неуставности 9. јануара као Дана Републике Српске и да никада неће бити спроведена.

– Нека то зна и амбасадор САД Морин Кормак и сви они који су је навели да нас баш данас повриједи тиме што је написала да ми кршимо Дејтон, да је дола-

ЦВИЈАНОВИЋ: ВЛАСНИШТВО ГРАЂАНА

Председник Владе РС Жељка Цвијановић изјавио је да је да је овај празник власништво њених грађана и њених институција.

– Поносна сам на оне који су показали да су дио ове слављеничке атмосфере, али су то одрадили са високим степеном достојанства и поноса. Поносна сам и као председник Владе, али и као грађанин Српске, што имам прилику да видим толико уједињених порука. Мислим да је ово обиљежавање прекретница за све будуће дане, али и порука да смо сви заједно и сигурна сам да су ове генерације младих препознале велику шансу да покажу свој патриотизам као неко ко ће одговорно и зналачки управљати тим пословима кад на њих дође ред – рекла је Цвијановићева.

МИНИСТАР ПРАВДЕ СРБИЈЕ О РАДУ УСТАВНОГ СУДА БИХ

Селаковић: 9. јануар је старији од Устава БиХ

Министар правде Србије Никола Селаковић изјавио је да је Дан Републике Српске – 9. јануар старији од Устава БиХ, јер је Српска настала и прије грађанског рата у БиХ.

– Настала је не са намером да било кога вређа, нити са намером да било коме штети, већ са намером да покаже да су сви народи у БиХ једнаки и да сваки народ у БиХ има једнак глас и да сваком треба бити загарантовано

право на људско достојанство – рекао је Селаковић.

Говорећи о одлуци Уставног суда којом је неуставним проглашен Дан Републике Српске, Селаковић је подсјетио да „већ 11 година постоји одлука Уставног суда БиХ везана за Мостар и питао да ли је она коначна и извршна и опште обавезујућа“.

– Србија има конститутиван став који неће допринијети настанку проблема – истакао је Селаковић. **СРНА**

МИНИСТАР ВУЛИН О ИСТОРИЈСКИМ СРПСКИМ ДАТУМИМА

Не можемо без слободе

Министар за рад, запошљавање, социјална и борацка питања Србије Александар Вулин изјавио је да специјалне и паралелне везе између Републике Српске и Србије треба продубљивати.

Након свечаног пријема у Административном центру Владе Републике Српске, који је организовао председник Републике Милорад Додик, Вулин је рекао новинарима да се са аспекта ресора којег води на томе увелико ради. Вулин је подсјетио да су раније два фонда ПИО потписали споразум о електронској размјени података и да

пензије осигураника у Србији и Српској стижу на вријеме.

Он је подсјетио и да је постигнут договор о заједничком обиљежавању битних историјских датума.

– Ако је нама потребно неко формално оправдање да између Српске и Србије постоје посебне везе, постоји привредни живот, постоји политички живот, културна размјена, а ево имамо и формално оправдање, а то су посебне и паралелне везе – додао је Вулин.

– Срби могу без свега, али без слободе не могу и неће. Срби без слободе нису Срби и свим грађанима РС желим слободан празник – истакао је Вулин.

СРПСКИ ЧЛАН ПРЕДСЈЕДНИШТВА БИХ НЕМА ДИЛЕМУ

Иванић: Срби док су овдје славиће Дан Републике

Члан Председништва БиХ из Републике Српске Младен Иванић изјавио је да ће Српска славити Дан Републике и да ниједна одлука то не може забранити.

– Срби док су овдје славиће Дан Републике. Одлука Уставног суда БиХ нас је само учврстила у потреби да ово радимо – рекао је новинарима Иванић, након свечане академије. Он је поновио да Српска има много начина којима може игнорисати одлуку Уставног суда БиХ о Дану Републике.

– Можемо игнорисати све одлуке, усвојити закон о светковинама и на тај начин се

инатити наредних стотину година. Сарајево мора схватити да Српска има право да слави овај дан и да ће сваком забраном даље дијелити БиХ – додао је Иванић.

МИНИСТАР ПЕТАР ЂОКИЋ О ВОЉИ ГРАЂАНА РС

Народ оцијенио уставност

Министар индустрије, Енергетике и рударства Републике Српске Петар Ђокић изјавио је да је најбољи став о 9. јануару као Дану Републике Српске показао је народ у Бањој Луци и широм РС.

– Онај ко не умије да прочита вољу народа, он је и глуп и слијеп – рекао је Ђокић новинарима поводом обиљежавања Даа и крсне славе Српске – Светог архиђакона и првомученика Стефана.

– Према традицији, Република Српска се слави у свим дијеловима гдје живе они који воле Републику Српску, који су њени држављани или јој на неки начин припадају – рекао је Ђокић.

Он је рекао да је Република Српска идеја, да је вјера у ту идеју снажна и да она окупља и мотивише људе по разним питањима да вјерују у ту идеју и да се за њу боре.

– За њу смо се почели борити и прије него што је почео рат на овим просторима, а она је потврђена и Дејтонским споразумом и не видимо разлог што је Уставни суд пао у такву замку неких политичких утицаја да донесе одлуку која је грубо нарушила односе у БиХ и довела их у врло тешку позицију – рекао је Ђокић.

МИОДРАГ ЛИНТА ГОСТ НА ПРИЈЕМУ У ВЛАДИ У РС

Милорад Арлов, Миодраг Линта и министар Петар Ђокић са делегацијом Срба са Космета

Србија је увијек уз браћу преко Дрине

У Бањој Луци је 9. јануара свечано обиљежен дан Републике Српске, архијерејском литургијом у Саборном храму Христа Спаситеља у Бањој Луци, коју је служио српски патријарх Иринеј, а потом и Свечаном академијом у дворани Борик под мотом *За вјешћ слободи*.

Свечаној академији су присуствовали званичници Републике Српске, њени представници у органима Босне и Херцеговине, премијер Србије Александар Вучић, министри у Влади Србије Ивица Дачић, Зорана Михајловић, Никола Селаковић, Александар Вулин, Братислав Гашић, Иван Тасовац, председница Скупштине Србије Маја Гојковић и замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта. На академији су говорили председник Републике Српске Милорад Додик, председник Владе Србије Александар Вучић и академик Матија Бећковић.

Прослава је ове године одржана у сјенци оспоравања права Српске на обиљежавање Дана Републике Српске 9. јануара, последице одлуке Уставног суда БиХ о његовој неуставности, али и уз подсјећања да је Српска основана 9. јануара 1992. године, прије рата, и да је њено посто-

Линта честита празник Милораду Додику

ДИЈЕЛИМО СУДБИНУ

– Овај празник један је од најзначајнијих датума у новијој историји српског народа, јер је тада створена најмлађа српска држава. Србија је потврдила да дијели судбину своје браће и увијек ће бити ту да помогне – оцијенио је Миодраг Линта, у име Одбора за Србе у региону.

јање признато Дејтонским споразумом. Након свечане академије одржан је пријем у Влади Републике Српске.

Подсјетимо, на иницијативу бошњачког члана Председништва БиХ Бакира Изетбеговића, Уставни суд БиХ донио је одлуку о неуставности обиљежавања 9. јануара као Дана Републици Српске.

Одлуку Уставног суда БиХ о неуставности обиљежавања 9. јануара као Дана Републике Српске једногласно су одбацили председник Милорад Додик, Народна скупштина тог ентитета и опозиције.

Председник Борачке организације РС Миломир Савчић и Миодраг Линта

Миладин Драгичевић, савјетник председника РС и Миодраг Линта

Миодраг Линта и једини српски посланик у Собранију (Скупштини) Македоније Иван Стојиљковић

Амбасадор Србије у БиХ Станимир Вукичевић, Миодраг Линта и проф. др. Бранко Докић

9. ЈАНУАР

ДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ВЛАДИМИР ГРБИЋ: МЕНИ ЈЕ БРАТ – БРАТ!

» Нико не може да дира РС. Важно је да изнутра покаже слогу и снагу. Србија би могла такође да овај дан празнује, али мислим да више мјери шта ће рећи регион, ЕУ и међународна заједница. Мени је брат – брат. Мој! Ја га највише осуђујем, али га највише волим и браним.

ШТА ЗА ВАС ПРЕДСТАВЉА ДЕВЕТИ ЈАНУАР?

ЖАРКО Ј. РАТКОВИЋ

Удружење Требињаца Лован Дучић Београд

Народ Републике Српске увијек је у Србију гледао као у своју мајку, мада није Србија увијек узвраћала мајчински. Свакако да је обавеза Републике Србије да заштити и брине о сваком Србину, ма гдје живио, а посебно када се ради о српском народу у Републици Српској. Овогодишња подршка била је од огромне важности. У Србији би требали да обиљежимо овај важан дан, јер он то заслужује, ништа мање од Сретења – дана државности Србије.

прашину, морали би ту чињеницу имати на уму, како се, једног дана, и ова прослава у анализама и освртима не би сврстала у посљедње упозорење.

ГОРАН НИКОЛАШ

Удружење Крајишника Крајина Врбас

Српски народ је у борби извојевао право на 9. јануар које нам нико не може нити смије одузети. Србија би требала на посебан начин да обиљежи овај празник јер велики број грађана Србије је поријеклом са простора Републике Српске.

крсне славе и дана државности остали бисмо без идентитета. Не постоји разлог и не постоји интерес због кога бисмо дозволили да постанемо народ без својих обиљежја. Одрицањем од овог празника одрекли бисмо се сами себе.

МИЛАН ЗЕЧАР

Удружење Херцеговина Зрењанин

Држава Република Српска највећа је тековина потоњег грађанско – вјерског рата, који је изазвао и њиме управљао Велики брат преко баре, тада једина планетарна суперсила, уз помоћ својих сателита споља и изнутра и њено стварање је вриједно свих жртава који је српски народ поднио. Република Српска је, истовремено, и највећи гарант опстанка Српског народа на вјековним и исконским просторима и огњиштима. Тај дан и датум се може поредити само са 25. новембром 1918. године, када су пречански Срби из Срема, Барање, Баната и Бачке на Великој народној скупштини једногласно одлучили да се присаједине матици Србији, па тек онда, евентуално, као интегрални део Србије да уђу у најављену и пројектовану југословенску заједницу – Краљевину СХС што је такође, била највећа тековина Великог рата и поред огромних жртава Српског народа.

БОРЉЕ ПАНТЕЛИЋ

Удружење Змијање Каћ

Ни Турци нису могли забранити српске славе, ни комунисти отјерати из домова српске свеце, па не видим која сила може да помисли да је јача од воље српског народа. Таква реторика може само да нас одведе у сукобе. Србија би, свакако, могла да празнује овај дан или да га обиљежи на начин да баш на тај датум отвори или адаптира школу у неком селу у Републици Српској или неки погон са пет запослених, да направи мостић ...

СВЕТОЗАР ЦРНОГОРАЦ

Клуб Гачана Београд

У контексту наше историје треба посматрати на величину овог празника. Зато је девети јануар и Свети Стефан велики датум и наш највећи празник. Немојмо се заваравати о слободи. Ње још увијек нема у Дрвару, Мостару, Петровцу, Книну, Војнићу, Петрињи, Лапцу, Вуковару, Белом Манастиру, Куманову, а ни на нашем југу...

МИЛЕНКО ЈАХУРА

СНД Пребиловци Београд

Тај празник нам не могу одузети ни одлуком Уставног суда, ни декретом, нити актом Међународне заједнице. Укидање тога празника значило би и укидање Републике Српске, укидање Срба у БиХ, њихове прошлости и будућности на тим просторима. Ово је значајан датум за све Србе и као таквог и Србија би требало да га посебно обиљежи. Међутим, због притиска наших непријатеља (Аустроугарске, Ватикана КПЈ, ЕУ и НАТО) у многим главама Дрина је и даље баријера преко које се не смије ни гледати.

МИШО ЛАЗАРЕВИЋ

Удружење Срба из Коњица Нови Сад

Република Српска створена је 9. јануара 1992. године одлуком политичких представника српског народа, прије оружаних сукоба у БиХ и свима нам је познато како је било. Данас сваки Србин, а поготову ми који смо рођени преко Дрине, овај дан осјећају и носе дубоко у својим срцима, увјерени да га нико и никад неће укинути никаквом судском или политичком одлуком, и док год буде Срба кроз вијекове он ће се славити и обиљежавати.

СРЕТЕН ПИШТАЛО

Удружење Херцеговина Суботица

Ако смо ми јединствени и свим срцем, душом и заједничким снагама се боримо за тај празник, ником неће пасти на памет ни да покуша, а камоли, не дај Боже, да нам га отме. Република Србија и Република Српска су двије државе српског народа, центар и средиште српства. Треба тежити томе да ове двије државе што боље сарађују и на крају и да се уједине, па због тога би Србија као старији и јачи брат, требало да штити и помаже нејачег, а штитиће га и тако да на посебан начин обиљежава празник

ПЕТАР ШАУЛА

Удружење Кордунаша Београд

Данас, када Република Српска обиљежава свој Дан, а уједно и крсну славу Светог архијакона и првомученика Стефана, не можемо као Срби Крајишници из привремено окупираних РСК-е, да не будемо срећни и поносни што српски народ тог дијела БиХ чини то већ двадесет четврту годину. Срби у БиХ су на миран начин одлучили, да на принципима правде и борећи се за слободу, поставе тада камен темељац српског народа тих простора. За нас Крајишнике, било би с поносом у будућности, да у својим институцијама и организацијама, посебно културним, на прикладан начин обиљежавамо овако значајне датуме Срба из региона.

БОРЂО КУРИЦА

Удружење Петар Кочић Апатин

Србија не треба посебно да обиљежава овај дан без обзира што народ у РС на Србију гледа са много више љубави и пијетета него што је то обрнуто. Зависно од политике и политичких околности било је и ствари које бих желео да заборавим. Још су ми у сјећању блокаде на Дрини и Сави од стране режима Слободана Милошевића и смрт бањалучких беба које су остале без кисеоника због забране полијетања авиона са бањалучког аеродрома. Чињеница је да Срби са простора бивше Југославије и цијелог региона гледамо у Београд и у Србију као у мајку.

ЗОРАН ЈАЊИЋ

Удружење Невесињаца Београд

Деветог јануара 1992. године Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини донијела је Декларацију о проглашењу Републике српског народа БиХ. Био је то не само миран одговор на до тада исказано насиље, него и упозорење, може се рећи посљедње, да се са таквим насиљем престане. Дан Републике Српске ове 2016. године прославлен је на начин који од врха власти па до огромне већине обичних људи, превазилази све досадашње. Тиме је исказано јединство, усудио бих се рећи јасније и снажније него оно које су Срби у БиХ имали и осјећали прије 24. године. Они који повлаче све потезе, намећу теме и око њих подижу велику

СЛОБОДАН БОБАН ДРАШКОВИЋ

Савез гуслара Србије

9. јануар – Дан Републике Српске и Крсна слава наше најмлађе српске државе је свакако нешто чиме се морамо поносити. У смутним временима у којима живимо то није довољно. Савез гуслара Србије већ неколико деценија негује и афирмише традиционалне вредности српске културе. У стварању Републике Српске учествовали су и многи гуслари, неки са пушком у руци, а сви са најјачим оружјем којим располажемо – српским гулама. Наша је обавеза да младим генерацијама сачувамо и прослеђујемо наслеђе. Ако дозволимо да останемо без своје

ЈОВАНКА ИВАНИШЕВИЋ

Удружење Срба Херцеговаца и пријатеља Нови Сад

9. јануар је слава РС и слава великог броја грађана. Србија треба да подржава прославу овог празника у РС, а не мора га на посебан начин обилежавати.

ДУШАН Ј. БАСТАШИЋ

УТ Јадовно 1941 Бања Лука

9. јануар је наш централни празник у Српској и са вјером и пуним самопоуздањем треба се супротставити сваком оном ко покуша да тај празник оспори а камоли избрише из календара. У борби за очување крвљу стечене слободе српског народа у БиХ, Дан РС представља угаони камен, црвену линију која не смије да се помјера.

ЗОРИСЛАВ ШИМИЋ

Удружење Славонаца Београд

За мене лично овај је датум увијек био важан, јер Свети Стефан је породична слава и у нашој кући се слави од кад постојимо. Сада, када је то постао и државни празник, имам утисак да је сваком Србину, који живи на територији Републике Српске или је поријеклом са тог простора, Свети Стефан постао кућни заштитник. Сви Срби, а посебно они људи који воде поријекло из тих крајева, а живе у Србији ће, без обзира на званична дешавања, 9. јануар доживљавати као општенародну светковину и прослављати га у својим срцима.

ПРЕДРАГ ЛОЗО

Удружење историчара Др Милан Васић Бања Лука

9. јануар је показатељ да је Република Српска настала као темељ права српског народа и других народа на самопредјељење, и да је настала прије рата, и да је таква одлука Срба да се одупру мајоризацији и прегласавању из Сарајева нападнута и ратом. Република Српска је настала на одбрани тог права као и на одбрани од новог геноида над Србима и као таква заслужује да буде поштована од цијелог српског народа... Србија мора и може више и боље да цијени тај празник.

НОВОСАДСКИ БРЕНД ЈУБИЛАРНИ 25. ДОЧЕК СРПСКЕ НОВЕ ГОДИНЕ НА РИБАРЦУ

Бреговић међу Херцеговцима

Дочек Српске Нове године на Рибарцу одавно је постао и својерсни новосадски бренд, па није чудо што се и ове године окупило више од 500 земљака који су са разних страна дошли у Нови Сад.

Градска управа Новог Сада уназад четири године организује масовни дочек на централном градском тргу гдје учествују велике музичке звијезде. Међутим, традицију дочека православне Нове године у српској Атини прије четврт вијека утемељило је најстарије херцеговачко удружење у Србији.

Колики углед има Удружење Срба Херцеговаца говори и чињеница да је поред херцеговачких начелника општина: Момчила Шилеговића (Невесиње), Миљана Алексића (Билећа), Радована Палавестре (Источни Мостар), Радојице Антуновића (замјеник начелника општине Гацко), Ранко Лучић (бивши начелник Берковића)...јубиларни дочек на Рибарцу увеличао и градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, председница Народне

скупштине Србије Маја Гојковић, председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта...

Звијезда вечери свакако је био Горан Бреговић. Мада су грађани Новог Сада имали прилику да баш уз Бреговића на отвореном дочекају Српску нову годину, познати музичар је увод у празничну ноћ провео међу Херцеговцима.

Програм је почео славским обредом и благословом оца Предрага Толимира.

Након здравичара Бошка Миљанића госте је поздравио домаћин вечери и председник Удружења Ђорђо Радојичић.

Овим скупом обиљежавамо три значајна догађаја. Дан Удружења, крсну славу Светог Василија Великог и дочек Српске Нове године. У име источне Херцеговине присутне је поздравио Радоица Антуновић, замјеник начелника општине Гацко.

ВУЧЕВИЋ ОДУШЕВЉЕН ЈЕДИНСТВОМ ХЕРЦЕГОВАЦА

Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић сумирао је утиске о најдужој традицији дочека Српске Нове године у Новом Саду.

– Причали су ми да је Удружење Срба Херцеговаца и пријатеља Херцеговаца једна веома јака организација, а сада сам се и лично у то увјерио. Први пут сам дошао на овај дочек и заиста је импресивно видјети како јединство и заједништво влада међу овим људима. Окупио се велики број свих генерација што само показује колико су Херцеговци одани својим корјенима.

У својству “госта” нашао се градоначелник Новог Сада Милош Вучевић. Он је честитао домаћинима крсну славу и Српску Нову годину, али није заборавио да помене РС.

– Драги Херцеговци, хвала вам што сте дали немерљив допринос у стварању наше Републике Српске.

Радивоје Круљ је у име епархије ЗХИП и владике Григорија поздравио окупљене.

– Свако сабрање је у име онога који је дошао на овај свијет да сваког човјека спаси. Никад не заборавите своју груду и враћајте се увијек својој Херцеговини.

Диплома и двојницама Војин Радојичић нас је увео у културно-умјетнички дио вечери који је својим наступом употпунио КУД Дурмићор из Куле.

Своје стихове казивао је Божидар М. Глоговац. Чуо се и звук мајстора струна Благоја Шојића. Публика је могла уживати у хуморескама др Братислава Бркљаче и младог Марка Никчевића.

У игри Пјевај браће и ја

ћу уза ње побједила је група Бојого.

Скуп су увеличали представници завичајних удружења: Светозар Црногорац, Видак Ковачевић, Бобан Драшковић, Драгиша Скоко (Клуб Гачана) Жарко Ратковић, Божидар Глоговац, Велиша Миљановић (Удружење Требињаца), Бобан Вукоје, Борислав Кркелић (удружење Билећана), Зоран Пејановић, Снежана Лукић (Удружење Невесињаца), Боро Вукајловић (Херцеговина Суботица), Милан Зечар, Рајко Бјелица (Зрењанин), ратни командананти Новица Гушић и Миленко Лаловић и бројни други.

Веома се осјетио изостанак оца свих херцеговачких удружења Пеја Бајчетића, као и председника зрењанинског удружења Уроша Милојевића коме желимо брз опоравак.

ДОМИНАЦИЈА ГАТАЧКИХ СТУДЕНАТА

Најбољи студент мастер студија је Валентина Радовановић са просјеком 9,64 - Факултет техничких наука
Из основних академских студија и ове године награђен је Милан Секулић са просјеком 9,3 - Факултет техничких наука

ИНЦИДЕНТ ОДРЖАНА ИЗБОРНА СКУПШТИНА ЗАВИЧАЈНОГ УДРУЖЕЊА ЗМИЈАЊЕ ИЗ КАЋА

Бокан примио, па поцијепео плакету домаћина

Завичајно удружење грађана Змијање из Каћа (Нови Сад) одржало је у петак 25. децембра 2015. године у ресторану Оморица у Каћу изборну Скупштину. Присутнима се обратио досадашњи председник удружења Томислав Николић, који је говорио о активностима удружења од оснивања прије 10 година. Посебно је истакнуто чињеница да је завршена изградња Етно куће Змијањаци у Каћу која ће допринијети очувању и његовању традиције и обичаја тога краја у западном дијелу Републике Српске.

Чланови Скупштине су након дискусије усвојили Извјештај о раду Управног одбора и Извјештај Надзорног одбора. Затим се приступило избору председника удружења, председника и чланова Управног одбора и председника и чланова Надзорног одбора. За новог председника Удружења изабран је Ђорђе Пантелић, а за почасног председника Удружења, због својих заслу-

га, досадашњи председник Томислав Николић. Заслужним појединцима уручене се плакете и дипломе за њихову конкретну помоћ и подршку ре-

ализацији постављених циљева и задатака удружења, прије свега у изградњи Етно куће. Након званичног дијела започело је неформално дружење.

Присутним учесницима научног скупа обратио се, између осталих, замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону и председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта. Линта је присутне упознао са акцијом евидентирања уништене, оштећене и отете имовине протјераних Срба и свих других оштећених грађана која се налази у Хрватској, Федерацији БиХ и Словенији и

позвао их да попуне образац који се налази на сајту Савеза Срба из региона.

На крају дружења десио се нежељени инцидент. Наиме, након завршеног званичног дијела на неформално дружење дошао је председник Народне покретне Динара Дрина Дунав Томислав Бокан. С њим је дошло неколико његових сарадника.

Томислав Бокан је добио прилику да се обрати присутним делегатима, а затим добио је плакету од досадашњег председника Завичајног удружења грађана Змијање Томислава Николића за допринос изградњи Етно куће.

Када је народни посланик Миодраг Линта кренуо кући Томислав Бокан је са својим сарадницима устао од стола и на излазу из ресторана вербално напао Томислава Николића из разлога што је позвао Миодрага Линта на скупштину удружења. Претходно је поцијепео добијену плакету и тиме најдубље увриједио чланове удружења.

СКУПШТИНА МРКОЊИЋАНА У БЕОГРАДУ

16. 12. 2015. У хотелу Бристол одржана је редовна Скупштина Удружења Мркоњићана и пријатеља Мркоњић Града у Београду. Присутнима се обратио председник удружења Жарко Гајић који је говорио о активностима удружења у текућој години. Чланови Скупштине су након дискусије усвојили Извјештај о раду Управног одбора, као и Извјештај Надзорног одбора. Након званичног дијела започело је неформално дружење. Удружење Мркоњићана и пријатеља Мркоњић града у Београду чланица Коалиције удружења избјеглица у Београду.

Присутним члановима Скупштине удружења Мркоњићана и пријатеља Мркоњић Града у Београду обратили су се, између осталих, замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону и председник Савеза Срба у региону Миодраг Линта и председник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић.

ОДРЖАНА РЕДОВНА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ИЗ ХРВАТСКЕ

21. 12. 2015. Удружење пензионера из Хрватске одржало је у просторијама Управе за дијаспору и Србе у региону у Београду редовну годишњу Скупштину. Присутнима се обратио председник Удружења Јован Каблар који је говорио о активностима удружења у текућој години. Чланови Скупштине су након дискусије усвојили Извјештај о раду Управног одбора, Извјештај Надзорног одбора и закључке. Један од закључака јесте да Удружење пензионера из Хрватске даје пуну подршку акцији евидентирања наше уништене, оштећене и отете имовине. Након званичног дијела започело је неформално дружење. Присутним учесницима научног скупа обратио се, између осталих, замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону и председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта. присутним гостима били су председник Коалиције удружења избјеглица Мале Шапић и адвокат и стручњак за питања сукцесије Радмила Никшић.

ГОДИШЊИ САСТАНАК УДРУЖЕЊА ГОСПИЋАНА НИКОЛА ТЕСЛА У БЕОГРАДУ

26. 12. 2015. Удружење Госпићана Никола Тесла одржало је у суботу 26. децембра 2015. године у Дому инвалида у Београду годишњи састанак. Присутнима се обратио председник удружења Милан Судар, који је говорио о активностима удружења у текућој години. Скупу је присуствовало тридесетак Госпићана и њихових пријатеља, међу којима и бивши фудбалер Црвене Звезде, родом из Госпића, Никослав Бјеговић. Након састанка започело је неформално дружење присутних земљака. Присутним учесницима састанка обратио се, између осталих, замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону и председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта. Он је присутне упознао са акцијом евидентирања уништене, оштећене и отете имовине протјераних Срба и свих других оштећених грађана, која се налази у Хрватској, Федерацији БиХ и Словенији.

СЈЕДНИЦА ИО КЛУБА КОРДУНАША

28. 12. 2015. На сједници Извршног одбора Завичајног клуба Кордунаша председник Петар Шаула поднио је исцрпан извјештај о активностима током 2015. године. Једна од активности била је организација посјете фудбалског клуба Петрова Гора из Војнића Србији у сарадњи са народним послаником Миодрагом Линтом. Најзначајни пројекат Клуба Кордунаша јесте Монографија о Кордуни на чијем писању су агажовани научници Института за новију историју. Затим су усвојене одлуке да се организује тзв. Зелена ноћ (посвећена НК Петрова Гора) и Вече Кордунаша. Такође, Извршни одбор је донио одлуку да даје пуну подршку акцији евидентирања наше уништене, оштећене и отете имовине. Након званичног дијела организовано је неформално дружење. Присутним члановима Извршног одбора Завичајног клуба Кордунаша обратио се замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону и председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта. Међу присутнима је био председник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић.

ХУМАНИТАРНИ ЦЕНТАР ЗА
ИНТЕГРАЦИЈУ И ТОЛЕРАНЦИЈУ

Србија, 21000 Нови Сад, Војвођанских бригада 17
phone/fax: ++381 21 528 132, 520 030,
E-mail: office@hcit.rs; hcitns@gmail.com;
Web site: www.hcit.rs

ПРАВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Рок за подношење нових и допуна постојећих захтјева за стамбено збрињавање у 2016. години

У периоду од 1. јануара 2016. године до 15. фебруара 2016. године могу се подносити нови захтјеви за стамбено збрињавање, као и допуњавати постојећи захтјеви, суkladно Закону о подручјима посебне државне скрби (*Народне новине*, бр. 86/08, 57/11, 51А/13, 148/13, 76/14, 147/14 и 18/15). Нови захтјеви за стамбено збрињавање, допуне постојећих захтјева објављених на листама првенства за 2015. годину, као и предаја нових те допуне постојећих захтјева бивших носилаца станарских права чији се захтјеви у складу са Законом не објављују на листама првенства, предају се у канцеларије државне управе у надлежним жупанијама, односно управном тијелу Града Загреб, зависно о граду или општини гдје се жели остварити стамбено збрињавање.

Захтјеви за стамбено збрињавање са листа првенства за 2015. годину, о којима није одлучено о праву на стамбено збрињавање рјешењем канцеларије државне управе у жупанијама, преносе се на листу првенства за 2016. годину, при чему се редослед на листи првенства изнова утврђује у складу са Уредбом о критеријумима за бодовање захтјева за стамбено збрињавање (*Народне новине*, бр. 30/14).

Листе првенства у 2016. години биће објављене најкасније до 30. марта 2016. године на интернет страницима канцеларије државне управе у жупанијама као и на њиховим огласним таблама. На објављене листе првенства, подносиоци захтјева за стамбено збрињавање имају право приговора у предвиђеном року од петнаест дана од дана објаве листа првенства.

Извршне листе првенства објављују се најкасније до 15. маја 2016. године. Информације о сједиштима и контактима канцеларије државне управе у жупанијама и управног тијела Града Загреб, можете пронаћи на интернет страници Државног уреда за обнову и стамбено збрињавање: www.duosz.hr

» Нови Пројект стамбеног збрињавања

У склопу пројекта Регионалног програма стамбеног збрињавања, Државна канцеларија за обнову и стамбено збрињавање РХ предложио је нови пројектни предлог обнове, реконструкције и изградње породичних кућа на руралним подручјима, гдје корисници имају грађевинско земљиште односно оштећене породичне куће у власништву. Очекује се да ће реализација овог пројекта започети у II кварталу 2016. године. Овим пројектом стамбено ће се збрини 62 породице социјално и здравствено најугроженијих категорија повратника и избјеглица. Пројект ће се пружити на подручју више жупанија, од којих се већина налази на подручју посебне државне скрби.

ПРИПРЕМИО: РАТКО БУБАЛО,

ПРЕДСЈЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА ХЦИТ-А

ПРАВНИ САВЈЕТИ

» Која су све доказна средства потребна за доказивање стажа осигурања (на темељу којих се до сада доказивао конвалидирани стаж осигурања)?

Најважнија, писана доказна средства, на основу којих је до сада признавано право на конвалидацију радног стажа су: школска свједочанства (на којима су се налазили потписи просвјетних радника - наставника, професора, разредника или директора школа), радне књижице, листинзи и исплати личних доходака, рјешења о распореду на радна мјеста, рјешења о годишњем одмору, листе исплата за топле оброке радника, овјерене здравствене књижице, путни налози за службена путовања и други писани докази.

» Од каквог су значаја изјаве класификованих свједока у поступку доказивања и признавања стажа осигурања?

Изјаве класификованих свједока (а то су свједоци који су радили код истих послодавца и којима је већ признат, тј. конвалидирани тај стаж, узимају се у обзир само уз посједовање некога од напријед наведених писаних доказа. Дакле, изјаве класификованих свједока не могу се користити као једино доказно средство за признавање стажа осигурања, осим за доказивање стажа осигурања за индивидуалне пољопривреднике.

» Да ли постоји разлика у доказним средствима за признавање стажа осигурања оствареног у обављању самосталне дјелатности (разни обрт), стажа оствареног обављањем пољопривредне дјелатности и стажа оствареног код других правних субјеката?

У пракси постоји битна разлика у средствима и начину доказивања стажа оствареног у обављању самосталне пољопривредне дјелатности, обављању самосталне дјелатности у разним обртима или код правних субјеката. Док је за доказивање стажа оствареног у обављању самосталне пољопривредне дјелатности до сада признаван тај стаж ако су особе које су тражиле признавање тог стажа приложиле посједовни лист из којег је видљиво на којем су посједу обављали ту своју дјелатност и прије почетка ратних збивања, уз изјаве двоје класификованих свједока, који су се такођер бавили пољопривредном дјелатношћу и којима је већ тај стаж признат од стране надлежних органа, за остале особе које су се бавиле самосталном дјелатношћу у разним приватним обртима, нужно је да те особе претходно затраже упис у регистар привредника код садашњих канцеларија за привреду, на основу рјешења о оснивању тих обрта која су издавали надлежни органи Републике Српске Крајине, па да се тек након тог претходног поступка и на основу расположиве писане документације обрате надлежним органима пензионог осигурања са захтјевом за признавање стажа осигурања. За остале запослене у разним правним субјектима, неопходно је уз захтјев приложити неке од напријед наведених писаних доказа.

ПРИПРЕМИО: ШПИРО ЛАЗИНИЦА, ПРАВНИ САВЈЕТНИК ХЦИТ-А

НЕКА НАМ СУДЕ ПО ДЈЕЛИМА СУСРЕТ СА УДРУЖЕЊЕМ САЊАНА ГРМЕЧУ БАЊАЛУЦИ

Сачуваћемо српску земљу и успомену на Шушњар

Непосредно након завршетка прославе Дана РС у Бања Луци, председник *Савеза Срба у региону Миодраг Линта* и председник *Коалиције избјеглица Миле Шапић* сусрели су се са члановима *Завичајног удружења Сањана Грмеч*.

На почетку састанка, један од оснивача, Дејан Срдић упознао је госте са историјатом удружења.

Завичајно удружење Сањана Грмеч основано је 4. новембра 2013. године. По ријечима чланова овог удружења највећи проблем представља чињеница да општина Сански Мост припада Федерацији БиХ, па самим тим није много интересантна институцијама РС. То је посебно чудно, обзи-

ром да је ријеч о општини која се граничи са Бањом Луком и удаљена је на свега 50 км од западне српске престонице. Својим геостратешким положајем, са осјетно мањим бројем становника, ова општина има посебан значај.

Не дамо српску земљу

На другој страни српски повратници суочени су и са маћехинским односом власти федерације БиХ, па једини ослонац могу да имају у свом раду.

Број Срба у овој општини драстично је опао. Од некадашњих 30.000 данас на овом простору живи тек негде око 1.000 лица српске навионалности. Опао је у великој мјери и број Бошњака, који такође одлазе са овим простора, али су у овом тренутку далеко бројнији (око 15.000)

Охрабрује податак да је земљиште већим дијелом и данас српско. Наиме, Срби су одлазили, али нису продавали своја имања.

Један од стратешких задатака које је Удружење наметнуло себи је управо спречавање продаје српске земље. Па тако кад се прочује да је нека земља на продају удружење покушава да купца нађе међу Србима.

Ипак, муке српских повратника се огледају у свакодневном животу у најосновнијим потребама. По ријечима чланова, Срби који су удаљени на свега три километра од центра града ни данас немају струју.

Удружење чини напоре да се повеже и са осталим удружењима Сањана, јер суштински сви су на истом задатку. Постоје намјера и да се отвори канцеларија Удружења у Санском Мосту одакле би пристизале неопходне информације.

КАД БИ БОГ ДАО ДА СРБИН КУПИ КОРЧАНИЦУ

Сањани су поносни на *Корчаницу*. Ријеч је о првој партизанској болници, чији су љекари по завршетку рата учествовали у оснивању чувене ВМА у Београду, која је и данас једна од најпрестижнијих здравствених установа у региону. Тај објекат је прије овог рата био спортско-рекреативни центар са жичарама и свом пратећом инфраструктуром, али данас је потпуно девастиран. Локалне власти су га више пута стављале на тендер. На посљедњој лицитацији понуђен је за само 60.000 евра, али ни тада нико није био заинтересован.

- Кад би Бог дао да га купи неки Србин, сви би ишли да кримом терен и да га чистимо и сређујемо - говоре углас чланови Удружења дубоко вјерујући да би такав потез донио потпуни преокрет и перспективу завичаја.

Једна од препрека је што постоје и нека старија удружења, која нису до краја спровела законску процедуру, као што је отварање жирос рачуна, што компликује администрацију, а одличан је изговор за опструкцију бошњачким локалним властима.

Јеле дјечи на велике српске светковине, удружење се труди да помогне земљорадницима. Јесенас су српским повратницима подијелили 6.000 литара нафте и уз помоћ фирме *НС семе* даровали и сјеме разних пољопривредних култура, уз обећање да ће им потражити купце у Бањој Луци кад дође вријеме жетве.

- Људи су са неповјерењем прихватили ове донације плашећи се да можда неће бити нечим условљавани, али овај рад заснован је на чистој љубави према завичају и у њему нема личних интереса - каже Александра Рибић Стојаковић, председница овог удружења.

Спомен-подручје *Шушњар* је болна тачка за све Сањане. Ријеч је о гробљу и меморијалном центру жртава усташког покоља који се десио 2. августа 1941. током Другог свјетског рата. Усташе су тада извршиле покољ 5.500 Срба и 50 Јевреја.

Миодраг Линта, председник *Савеза Срба из региона* изразио је велико задовољство због овог сусрета.

- Лош увијек у Србији није именован директор Канцеларије за дијаспору што у једном дијелу ограничава могућности око неке конкретније сарадње, али у оквиру својих могућности можемо договорити посјету Народној скупштини са једном бројнијом делегацијом, а истовремено заказати састанак са Привредном комором и Градом Београдом и на тај начин покушати да успоставимо конкретнију сарадњу.

Линта је упознао Удружење и са акцијом *Савеза Срба из региона* око пописа оштећене уништене или неадекватно замијењене српске имовине у којој могу учествовати сви Срби са ратом захваћеним подручја без обзира на тренутно држављанство и мјесто боравка.

Са великим задовољством Сањани су прелистали први број *Српског кола*. Не сумњамо да ће им овај број бити још дражи.

Т.ЂОРОВИЋ

ПРОСЛАВА СВЕТОГ САВЕ

Већ по традицији чланови удружења Сањана Грмеч су поводом обиљежавања празника Светог Саве подјелили пакетиће са играчкама и слаткишима малићанима из повратничких породица у Санском Мосту. Према ријечима Александра Рибић-Стојановић, председнице овог Удружења који данас живе и раде у Бањалуци. Овом чину претходило је богослужење у цркви светих апостола Петра и Павла у Санском Мосту које је предводио епископ бихаћко-петровачки Атанасије. Жеља је да се у будућности организују и масовна крштења гдје би потомци Сањана расути по цијелој планети дјецу доводили и крстили на огњишту предака и на тај начин очували традицију.

ПОКЛОНИ ЗА ГОСТЕ ИЗ БЕОГРАДА

Домаћини су председнику *Савеза Срба из региона* уручили пригодне поклоне. Председник Линта је од аутора Милана Дашића добио књигу *Поетски помен на Шушњару*, као и капитално дјело *Из колијевке у Јасеновац*. Бранислав Мартић поконио је и једну од најтраженијих књига у бањалучким књижарама *Кљевци кроз историју*, а као сувенир из Бањалуке сви гости су добили мајицу и капу са мотивима Грмечке кориде.

6.000
литара нафте за потребе јесење сјетве подијелили су чланови Удружења Грмеч из Бање Луке српским повратницима у општини Сански Мост

Упркос проблемима у Удружењу Сањана Грмеч у Бањој Луци труде се да их људи препознају по дјелима.

Са пуно енергије и добре воље ово Удружење је организовало неколико радних акција. Тако је стотињак чланова Удружења и њихових пријатеља учествовало у чишћењу и сређивања терена у Кљевцима, Лужанима, Милановцу...

Тешке судбине људи који су остали без дјече, а у дубокој су старости, мотивисало је чланове Удружења да у више наврата сакупи новац за куповину основних намирница.

Удружење је стекло повјерење људи, па им у помоћ пристижу и пријатељи који нису из тих крајева. Зато није чудо што је на завичајном сјелу у Бањој Луци било око 600 људи на чему би могле да позавиде и много веће средине.

Шушњар највећа рана

Грмечка корида на Међејем брду посебна је тема. Удружење је, у више радних акција, искрчило терен и настојаће у наредном периоду за започне поново њено редовно годишње одржавање. Поред пакетића који се ди-

СЕОБЕ СУ ЗАУВИЈЕК ПРОМЈЕНИЛЕ ИСТОРИЈУ СРПСКОГ НАРОДА: 70 ГОДИНА ОД САВЕЗНЕ КОЛОНИЗАЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ (2)

Молбу за пресељење у Војводину предало скоро 1.000 Загрепча

» Први су на списку за добијање земље и кућа били добровољци и старији борци, затим њихове породице, па инвалиди ратова од 1912. до 1918. и из априла 1941, па жртве фашистичког терора и на дну су се налазили борци из 1944. и 1945.

ПРЕНЕСЕНО ИЗ НОВОСТИ - БРОЈ 526

www.portalnovosti.com

ПИШЕ: ЂОРЂЕ ЛИЧИНА

Свака федерална јединица добила је право насељавања одређеног броја породица у Војводини. Највише Босна и Херцеговина – 12 хиљада! Одмах иза ње Хрватска – девет хиљада, Црна Гора седам, Србија без Војводине шест, Словенија три и Македонија двије хиљаде породица. Унапријед је био утврђен и кључ којим се требало руководити при насељавању. Тако је, рецимо, свих три хиљаде колонистичких породица из Словеније требало бити насељено у Банат, као и оних двије хиљаде из Македоније. Из Србије је то било три хиљаде, а из Босне и Херцеговине 8.500. Највећи терет требала је поднијети Бачка: у њу је требало доћи чак 20 хиљада породица – из Хрватске 7.500, из Црне Горе седам хиљада, из Босне и Херцеговине три хиљаде и 2.500 из Србије. Хрватска је добила и хиљаду мјеста за насељавање у Барањи, те још 500 мјеста за хрватски дио Срема. Према том кључу колонисти из Хрватске највише су насељавали Бачку.

Бесплатан превоз

Одредбе Закона о аграрној реформи и колонизацији, као и Уредба о праву ирвенства и Уредба о насељавању бораца у Војводину прописивали су ко је имао право првенства у том насељавању. То су углавном били становници Лике, Далмације, Кордуна, Баније, Горског Котара и Хрватског приморја гдје је рат оставио најтеже посљедице и гдје се налазило највише партизанских првобораца. Осим ратних разарања и броја првобораца, постојали су још неки критеријуми којима се руководило у одређивању квота за планирану колонизацију. То су били и аграрна пренапученост, реалне перспективе индустријског развоја и квалитет постојеће земље. Од првобитних девет хиљада мјеста за породице из Хрватске првим планом колонизације било је предвиђено да Лика добије право пресељења за три хиљаде, Далмација за 2.500, Кордун за 1.600, Горски котар за хиљаду, Хрватско приморје за 600 и Банија за 300 породица. Међутим, све ће се те бројке, због разних, па и непланираних околности, на крају прилично измијенити, тако да је, рецимо, само за Лику одобрено чак 4.668 молби за пресељење, за Кордун 3.722, Далмацију 2.837, Банију 920, Хрватско загорје 508 и Хрватско приморје 403. Већина породица се преселила у Војводину, али неке су одустале већ на пола

пута. Забијежен је и својеврсни парадокс: баш је с Кордуна, из Лике и Далмације било највише колониста, који су из разноразних разлога одустали од већ договореног пресељења. Управо због тога тачни подаци о коначном броју колониста никад се заправо до краја нису могли утврдити.

Ко је имао право на пресељење у Војводину и првенство у додјели земље?

Све то је регулисано уредбом о колонизацији. Она је на прво мјесто стављала борце народноослободилачког рата, а то су биле " особе које су у вези с партизанским јединицама, НОВ-ом, ПОЈ-ом и Југословенском армијом активно радили против непријатеља у позадини и на окупираној територији, а такође и лица која су на ослобођеној територији активно сарађивала у борби против окупатора и њихових помагача". Постојала је наравно хијерархија првенства и међу самим борцима. Први су на списку за добијање земље и кућа били добровољци и старији борци (по годинама кад су ступили у борбу), затим породице тих бораца, па инвалиди ратова од 1912. до 1918. и из априла 1941. Слиједили су жртве и породице жртава фашистичког терора и обитељи тих жртава. И, коначно, на дну су се налазили борци из 1944. и 1945. Споменута уредба утврђивала је и редослијед предности у додјели земље члановима породица погинулих бораца или жртава фашистичког терора: првенство је имала супруга, па дјеца, онда родитељи, а тек на крају браћа и сестре и остали чланови кућне задруге. И још двије занимљивости: борци-жене и мушкарци били су потпуно равноправни у добијању земље, а земљу једино нису могли добити лица без бирачког права.

Свака је породица треба-

БАКАРИЋ: 58 ХИЉАДА ГЛАДНИХ У ЛИЦИ

Глад је, рекли смо, била један од важних разлога, који су нову власт присилили да колонизацију спроведе брзо и безусловно. У извјештају о политичким приликама и о раду владе у времену између III. и IV. засједања ЗАВНОХ-а тадашњи предсједник владе Хрватске др Владимир Бакарић ће, уз остало, рећи: "Појавио се и низ тешких проблема. Наши пасивни крајеви су гладовали. Ми смо својевремено у Лици имали 58 хиљада гладних људи. Имали смо потребе за храном у Приморју, гдје је само прехрана Ријеке захтијевала четири вагона хране дневно, гдје је Приморје захтијевало два вагона дневно, гдје је Далмација гладовала, гдје је Кордун гладовао, гдје читави крајеви, читави котари нису имали ни једне једине исправне куће за становање. За снабдијевање свега тога имали смо на располагању 58 камиона УНРРА-е, 35 камиона нашег државног подuzeћа и још 50 камиона изван тога. С мање од 150 камиона ми смо требали тај задатак свладати. Наравно, да је то било немогуће. Народ се снабдијевао како је знао. Локални органи требали су чинити чуда. У то вријеме у нашој земљи нико није умро од глади. Ситуација се побољшавала из дана у дан и она данас стоји много боље, тако да ћемо те тешкоће свладати."

Колонисти на берби кукуруза 1945. године

21 рубрика у молби за колонизацију

Молба за колонизацију имала је укупно 21 рубрику. Уз име и презиме, старост, занимање, те брачно стање подносиоца и број чланова породице с којима живи у кућној заједници, њиховој старости, судјеловању у Народноослободилачкој борби, молба је морала садржавати опис и вриједност имовине, као и крај у који се жели населити. Посебно су биле занимљиве рубрике број 18 ("има ли подносилац молбе данас своју кућу и земљу, колико и гдје"), 19 ("је ли био имовински оштећен у овоме рату и када") и 21 ("подносилац молбе може укратко навести све што он сам још сматра да му даје право да добије земљу"). Биљешке у ове три рубрике биле су заправо стварна слика животних прилика у колонистичким породицама и боље су од било чега другог говориле о мотивима којима су се колонисти руководили кад су тражили пресељење у Војводину. Пут од подношења молби до њиховог рјешавања трајао је неколико мјесеци. Најприје су предаване котарским комисијама које су их, са својим позитивним или негативним мишљењем, преко окружних комисија достављале Министарству пољопривреде и шумарства. Ту су оне поновно разматране, а потом упућиване Министарству за колонизацију у Београду, односно Комисији за аграрну реформу и колонизацију на коначну одлуку. Ина-

че, поступак подношења и одобравања молби требало је врло строго поштовати. Јер, само се тако могло спријечити незадовољство на терену, а својеволна одлажења у Војводину свести на најмању могућу мјеру. На крају сваке молбе, која је састављена у два примјерка, стајало и ово упозорење: "Ако одбор не зна је ли истина све што подносилац молбе каже у својој молби, дужност му је то сазнати. Ако не може сазнати, на примјер, у којој је јединици служио, који чин има или које одликовање, мора с поуздањем сазнати, да ли је уопште служио и колико. Ако не може сазнати гдје је неко био стријељан и када, може сазнати да ли је уопште био стријељан од окупатора или његових помагача. Ако су у некој породици старији изгинули и изумрли, а преостало је дјеце, молбу за њих може поднијети најближи сродник или неко други кога народна власт за то одреди. Молбу исто тако могу поднијети и рођаци, ако је прави корисник у војсци. Подносилац молбе не требају лично да долазе у Министарство с молбама, већ ће се све молбе слати поштом преко народних власти... Подносилац молбе за сваког члана, који има услове да буде уврштен у бирачке спискове, мора приложити потврду да су или да нису уписани у бирачке спискове..."

Колонистичкој породици припадала је у границама добијене земље и окућница од највише четвртине добијеног земљишта

це и сиромашне сељаке – безземљаше позивали да се пријаве за колонизацију. Агитација је била свеобухватна, а у њу су се највише укључили чланови котарских и мјесних комисија за колонизацију, те бројни политички радници на терену. Свим потенцијалним колонистима обећан је строго законит поступак у разматрању њихових молби и правила одабир, посебно оних, који су били сиромашни. Зато су коначне одлуке доносили чланови тих локалних комисија или одбора, који су и најбоље познавали ситуацију на терену.

Строга селекција

До почетка децембра 1945. укупно је у Министарство пољопривреде и шумарства Хрватске пристигло близу 24 хиљаде молби, највише из Лике – 6.815, с Кордуна је стигло 4.829, из Далмације 4.533, с Баније 2.038, из Хрватског загорја 1.312, Горског Кота-

НЕТАЧНИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Неке подручне комисије које су биле задужене за аграрну реформу и колонизацију нису се баш могле похвалити неком посебном преданошћу у послу. Не само да их није било брига за додјелу земље сељацима и колонизацију, већ се уопште нису ни састајале. О томе свједочи и допис окружне комисије у Карловцу, упућен 22. јануара 1947. Министарству пољопривреде и шумарства Хрватске. У допису се, уз остало, упозорава "...да су и до сада подручне комисије биле врло немарне и нетачне у слању редовитих мјесечних извјештаја... Скоро ни једна комисија не доставља своје извјештаје до петог у мјесецу, како би то требало, а већина њих шаљу непотпуно састављене, мањкаве, нетачне и саме себи протусловне извјештаје... Сваки мјесец се комисијама пошаљу примједбе на њихове мјесечне извјештаје и детаљне упуте како да се у идущем извјештају избјегну те грешке, али све ово без резултата, јер се на упуте ове комисије нико не одрже... Тако, на примјер, котарска комисија Војнић за читаво вријеме од како се води аграрна реформа није послала ни један мјесечни извјештај... Овај мјесец је нарочито уредна котарска комисија Огулин, која упркос неколико писмених и телеграмских пошиљки није ни до данас послала извјештај за просинац 1946..."

ра 1.021, Хрватског приморја 580... Занимљиво је да су чак 903 молбе стигле из Загреба! Ипак, кад су све молбе прегледане испоставило се да их само 12.500 одговара прописаним условима колонизације. Зато су морале бити учињене одређене промјене у већ утврђеним плановима пресељења. Селекција је била најоштрија за Лику и Кордун, па је тако Лика сада добила право на пресељење 2.900 обитељи, Кордун 2.200, Далмација двије хиљаде, Банија 600... И касније је долазило до мањих измјена у укупним квотама појединих регија, али договорене бројке више се нису битно мијењале.

Те су промјене, дакако, утицале и на национални састав колонистичких породица, иако националност није била критериј за колонизацију. Ипак, неки планирани односи између хрватских и српских колонистичких породица нису – кад је била ријеч о националности – могли бити поштовани. Наиме, ратне посљедице у појединим крајевима, привредне прилике и одазив за колонизацију довели су до тога да је у Војводину колонизирано више српских него хрватских породица, иако је – кад је била ријеч о Хрватској – у први мах било планирано да се од девет хиљада породица колонизује 5.500 хрватских и 3.500 српских. (НАСТАВЉА СЕ)

РАДИВОЈЕ КРУЉ, ПАРОХ МОСТАРСКИ

Надамо се да ће за славу одјекивати звона Саборне цркве

Поред тога што је већ годинама духовни пастир Срба у долини Неретве, отац Радивоје Круљ обавља и веома важну административну функцију архијерејског замјеника епископа Григорија, а старјешина је и Саборне цркве у Мостару, чија је обнова у току.

Саборна црква у Мостару озбиљан је пројекат и за државу, и својим значајем превазилази оквир наше мале заједнице. Пројекат смо назвали „обновимо храм обновимо Мостар“ и још од прве донаторске вечери у манастиру Житомислић жеља нам је била да се што више људи и појединаца активно укључе у овој обнови. До сада имамо више од хиљаду донатора. Једна од њих је бака Зорка која је дала три и по марке за обнову храма. Прилог од њене сиротиње није ништа мањи и од највећег прилога неког богаташа.

» Да ли се може наслутити када би Саборни храм могао да буде завршен?

За три године славио 800 година наше епархије (1219-2019). Надамо се да ћемо до тада доста тога завршити, па тако на најбољи могући начин прославити овај велики јубилеј наше епархије. У овом тренутку стигли смо до врха звоника и надамо се да ћемо ове године на славу храма Свете Троице поставити звона.

Буде ли средстава интезивно ће се кренути са радовима на централним стубовима и централним куполом. Захваљујући Шумата РС имамо обезбијењену грађу, па можда већ ове године и покријемо цркву. Молимо се Господу да будемо удостојени да поводом 800 година оснивања наше

НЕВИДЉИВИ МОСТ

Искрено мислим да смо у доста добром положају. У времену велике напетости и тензија буквално смо постали невидљиви мост у Мостару. На једној страни то је велика одговорност, а на другој страни може бити и привилегија. Од нас зависи да ли ћемо то паметно искористити.

Т. ЂОРОВИЋ

ПРЕДСЈЕДНИК ССР МИОДРАГ ЛИНТА РЕАГОВАО НА НОВУ НАЈАВУ ОТИМАЊА СРПСКОГ КУЛТУРНОГ НАСЉЕЂА

Хрвати нам отели Сињску алку и ојкање, а сада би и ћирилицу!

Председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта најоштрије осуђује скандалозне изјаве ректора Загребачког универзитета Дамира Бораса и директора Хрватског института за језик Жељу Јозића да је ћирилица старо хрватско писмо. Линта оцјењује да је у питању контитурирана хрватска политика отимања важних елемената српског културног наслеђа. Тако је и Мирослављево јеванђеље, најзначајнији и најљепши српски рукописни споменик, проглашен за дјело писано хрватском ћирилицом. Хрвати су већ отели Сињску

алку и српско народно појање ојкање, које је у Унеску уписано као хрватски народни обичај. Такође, на дјелу је континуирана хрватска политика да се познате личности из српске историје проглашавају Хрватима, као што су Руђер Бошковић и Никола Тесла и многи други.

Председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта подсећа да је 25. априла 1914. године, двије недјеље након успоставе злогласне НДХ, донесена законска одредба о забрани ћирилице а током деведесетих — тих систематски су уништа-

СЈЕЋАЊЕ НА СЛАВНУ ИСТОРИЈУ ОДРЖАНЕ СВЕЧАНЕ АКАДЕМИЈЕ У МОЈКОВЦУ И БЕОГРАДУ

Мојковачка битка је епопеја српског народа из Црне Горе

Свечана академија поводом Обележавања 100 година од Мојковачке битке одржана је у Центру Сави.

Свечаност је одржана уз благослов патријарха српског Иринеја, како би се обновило сјећање и захвалност херојским подвизима јунака Мојковачке битке.

Поред патријарха српског Иринеја, скупу су присуствовали и митрополит црногорско — приморски Амфилохије, саветници председника Србије, начелник генералштаба Војске Србије Љубиша Диковић и многе личности из политичког и јавног живота Црне Горе и Републике Српске.

Председник Србије Томислав Николић обратио се присутнима путем видео поруке и том приликом изјавио да ће Србија вјечно памтити и бити захвална свима онима који су учествовали у једној од најславнијих битака чијим је завршетком одбрањена српска војска.

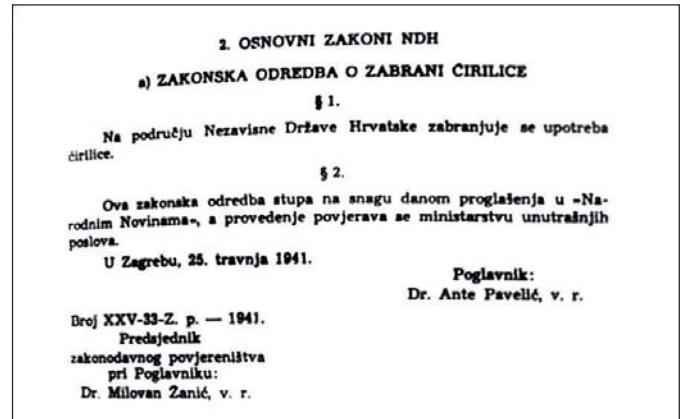
„Та битка је епопеја српског народа из Црне Горе који је свјестан тога да, жртвујући себе, спасава Србију и српство, одлучио да омогући несметан пролаз вјоци која је кренула на пут неопходности“, рекао је Николић.

Патријарх Иринеј указао је на значај Мојковачке битке и позвао на мир и очување јединства народа, вјере и цркве.

„То је дан када славио и сјећамо се успомена на жртву братског народа и братске црногорске војске која није жалила живота да сачува српски народ. Србија ће за свагда бити захвална и нека је слава свим херојима Мојковачке битке“, рекао је патријарх Иринеј.

Митрополит Амфилохије истакао је значај свенародног помирења и додао да је Божић на Мојковцу означио наставак одбране части и образа, достојанства и слободе нашег народа.

На свечаној академији премијерно су емитоване игране сцене које су посебно снимане за обележавање јубилеја, а уприличен је свечани музички програм.

ЗАБРАНА ЋИРИЛИЦЕ: Сваки Србин прије него што се потпише латиницом требао би ово да прочита

ване књиге на српском језику и ћирилицу уз одобравање Туђмановог режима, хрватских интелектуалаца и научних и културних институција. Након уласка Хрватске у Европску унију започела је у јесен 2013. године антићирилична кампања у Вуковару развијањем и скидањем двојезичних таблица.

Такође, важно је нагласити да Хрватска упорно одбија да спроведе Уставни закон о правима националних мањина из 2002. године у коме јасно стоји одредба о равноправној употреби ћирилице у 19 општина и 2 града (Вуковар и Врбовско) гдје је учешће Срба преко једне трећине у становништву.

БЕСЈЕДА АКАДЕМИКА МАТИЈЕ БЕЋКОВИЋА

Што се збратило на Косову, никад се није разбратило, већ се понављало!

Славио двије хиљаде шеснаести рођендан Исуса Христа и стогодишњицу Мојковачке битке, а не бисмо погрешили ни ако би рекли да су Христос и Мојковац врсници, ни кад бисмо додали да је Мојковачка битка почела стотинама година раније, ни да је настављена стотину година касније и води се до данашњег дана у рату и миру.

Мојковачка битка је дио Косовског боја, који траје и трајаће до последњег времена. Као што се за Косовску битку до краја неће знати да ли смо је добили или изгубили, тако се ни за Мојковачку још не зна јесмо ли поражени или побједници, да ли је била велика или мала. То зависи од свих нас. У тој бици смјењују се противници и одмијењују империје само српски народ остаје онај један те исти и једини. Ко није стигао да погине на Мојковцу чекао је Карађорђеву буну, који није погинуо на Мишару и Чергу гинуо је на Церу и Сувору, а ко је остао жив хитао је ка Мојковцу.

Речи Данила бањског, косовског савременика, „умримо да вјечно живи будемо“ добиле су свог насљедника у ријечима pjesника и учесника Мојковачке битке. Као и на Косову и на Мојковцу су се појавили Милош и Јанко само што се овај пут Милош презивао Меденица, а Јанко Вуковић. Онај Јанко што је закаснио на Видовдан 1389. стигао је у прави час на Мојковац на Божић 1916. године, али су и овог и оног питали што га брани кад га не одбрани. Лаб и Ситницу замијенили су Тара и Лепенац, а Бојна њива Газиместан. Мојковачки претаран Меденица, а Јанко Вуковић. Онај Јанко што је закаснио на Видовдан 1389. стигао је у прави час на Мојковац на Божић 1916. године, али су и овог и оног питали што га брани кад га не одбрани. Лаб и Ситницу замијенили су Тара и Лепенац, а Бојна њива Газиместан. Мојковачки претаран Меденица, а Јанко Вуковић.

У истом роману у којем су ове ријечи командир народне војске изговара и ове: Србин сам Црногорац. Србин сам јер сам Црногорац, не велим да другдје и другчијих Срба нема, зло нас је расуло на све стране, ама ја сам такав. Нијесам Црногорац што сам Србин, него сам Србин што сам Црногорац. Ми Црногорци, ми смо српства. Није овдје српству сва снага, али јесте душа. Можеш ме убити, са-

сјећи, смрвити и у прах стучати, али што је српско то остаје док и трунке има, и мисао моја српска траје док и један дамар куца. Има друкчијих Срба. Ми смо они од Косова што свјећају и пјевају несреће српске. Затри Косово у памети и у души српској па нас нема, Срба нема.

Што се збратило на Косову, прије седам вијекова, није се никад разбратило већ се понављало више пута, а прије једног вијека читавало на Мојковцу. Није било ни први, ни последњи пут да се на српски народ пуца са свих страна и из свих оружја. Убијани смо без списка, бомбардовани редом и то по правилу на највеће православне празнике: на Видовдан, на Божић, на Васкрс, на Светог Илију, на Велики петак и Опјену Марију. И Косово и Мојковац су више у надлежности поезије, него историје. На Косову су се појавили изгинули јунаци за које историја не зна, али поезија зна, и како су се звали и одакле су били и како су изгледали и како су се облачили и гдје су и како погинули. На Мојковцу су се сјатили они стварни, које сви знамо и познајемо, и њих и њихове потомке. Па ипак, највећи косовски јунак је највећи српски песник Петар II Петровић Ловћенски Тајновидац. У тој јуначкој бици, „за образ отаубине, за њену част више, него за корист“, пружен је безуслован отпор, па, ипак, земља је поробљена, али није ни побијеђена, ни оскрађена.

Ловћен и Цетиње, симболи историје и отпора пали су готово без боја. Срушена је капела на Ловћену, а митрополиту Митрофану Бану наређено је да тијело Владичино уклони с Ловћена и то ноћу. Митрополит је одговорио да су нам непријатељи одузели оружје, али да на Ловћену има доста камења па ћемо камењем бранити Владу. Окупаторске новине које су излазиле у Београду су писале: Ни пробијање руског фронта, ни пад руске тврђаве, ни потпуно уништење владавине Петра Карађорђевића није нас тако задовољило као пад Ловћена. Данас се чини да смо угрођенији изнутра него споља. Постоји спољашње и унутрашње Косово. И спољашњи и унутрашњи Мојковац. На оном спољашњем Косову, основана је прва НАТО држава коју је признао Монтенегро, а никад неће Црна Гора. Оно унутрашње је остало „Онам, онамо“ и свуда је где има Срба. Јуда је назван благајник издаје. Тих благајника се данас намножило, а Јудиних 30 сребрњачка нарастало је на милионе златника. Али, поред свега, никакви промјена у погледу морала и моралности нема. Мојковачка битка је мала у историји ратова, али у историји братске слоге и љубави, чојства и јунаштва, части и образа, спада у највеће које је водило људско сјеме, а највећа је и најславнија и најважнија коју је водила Црна Гора. Слава Мојковачким јунацима! Слава Теби Христе Боже надо наша!

ИЗВОР: ЕПАРХИЈА БУДИМЉАНСКО-НИКШИЋКА

ИЗЛОЖБА ДОКУМЕНАТА И ФОТОГРАФИЈА О СТРАДАЊУ СРБА НА ПОДРУЧЈУ ХРВАТСКЕ И БИХ

Процес дугог трајања свео наш народ у Хрватској на 4%

Савез Срба из региона организовао је изложбу докумената и фотографија о страдању Срба на подручју Хрватске и Босне и Херцеговине, односно Републике Српске и Федерације БиХ 1991-1995. године која је отворена 5. јануара 2016. године у Културном центру Новог Сада.

На отварању изложбе водитељка програма Сања Лакић је говорила свој текст „Panta rei“ којим је побједила на традиционалном такмичењу у бесједништву на Правном факултету у Београду 2014. године. Бесједа која је побрала велике аплаузе присутне публике говори о Петровачкој цести, нади да је одлазак из родног дома привремена мјера и осјећај кривице за ситуацију коју нико није бирао слободном вољом и која јасно одсликава немоћ у времену ратног вихора

Предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта је, у име организатора изложбе, истакао да у појединим центрима у међународној

заједници, као и Загребу и Сарајеву, присутна лажна теза да су Срби агресори и злочинци, да су кривци за сва дешавања у последњој деценији 20. вијека, а да су Хрвати и Бошњаци жртве и ослободиоци.

Овом изложбом дат је скроман допринос раскрин-

кавању такве тезе јер су Срби страдалнички народ који је тешко страдао не само за вријеме злогласне Независне Државе Хрватске него је доживио етничко чишћење 1991-1995. године на подручју Крајине, у хрватским градовима, западнокрајишким општинама, Посавини, По-

дрињу, централној Босни и Херцеговини.

Директор Музеја жртава геноцида и аутор ове изложбе Вељко Ђурић Мишина нагласио је потребу да се коначно направи списак свих српских жртава страдалих у 20 вијеку и да прикаже тзв. процес дугог трајања који је започео с тезом да Срба западно од Дрине нема а завршио сповођењем усташког плана 1995. године.

Изложбу је отворио секретар за културу Града Новог Сада Вања Вученовић, који је истакао да ова изложба шаље јасну поруку да је српски народ имао улогу жртве и да подсећа на све оне који су дали свој живот за Србију, без обзира на то гдје су живјели.

На изложби је коришћен материјал Музеја жртава геноцида из Београда и Републике организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске из Бање Луке. Организацију изложбе помогли су Управа за културу Града Новог Сада и Културни центар Новог Сада.

ИЗЛОЖБА ПРЕДСТАВЉЕНА И У СОМБОРУ

Савез Срба из региона исту изложбу представио је и у Сомбору. Изложба је свечано отворена у понедељак 11. јануара 2016. године у 19 часова у галерији Културног центра Лаза Костић у Сомбору. Било је присутно више од 100 посјетилаца. На изложби је кроз четрдесетак великих панова приказано страдање српског народа западно од Дрине у последњој деценији прошлог вијека. Изложбу је отворио члан Градског вијећа Сомбора Мирослав Ковачић.

ПОМЕН ЗА 348 ЖРТАВА У ЦРКВИ СВ. МАРКА Парастос за Србе убијене у акцији Масленица

Парастос у цркви Светог Марка у Београду организовало је Удружење породица несталих и погинулих лица Суза. Након парастоса у Ташмајданском парку је положено цвијеће на спомен плочу страдалим Србима. Хрватске оружане снаге су 22. јануара 1993. године извршиле агресију под називом Масленица на јужне дијелове тадашње Републике Српске Крајине Парастосу су, између осталих присуствовали предсједник Коалиције удружења избјеглица Миле

Шапић и предсједник Савеза Срба из региона и народни посланик Миодраг Линта.

У овој агресији на српској страни погинуло је 348 војника и цивила, међу којима 35 жена и троје дјеце до 12 година. Осам лица се још води на листи несталих. Из равнокотарских села протјерано је више од десет хиљада Срба, који су се раселили широм свијета. Иако је агресија извршена на заштићену зону УН, до сада нико није процесуиран за злочине над Србима почињене у овој акцији.

ОДРЖАН НАУЧНИ СКУП У УГРИНОВЦИМА

Узроци настанка и нестанка Српске Крајине

Унедјељу 20. децембра 2015. године у Угриновцима, општина Земун, одржан је научни скуп под називом Република Српска Крајина - узроци настанка, нестатка и посљедице у организацији Удружења Крајишки иривредник и Фондације Крајишки културно-историјски центар на чијем челу је Мирко Радаковић.

Скуп је организован поводом 20 година од агресије Хрватске на РСК и прогона Крајишника са својих вјековних огњишта. Циљ скупа јесте да допринесе утврђивању истине због чега су крајишки Срби доживјели катастрофу током 90-тих година прошлог вијека.

На скупу је били присутни научници из разних области друштвеног живота, актери догађаја у виду појединих крајишких официра, полицајаца и политичара, представника избјегличких и завичајних удружења, као и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе из региону у Скупштини Србије и предсједник Савеза Срба из региона Миодраг Линта. Договорено је да учесници скупа пошаљу организаторима своје писане прилоге који ће током слиједеће године бити објављени у Зборнику.

Водитељ скупа био је новинар Сава Смољановић.

ИЗЛОЖБА ПРЕБИЛОВЦИ У БАЊАЛУЦИ

19. 1. 2016. Изложба „Пребиловци“, која свједочи о злочину усташа 1941. године у истоименом херцеговачком српском селу, отворена је вечерас у галерији бањалучког Културног центра Бански двор.

Изложба садржи 20 панова са фотографијама и документима о страдању 850 од укупно хиљаду становника овог села и његовој обнови.

Предсједник Српског националног друштва Пребиловци Миленко Јахура рекао је да се деценијама није говорило о страдању Срба у Пребиловцима, те да су уништени многи документи и фотографије, па чак и кости жртава. „Не само да је извршен злочин, него су настојали избрисати све доказе да се злочин догодио“, рекао је Јахура.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ХОЛОКАУСТА

27. 1. 2016. Поводом Међународног Дана Холокауста, Jasenovac and Holocaust Memorial Foundation и Интернационална Комисија за истину о Холокаусту у Другом светском Рату.

Вјенац је у име ЈНМФ положила на споменик споразуму у Јалти Драгана Томашевић, директор Фондације, а вјенце су положили и представници Покрет Српских Четника Равне Горе у Лондону.

Споменик невиним жртвама комунистичког терора послје споразума на Јалти подигли су чланови владе и опозиције оба дома британског парламента у центру Лондона 1982. године. На споменику је урезано: За незаборав безбројним невиним жртвама људи, жена и деце из Совјетског Савеза и других источно-европских земаља који су заробљени и умрли од стране комунистичких влада пошто су били предани по свршетку Другог светског рата.

Споменик је урадила и обликовала Ањела Конер, познати британски вајар. На врху споменика налазе се осам рељефа људи, жена и деце, а једну од тих глава представља мушкарац из краљевске војске у Југославији. Након полагања вјенца одржан је помен невиним жртвама у цркви Светог Саве у Лондону, а на свечаном пријему у Дому Светог Владике Николаја послје помена у цркви, присутне званице је поздравила директор Фондације, Драгана Мијатовић Томашевић, као и предсједник Интернационалне Комисије, проф др Србољуб Живановић.

Представљен је и дио изложбе Анатомија заборава Народне и Универзитетске Библиотеке из Бања Луке, Републике Српске, која ће бити отворена недељу дана. Програму комеморације у Лондону присуствовао је дипломатски кор у Лондону на челу са амбасадором Републике Србије, Огњеном Прибићевићем и амбасадором Босне и Херцеговине Бранком Нешковићем, а присуствовали су и директор Spokesman International Марко Гашић, представник руске цркве протођакон Инокентије, као и представник грчке цркве јерођакон Филотеј.

ИЗЛОЖБА „ПРЕБИЛОВЦИ“ У ЛОНДОНУ

31. 1. 2016. У Храму Светог Саве у Лондону, благословом Оца Горана Спаића, старјешине цркве, постављена је и вјерном народу презентована изложбена поставка Пребиловци. Александар Симић, представник удружења Јадовно 1941. у Великој Британији, човек који је много помогао у организацији и реализацији овог пројекта, прочитао је присутнима бесејду историчара, професора Немање Девића из Београда о страдању и Васкрсу Пребиловаца. Отварању изложбе присуствовао је и Владимир Божовић, саветник предсједника Владе Републике Србије.

Ова изложба је отворена на Савин дан и у Амбасади Србије у Лондону. Организатори промоције изложбе у Лондону су удружење грађана Јадовно 1941. из Бања Луке и СНД Пребиловци из Београда, а логистички је подржана од стране Одбора британских Јевреја у Лондону.

ПРОСЛАВА СВЕТОГ САВЕ У ДВОРУ НА УНИ

27. 1. 2016. На празник Светог Саве служена је Света литургија у храму Св. великомученика Георгија у Двору на Уни у присуству вјерника, преставника СКД Провјета, пододбора Двор, који Светог Саву прослављају као своју Крсну славу и ђака који похађају часове православне вјеронауке. Већи број ђака приступио је Светој тајни причешћа. Након молитве освећен је славски колач и жито. Послије Свете литургије ђаци су одржали пригодан програм који су присутни са радошћу и великим одушевљењем саслушали. Као и сваке године ђаци вјеронауке су награђени поклонима које је и ове године донирала Општина Двор.

ВЕЧЕ КРАЈИШНИКА У ДОЊЕМ ТОВАРНИКУ

29. 1. 2016. У Ловачком дому, у селу Доњи Товарник (општина Пећинци) одржано је Крајишко вече поводом крсне славе Часне Вериге. Ломљењу славског колача присуствовало је око 250 Крајишника и њихових пријатеља. Након службеног дијела започело је дружење Крајишника. Организатор славе и дружења било је Удружење Крајишника на челу с Рајком Јевићем. Циљеви удружења су пружање помоћи својим сународницима и његовање традиције и обичаја родног краја. Присутнима су се обратили председник Удружења Крајишника Рајко Јевић и замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије и председник Савеза Срба из региона Миодраг Линта. Међу гостима били су, између осталих, присутни председник Скупштине општине Сава Чојчић, начелник општинске управе Жељко Трбовић и други представници општине Пећинци, као и председник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић.

АКАДЕМИЈА ПЛАВАЊАЦА У БАТАЈНИЦИ

30. 1. 2016. Завичајно друштво Плавно (село поред Кчина) одржало је у Батајници 30. јануара 2016. године Светосавску духовну академију и дружење Плавањаца. Најприје је у цркви Светог Архангела Гаврила (центар Батајнице) одржана литургија и помен свим погинулим и умрлим Плавањцима у последњим деценијама. Након тога је у Парохијском дому одржан пригодан програм који је пратило преко 150 Плавањаца и њихових пријатеља. Данко Периф је бесједио о недавно преминулом историчару др Петру Опачићу (Плавно 1927. - Београд 2015). Владимир Бурсаћ је уз помоћ видео презентације упознао присутне са историјом презимена у Плавном у XVII и XIX вијеку. У програму су учествовали пјевачка група Удружења „Ђиро-Личка калдрма-Дрвар“ и црквени хор „Андрија Првозвани“ из Батајнице. Линта је поздравно присуство Плавањаца у Парохијском дому и поновио ријечи свештеника Крсте Максића да се не одричу свог поријекла, традиције и обичаја. Присутнима се обратио и председник општине Земун Дејан Матић. Међу гостима је био и председник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић. Скуп је на високом нивоу организовао Сава Алфиревић са својим сарадницима.

СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА У ГЛИНИ

30. 1. 2016. Поводом прослављања највећег изданка српског народа, Светог Саве у Глини је 30. јануара 2016.г. одржана свечана Духовна академија. У 18 сати је у храму Рођења Пресвете Богородице у Глини служено Вечерње богослужење а после вечерњег богослужења одржана је приредба у великој сали Спомен дома у Глини. Овај радосни и несвакидашњи догађај у Глини је пропраћен великим бојем верника како из наше тако и из других парохија. Вечерње је служио парох коларићки протонамесник Жељко Видаковић а поред деце с наше парохије и надлежног свештеника из Глине за пјевницом су појали чланови хора „Свети Платон Бањалучки“ из Бањалуке који су и увелико допринели свечаном обиљежавању и прослављању највећег Српског светитеља и просветитеља Светог Саве. Светосавску беседу је произнео парох топлички протојереј Миле Ристић који је све присутне подсетио на значај и величину Светог Саве.

СКУП ЕРВЕНИЧАНА У БЕОГРАДУ

30. 1. 2016. Завичајно удружење Ервеничана организовало је 30. јануара 2016. године у ресторану Језеро на Ади Циганлији у Београду дванаести Светосавски скуп Ервеничана (село Ервеник поред Кчина). Ервеничани се у Београду окупљају крајем јануара а у родном селу за Спасовдан. На скупу се окупило преко 200 Ервеничана и њихових пријатеља, међу којима су били замјеник председника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта, члан Одбора за дијаспору и Србе у региону Небојша Берић, начелник општине Ервеник Предраг Бурза и председник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић. У забавном дијелу програма наступили су, између осталих, КУД „Ђирило и Методије“ из Бусија, КУД „Крајина“ из Београда и пјевач Емил Бота.

НИКОЛА КОБАЦ

Крвава и пушта је ово земља

» Посвећено своме мртвом селу

Мртво село. Асфалтни пут се пружио између пољаних кућа и зараслих двооришта, вијуга и жури у правцу Загреба. Као да хоће некуда, или од некога побјећи. Огољеле купине попадале, испрепелеле се, црнимом омотане не дозвољавају кораку да се заустави у напуштеној авлији. Све изгледа сабласно. Свуда трагови паљевине. Зидови кућа што одолеше времену и експлозиву, војсци и новој држави „украшени“ јединственим великим словом „У“.

Тамо, гдје су некада били прозори израсла агација (багрем) додирујући својим врхом срушену бетонску плочу. На вратима осакаћене љепотице стражаре коприве и бујад.

Помоћни објекти до јуче богатог дворишта једва се препознају. Изнаказила их се по брвницама час са вањске, час са унутрашње стране пене, пузи и невидљиво гмиже.

У прикрајку уклетог простора, метар од земље стрши остатак подебела ораховог стабла. Набурили корјени га окружују, затим се враћају у земљу гдје нестају пред тужним погледом домаћина, који ето, након 20 година навраћу у колијевку свога рађања и страдања. Децембар је мјесец, годи-

на 2015. Кордун изашао на Купу и некога чека. Мирно, достојанствено, храбро... тужан је и пуст Кордун данас.

21. децембар 1941. године. Село Трепча. Из правца ласињскога Дугог Села чују се пуцњи. Са Кобачког брда јављају да у Стипану горе куће. Цвјетиновац је у пламену. Пламена змија се шири и даље према Шљивовцу, у правцу шуме Абез и Вргинмоста. Избезумљени народ, увјерен у своју невиност лута од штале до куће, од плота до плота... Прије два дана испратили су Светог Николу, славу коју је већина кућа скромно и редовно славила, а данас – не знају куд би са собом. Сашаптавају се и никуд не крећу. Кажу: „Шта буде нек буде, нјесмо криви и остајемо код кућа“.

До уобичајеног ручка фале још два сата. Истина, о томе нико и не мисли. Апетит је угушила брига и страх, колико за живот толико и за ову скупљену и створену сиротињу, за своје бајте, своје трапове, своје таване.

Дјечица извирују кроз прозорчиће дрвених кућа, а старији једни на друге. Чекају да се појаве усташе. Војска Независне Државе Хрватске, поглавника Анте Павелића. Храбрији се између себе сашаптавају сваљујући

У селу Трепчи (Вргинмост) је 1941. године живјело 186 душа. 22. децембра је у селу побијено 101, а ван села одведено још 9 лица и убијено у шуму Брезје и Јасеновац. Овај прилог је – да се не заборави

кривицу на Николу и Милана Видовића, из сусједног села који су 23. јула разоружали усташку патролу а затим по кратком поступку ликвидирали једног од двојице заробљених усташа.

Тишину умовања и двоумљења народа прекида рафал пушкомитраљеза. Убојите „пчеле“ стижу из засека Лукинића, села Чремушница у којем се између стотињак српских кућа смјестило неколико хрватских фамилија и домаћинства. Прошараше меци кровове кућа које Лукинићи надвисују. На длану су им, згодне за вјежбање стрелачких вјештина. Бијаше то знак да је акција кренула.

Убрзо затим дођоше црнокошушаши предвођени Поглавниковом тјелесном бојном, под командом Анте Мошкова, ојачани локалним усташама. Избацују чела из кућа, тјерајући све што је дисало, што се кретало и на човјека личило, и сврставају у колону. На куће броју 28. скрхан високом температуром због упале плућа у кревету остале мали Марко Кобац, дијете од свега 12 година.

Не дају родитељима да га узму. Комшије, рођаке, мајке, дјецу, сестре, браћу, мужеве, очеве усташе поведоше узбрдо, у правцу Ласиње. Али, не далеко. Напунише двориште и згураше народ у простор сеоске продавнице Васе Копца.

Тиска се народ, одрвенио, онијемиио. Не чује се дјечији плач, нема јаука, као да су сва срца престала да куцају или куцају мртвом тишином. Пристижу нове комшије похватане, сада већ и по оближњој шуми Речици и долини потока Шентуше... већ је више од 100 душа на једном мјесту.

Опустошена продавница је премалена за све, али сви стају. Немилосрдни ”ствараоци Независне државе Хрватске” тискају једне на друге, а до улазних врата разапињу митраљез упозоравајући народ: Уколико неко покуша бјежати све ћемо вас побити. До окамењених ”затвореника” допире смјех и пјесма већ подобро припитих усташа. Без сна и идеја, са митраљезом без послуге народ дочекује јутро. Пијане усташе закрвављених очију изнова формирају колону српских несретника.

Издвајају Мацу Марковину рођену 1923. године, трудницу пред порођајем и одводе иза куће. Распорише јој стомак, извадише дијете и ушисе живу мачку. Остатак народа поведоше према ушћу Трепче у ријеку Купу, у већ одабрану јаругу.

Мирни српски народ закорачи своје крају. Плануше куће у Трепчи, редом од Лукинић моста па према Кличкињима. Изгори мали Марко заједно са кућом на броју 28. Неста дијете у пламену мржње тек створене болесне државе Хрватске.

22. децембар 1941.

Опет заштекта пушкомитраљез. Стр ељано је тога дана 101 становник села Трепче. Љубица, Марко, Милка, Ненад, Анка, Драгица, Илија, Ката, Мица, Петар, Ранко, Сека, Стана, Софија, Аница, Теодор, Бранко, Ђуро, Евица, Јован, Марија, Мићо, Милан, Мила, Паво, Симо, Стево... нису бирани ни по годинама, ни по полу. Само су имали једно на уму: Затрти српско село, побити све Србе и учинити сретну НДХ државу.

Домаћину се учини да опет, ето послје 20 година тишине и избивања са вољене земље „лају” пушкомитраљези, пуцају пушке, сјевају ножеви, да крв тече српска и сапире трагове злочина односећи их до Купе.

Обузет страхом пусти глас „из свег гласа”: Бјежите народе, бјежите – иду усташе. Побиће вас, бјееееежите!

Пусто село не одговори. Само се јека разби на Крагуљца грму и шума повратно зајаука: Овдје нема никога. Оно што није побијено 1941. године отјерано је 1995. И ти бјежи човјече, бјежи. Свједочи!

Крвава и пушта је ово земља.

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ (Х)ИСТОРИЈА ОСУШЕНЕ ЗБИЉЕ

Књига аутора Николе Копца (Х)историја осушене збиље, представљена је у Банском Двору у Бањој Луци. Организатор промоције и издавач књиге је Удружење Јадовно 1941 из Бањалуке. Никола Кобац у књизи говори о свом завичају Трепчи, српским страдањима на Кордуну, својим настојањима да се избори за истину и правду.

Књига је спој прозе, лирике и историографских записа и говори о понављању пакленог прогона и погрома у осмишљеном програму смрти намијењеног Србима из Хрватске. У књизи је описана нова форма трагедије крајишких Срба, као наследна судбина прошлих времена. Тематско срце књиге је ново искушење Срба из Хрватске у старој стратегији „ножа и крижа”. У центру „приче” је Копчево родно село Трепча, „расло, стасало и убијено на прагу Загреба”. Професор Светозар Ливада, који је написао предговор књизи, рекао је да књига Николе Копца представља доказ да је рат највеће зло човјечанства и да може направити значајан корак према брисању „културе смрти” која се створила у главама људи на овим просторима.

Поред аутора, о књизи су говорили Светозар Ливада, Миленко Стојић, Душан Ј. Бастишић и Јанко Велимировић.

Удружење Невесињаца у Београду

Удружење Невесињаца у Београду основано је априла 2009. године и регистровано је по важећим прописима у Агенцији за привредне регистре. То значи да има потребна оснивачка акта прописана законом и органе управљања (Скупштина, Извршни одбор и Надзорни одбор).

Скупштина се састаје редовно једанпут годишње, Извршни одбор начелно једанпут мјесечно, Надзорни одбор по потреби, а обавезно на почетку године када се ради завршни рачун удружења.

Крајем календарске године врши се годишња анализа рада и доноси се план рада за наредну годину.

Основне активности удружења у досадашњем току рада биле су:

– Организовање културно-забавне манифестације *Невесињско сијело*, које се начелно приређује сваке године треће суботе у фебруару;

Иницирали смо братимљење Невесиња са Градском општином Вождовац;

– Организовање наградне екскурзије у Београд за најбоље ученике (носиоце дипломе *Вук Караџић*) завршног разреда Основне школе из Невесиња. Ову активност подржао је доктор Вуканић и проширио на остале општине Источне и Старе Херцеговине, а поред вуковаца на путовање су долазили најбољи спортисти Херцеговине и дјеца са посебним потребама. Јуна 2015. године на иницијативу удружења, у оквиру наградне екскур-

зије, потписана је повеља о братимљењу између Основне школе *Ристио Пророковић* из Невесиња са Основном школом *Душко Раговић* са Новог Београда;

– О Митровдану у Цркви Светог Саве на Врачару организујемо помен за погинуле борце отаџбинског рата, а упућујемо делегацију у Невесиње ради присуства обиљежавању тог значајног датума, који је уједно и Дан општине;

– У јуну 2010. године организовали смо *Свечану академију поводом 135 година од херцеговачког устанка*, познатог као *Невесињска џушка*;

– Више пута организовали смо прикупљање књига за библиотеку у Невесињу;

– У мају мјесецу 2014. године прикупили смо новчана средства у износу од 100.000,00 динара као помоћ за отклањање посљедица катастрофалних поплава које су задесиле Србију и Српску половином тог мјесеца;

– Организовали смо једну промоцију књиге коју је објавио неведињски новинар Миленко Авдаловић;

– 4. октобра 2014. године организовали смо скуп под називом *Херцеговина у Великом рају* и том приликом за обнову Храма христовог Васкрсења прикупили 74.000,00 динара;

– У 2015. години обиљежили смо 140 година од почетка устанка *Невесињска џушка* и то: приредили смо изложбу портрета вођа устанка урађених на камену (аутор Биљана Ристић) у Галерији РТС у периоду од 23. јуна до 3. јула. У оквиру изложбе организовали смо панел дискусију на тему *Невесињска џушка у контексту Велике источне кризе*, а 27. децембра 2015. године уз пригледан програм изложена је фотографија Пера Тунгуза у ресторану *Штара Херцеговина* у Београду.

– Учествојемо у разним активностима која организују друга завичајна и друга удружења, а имају културни, спортски, хуманитарни... карактер.

ГЛАСИЛО УДРУЖЕЊА ЈЕ ВЕБ-САЈТ
НА ИНТЕРНЕТ АДРЕСИ
WWW.NEVESINJE.FUZIJA.RS

Клуб Гачана у Београду

Удружење су основали гачачки интелектуалци давне 1987. године, јер су још тада предвидјели будући распад државе, ратове и проблеме са којим ће се суочити народ у Србији и Херцеговини. Удружење никада није престајало са радом а посебно је било активно за вријеме ратова и бомбардовања. Пружена је помоћ на различите начине народу Гачака, па смо од наше оштине награђени повељом.

На предлог нашег удружења изродила се у Гачку и Билећи важна културно-просвјетна манифестација *Ђорђевићеве сусрети*. До сада је у Гачку одржано седамнаест научно-историјских скупова, а манифестација је последњих година учешћем руских и грчких историчара добила међународни карактер. На тој значајној манифестацији научници се баве најзначајнијим догађајима и личностима из историјске прошлости Гачака и Херцеговине и сваке године се издаје *Зборник радова*, који је већ ушао као важан извор историјских библиотекама и школама.

Истовремено је у Билећи одржано седамнаест сусрета најзначајнијих српских писаца и pjesника.

Удружење је активно учествовало у оснивању и функционисању *Нове зоре*, једног од најбољих и најхрабријих српских часописа који се појавио последњих деценија.

Клуб *Гачана* заступа тезу да херцеговачка удружења у Србији заједно са Владима РС

У ПОСЈЕТИ ПАТРИЈАРХУ ИРИНЕЈУ: Светозар Црногорац предводи је делегацију Херцеговаца

СПРЕМНИ ЗА САРАДЊУ

Свесни различитих опасности ми смо се увек залагали за шире сарадње херцеговачких и српских удружења, посебно оних прекодринских и у сваком моменту смо на располагању Републици Српској и Србији у сваком погледу.

и Србије треба да нађу начин за покретање одговорности, за извршене усташке злочине, против Ватикана и Хрватске као наследнице НДХ пред Међународним судом правде у Хагу. Клуб се противи беатификацији Степинца за свеца и шири истину о страдању српског народа. Такође, се залажемо да Скупштина Србије поништи, по српски народ штетан и неутемељен, Споразум Цветковић-Мачек.

Удружење *Гачана* је током прошле године покренуло писмену иницијативу са детаљним биографским подацима, код Скупштине града Београда, комисији за именовање улица и тргова, да се ддодијеле имена улица у Бео-

граду по значајним историјским личностима, које потичу са територије Гачака: Грофу Сави Владиславићу, Војводи Стојану Ковачевићу, Војводи Богдану Зимоњићу, Светом Петру Зимоњићу, Тешану Подруговићу. Такође, једна улица у Београду могла би да носи назив *Гачачка*.

Пружање финансијске помоћи за дјецу без родитеља, обнову цркава и значајних историјских споменика је нешто што се подразумева као и помоћ и подршка оболелим и рањеним становницима општине Гачко и шире. Посебно признање у том смислу заслужују гачачки лекари као и дугогодишњи предсједник удружења Видак Ковачевић.

Удружење је до сада одржало пет веома успјешних гачачких сијела на којима и афирмишемо старе српске херцеговачке обичаје. Ове године правимо шесто гачачко сијело у том истом атрактивном амбијенту 13.02.2015 и добро су дошли сви добронамјерни земљаци и наши пријатељи.

ПРЕДСЈЕДНИК КЛУБА ГАЧАНА
СВЕТОЗАР ЦРНОГРАЦ

Удружење Крајишника Крајина Врбас

Основано је 25.11.2010 године са циљем његовања традиције, културе и обичаја народа Крајине, као и помоћи избјеглим и прогнаним сународницима. За ових пет година окупили смо око 400 чланова, где је на нашу радост дошло и доста младих.

Једна од наших активности одвијала се прије три и по године када смо прикупили потписе и поднјели петицију за дољелу имена *Крајишке улице* на територији општине Врбас. Нажалост, до данас нисмо добили никакав одговор.

Једном годишње организујемо *Крајишко вече* на коме се окупе угледне личности из јавног и политичког живота РС и Врбаса, као и многобројни пријатељи из братских удружења са којима сарађујемо.

Наше удружење посредује у културној, привредној и туристичкој сарадњи Врбаса и Бање Луке.

Помогли смо и одржавање *Дана Бање Луке* у Врбасу. Том приликом остварен је дијалог и продубљена сарадња између челника ова два града, а привредници су заједнички ре-

лизовали неке послове на обојано задовољство.

Чланице нашег удружења су оформиле женску пјевачку групу *Клери Крајине*, која је касније прерасла у мјешовиту. Временом су постале препознатљиве и ван Врбаса, па није чудо што учествујемо на бројним фестивалима у Србији, Републици Српској, Хрватској...

У септембру 2014. године наша пјевачка група је учествовала у Војковићима (Источно Сарајево), на традиционалном *Сабору изворног сиваралаиштва*. Дјевојке су се кући вратиле са освојеним трећим мјестом за сценски наступ за пјесму из Јања.

Посебно смо поносни на

успјех који је остварила наша мјешовита пјевачка група на истом сабору 2015. године. Као мјешовита група, на тему *Слава*, освојили смо треће мјесто свеукупног побједника, пехар и двије дипломе. У конкуренцији 80 група и око 1.200 извођача остварен је огроман успјех.

Учествовали смо на *Данима Српске* у Новом Саду Житишту, Бањој Луци, Лушци Паланка-Сански Мост, Суботици, Буковцу, Новој Пазови, Шипову, Тењу...

Чланови смо крвне организације за избјегла и прогнана лица, са којима имамо осличну сарадњу. Трудимо се да прогнана лица на територији Општине Врбас информисамо о расписаним конкурсима било да се односе за грађевински материјал или неку другу помоћ.

Такође, можемо да се похвалимо изузетно добро сарадњом са локалном самоуправом.

Удружење Петар Кочић из Апатина

Завичајно удружење Срба поријеклом из БиХ *Петар Кочић* из Апатина основано је 14.12.2001. године.

Удружење је основано са циљем очувања идентитета и обичаја Срба поријеклом из Босне и Херцеговине и њихових потомака рођених на подручју Апатина и околине. Највише чланова води поријекло из Босанске Крајине, а још ближе са простора Змијања, међутим чланови Удружења су и сви из осталих дијелова БиХ.

Удружење је од самог оснивања веома активно. Током године имамо преко 20 састанака главног одбора где у просеку буде 20 чланова.

Сваке године организујемо одлазимо на Кочићев збор у Стричићима.

Године 2015. смо обишли Андрић град у Вишеграду.

Током посјете Републици Српској увијек изаберемо дру-

го место као мјесто окупљања и дружења са становништвом тога краја. Крајем сваке године организујемо годишњу скупштину са приказом обичаја из завичаја.

Имамо формирану мушку певачку групу која негује песме које спадају у етно култур-

но наслеђе нас Срба пореклом из Републике Српске.

Да не буде забуне ми обилазимо и места у Федерацији БиХ у којима данас живе Срби и у којима су некада живели у знатном броју (Мартин Брод, Босанска Крупа, Дрвар ...).

Током свих ових година организовали смо позоришне представе, књижевне вечери, ликовне изложбе и изложбе предмета из завичаја који спадају у етно збирке.

Помогали смо болеснима, успешним ђацима и спортистима у виду донација.

Поносни смо што је представа "Јазавац пред судом" у изведби Звездара театра из Београда и Народног позоришта из Бање Луке гостовала у Апатину одмах после премијера у Београду и Бању Луку са Петром Краљем у главној улози.

Шта је о поријеклу записано у генима

Родословни портал poreklo.rs олакшава потрагу за коријенима, уз обиље података, дигитализованих књига, али и уз помоћ генетичких анализа

Истраживање поријекла, састављање родословног стабла, проналажење непознатих сродника или старих докумената који говоре о давним прецима, данас је умногоме олакшано појавом интернета. Од прије четири године у овом све масовнијем хобију многим је помогао портал poreklo.rs. Његов уредник и оснивач је Јовица Кртинић, поријеклом Личанин, родом из Госпића.

Портал poreklo.rs поставио је од првог дана свог постојања висок циљ – да прикупи, обради и стави у слободни приступ информације од значаја за истраживање поријекла не само појединаца већ и цијеле нације. Свакодневно објављујемо податке о српским презименима и насељима распоређеним на цијелом простору бивше Југославије гдје живе или су живјели наши сународници – наводи Кртинић.

На порталу poreklo.rs посебно вриједна је дигитална библиотека у оквиру које се налази преко хиљаду књига и студија, у којима се могу наћи бројни подаци о сеобама народа и конкретним родовима или племенима.

Нарочито је богата литература сабрана за људе који потичу из западних српских крајева, а ту се готово сваког дана пронађе и придода нешто ново – подвљачи оснивач портала poreklo.rs.

Овај родословни сајт покренуо је и потпуно нову генеалогску методу на нашим просторима – откривање поријекла уз помоћ генетичких анализа.

У оквиру портала покренули смо Српски ДНК пројекат (dnk.poreklo.rs) на чијим страницама за нешто више од три године прикупили податке о више од 800 тестираних појединаца са простора бивше Југославије. Конкретно, ради се о тестирању поријекла по мушкој линији, помоћу анализе Y-ДНК хромозома, који се

» Јовица Кртинић

непромијењен преноси са оца на сина и помоћу којег се може испратити поријекло хиљадама година уназад. То је важно не само да би се сазнало лично поријекло и утврдило да ли имате досад непознате сроднике, већ и због тога што се преко таквих анализа може сазнати поријекло цијеле нације – објашњава Кртинић и додаје:

– Већ сад можемо рећи да код Срба, било да су они на западним или источним странама свог националног простора, преовлађује генетика својствена словенским народима. Наравно, има доста и оних који се генетички не уклапају у овај словенски профил, али то их свакако не чини мање Србима.

Кртинић истиче да су досадашњи резултати генетичких испитивања показали као неосновану тезу о великом утицају вишевијековне турске окупације на српску генетику.

Анализом тзв. аутосомалних генетичких резултата, који обухватају свеукупну човјекову генетику (и по мушкој и по женској линији), утврдили смо да је просјечна турска генетика ближа италијанској него српској!

О свему овоме шире је писано на страницама Српског ДНК пројекта (dnk.poreklo.rs), а свако ко је заинтересован да провери своју генетику може да уради у Београду.

Више информација о томе како се обављају тестирања, као и о осталим појединостима можете сазнати ако се обратите писмом на имејл адресу dnk@poreklo.rs или једноставно посетите портал poreklo.rs, а нарочито његов веома жив форум (forum.poreklo.rs).

ДНК ТЕСТ ТЕСЛА ЈЕ СРБИН ИЗ ХЕРЦЕГОВИНЕ

Генетички резултати породице Тесла из личног Радуча, одакле је родом и отац Николе Тесле, Милутић, показују јасну припадност хаплогрупи I2a D1a1g1c. Ова хаплогрупа је појединачно најзаступљенија хаплогрупа међу Србима. Посебно је присутна на подручју динарског планинског система, па отуд и назив Динарик.

Међутим, иако овако названа, даљим поријеклом, ова је хаплогрупа типична словенска и посједују је, у мањем или већем проценту, сви словенски народи. Од сјеверних словенских народа има је у нешто вишем проценту међу Украјинцима, Бјелорусима из Полесја, јужним Русима и западним Чесима. Варијанта ове хаплогрупе која посједује вриједност 19 на маркеру 448 назива се јужном, најтипичнија је за јужнословенске народе: Србе, херцеговачке и далматинске Хрвате и босанске муслимане, а управо овој варијанти припадају Тесле.

Генетско језгро ове варијанте на Балкану је у ширем региону Херцеговине, а њен географски распоред, као и старост од око 1800 година јасно указује да су је на подручје Херцеговине могли донијети само Срби, који су у раном средњем вијеку то подручје населили.

РОДОВИ И ПОРОДИЦЕ СА ТРОМЕЂЕ (ЛИКА, БОСНА, ДАЛМАЦИЈА)

Три међе српског народа

Простор Тромеђе ријека Бујишница раздваја на три дијела: источни (Босанска Крајина) припада босанским планинама, западни (Лика) личној висији, а јужни (Далмација) далматинским планинама. Тромеђа је Бујишницом повезана са Далмацијом, а на сјеверу Уном са Босанском Крајином. Тромеђа обухвата села: Тишковац, Дреновац – насеље Црни Поштоци, Плавно, Дрвар, Книн, Срб, Грачац и Доњи Лапац.

» Манастир Свете Недјеље, први женски манастир у Далмацији

Туро – Туран Јарић сакупио је податке о досељавању појединих родова овог краја и објавио их 1971. године. Нажалост, то није урадио за Тромеђу. Но, и оно што је сакупио може се користити:

Бабићи су поријеклом са Змијања. Одатле су одселили најприје у Бјелај, а потом у Мокро Поље код Книна. Из ове групе је и вођа Црнотравске буне 1875–1878. године Голуб Бабић. Потомака ових Бабића има још у Мокром Пољу.

Бурсаћи су старином са Санице и Змијања. За вријеме Млетачке владавине Далмацијом, доселио се шесторо браће. Само најмлађи од њих је задржао старо презиме, а остали су узели нова.

Стари Симо Симић из Дугог Поља у Лици за Бурсаће је говорио: „*Наши су се стари звали Мрњавчевићи, а доселили су се из Далмације четири браћа: Бурсе, Момчило, Врањеш и још један. Од њих се поистали Бурсаћи, Момчиловићи и Врањеш.*”

А старина Петар Зељковић из трубарског Вагана под Улица планином за њих је казивао: *Бурсаћи, Момчиловићи, Танкосићи и Бауци су истога рода. Назив Бауци су ове лозе добио је један син који је био крајњак. Свих ових презимена има доста око Тромеђе.*

Буцала су од Кнежевића из Очестова код Книна. У Тишковац су се доселили прије 200 до 300 година: Отац је имао два сина; један се звао Буцо јер је био буцмаст-отуд и Буцало, а други Вук отуд Вукобрат. И сада се у Очестову зову Кнежевићи – Буцало и Кнежевићи – Вукобрати. Из ове лозе се, прије Црнопоточке буне 1875-1878, одселила једна породица из Пађена код Книна и населила у село Чатрње-Бравско у близини Петровца.

Боровице су из Лике, вјероватно из Срба. Један дио рода доселио се у Грачац и у Тишковац. Бјелотомичи су у Тишковац доселили из Бендера.

Јарићи се, по причама старијих, називају овако јер су њихови стари имали много коза и јарића. Поријеклом су из Херцеговине. У село Тишковац су се доселили од Зрмање почетком 18. вијека. Прије Црнопоточке буне, једна група Јарића, око пет кућа, одселила се у Тичево. Ускоро су четири куће изумрле. Од пете је остао дио, а други се одселио код Мркоњића. Пред Други свјетски рат у Тичеву је било само три куће. Страдали су у рату. Послије су се одселили у Бачки Јарак. Тако Јарића нема више у Тичеву. Јарићи између Сана, Врбаса и Саве су из Тишковца. Из Тишковца су се четири брата раселили у Дрвар, Крупско, Бјелајско и Петровачко поље. Око 1807. године, из Дреновца су одселиле три куће Јарића: двије су се населиле у селу Баре код Петровца, а једна у Колунић.

РАДУЈЦИ БИЛИ ПОЗНАТИ КАО МАЈСТОРИ КОВАЧИ

Радужи су поријеклом из Змијања. У Далмацију су дошли у 18. вијеку. По предању, потичу из братства из којег су и Бурсаћи, Раденовићи, Зељковићи, Танкосићи и Бауци, а по причању старих, и Чакармиши, који су преци доселили у Тишковац из Далмације. О њиховом доласку у Тишковац причао је стари дјед Буро: његов дјед Дамјан доселио се из села Владушићи код Зрмање у Лици. Тамо су били познати као мајстори – ковачи. Почетком 19. вијека отишли су неки Тишковчани у Зрмању и позвали најмлађег сина Владушића да иде с њима, да им буде ковач. Он је на то пристао и тако су касније Владушићи били чувени ковачи.

Сеобе и насељавања

О народу са Тромеђе, један од најумнијих Срба овога вијека, Јован Цвијић је писао само лијепе ријечи: *Тај народ имао је изразиту осјећајност за другога који је исказивао саучешћем или благодарношћу. Знали су много опраштати и жртвовати. Али и светити се до истраге своје или туђе. Огрешење је најдубље осјећање јер оно пече душу јаче него нека радост. Судбина је изговор за сваку утјеху и њој се сви покоравали. Посебно су цијењени људи од правде, божији људи или како их је народ називао људи од десне стране. Људи су били врло побожни; нису сједили за јело док се не прочита Оче наш. Па и сваки посао започињали су молитвама Богу. За човјека који не држи до своје ријечи или вјере, каже да је *рашчовјек*.*

Народ се селио са истока ка западу из многих разлога. Најчешћи разлози били су стварање нових граница послјеријатова Млечана и Турака у 17. вијеку, поготову послјеријатова 1718. године. Од тада је граница постављена на Динару.

ШЕВО, ШЕВЕ И ШЕВИЋИ

Шеве су, по традицији, из племена Намањића, од претака Никше. Из Црне Горе раселили су се по Босанској Крајини. По једном предању, из Никшића су населили у Зрмању, а одатле у Далмацију и Змијање. До планине Грмеч зову се Шево, а преко Грмеча – Шевичи. Шеве је народ звао Опачићи. У сродству су са братством Опачића, Чавка, Чубура и Билбија. Прије 150 година, одселило је пет кућа Шева у село Буковача. Прије Црнопоточке буне, одселило је двије куће у Ведро Поље.

У село Тишковац су се доселили од Зрмање почетком 18. вијека. Прије Црнопоточке буне, једна група Јарића, око пет кућа, одселила се у Тичево. Ускоро су четири куће изумрле. Од пете је остао дио, а други се одселио код Мркоњића. Пред Други свјетски рат у Тичеву је било само три куће. Страдали су у рату. Послије су се одселили у Бачки Јарак. Тако Јарића нема више у Тичеву. Јарићи између Сана, Врбаса и Саве су из Тишковца. Из Тишковца су се четири брата раселили у Дрвар, Крупско, Бјелајско и Петровачко поље. Око 1807. године, из Дреновца су одселиле три куће Јарића: двије су се населиле у селу Баре код Петровца, а једна у Колунић.

ВУКОБРАТИ

Вукобрати су старином из Херцеговине и од племена Вукобратића, које је живјело у Жупцима и Турматима. На Тромеђу су дошли прије 1712. године, пред млетачки попис становништва. Временом су постали бројни по цијелој Крајини. За њих се причало да су били борбени и напредни у сваком погледу. У Очестово код Книна доселили су са Змијања. У околини Коренице било их је 21 породица. Двије породице у Дрвару су досељеници из Тишковца.

Кењала су дошли у Тишковац прије 1712. године. Једна кућа од ових доселила је у Дреновац. Њихови потомци су 1945. године промијенили презиме у Симић, по дједу Сими. У сродству су са Милићима, Бањичима, Радујцима, Илићима и Бекезима.

Владушићи су старином из Змијања, по другим подацима – из Херцеговине. Припадају роду Тинтора. У сродству су са Ољачама и Петровићима. Ту су још: Почуче, Бјелице, Шћулићи, Остојићи, Галоње и Лајаси.

Родићи су, по предању, прије 450 година дошли у Херцеговину из Прилепа. Ту су се замало задржали па одселили у Плавно, послјеријатова у Попину и Трубар. Одатле су се расељавали по Крајини и Далмацији. У Плавно се доселио отац са десет синова послјеријатова 1712. године. Најстаријег су прозвали Родос, па су по њему настали – Родићи. По другој причи, Родићи су од племена Васојевића, који су живјели поред Мораче.

Родићи су највећа група родова у Крајини. У сродству су са Стојановићима и Старчевићима. Из овога братства су још: Новаковићи, Ступари, Старче-

вићи, Миловановићи. И Марићи су старином од Родића. По неким предањима, прозвали су се по некој Марији. У млетачком попису 1712. године, било је 11 кућа Марића. Временом су се селили у Лапац и Срб. Из Тишковца су се, око 1830. године, доселиле три куће Марића у Осредке. Били су чувари амбара и кукуруза код бегова. Временом су добили земљу па су се закућили.

Миљановићи су из Родића и Стојасљевића. Имали су најбољу земљу у Дреновцу и Црним Потоцима. На њихова имања временом су се населили Буцала, потом и Шева и Камбери. Одатле су се селили по околини Петровца.

Јелаче су временом изумрли па су на њихова имања дошли Шеве: Јандрија Шево је дошао у куће Јелача када се пријенио. На крају Црнопоточке буне 1878. године, када су Турци прешли на аустројску страну, ухватили су последњег старог Јелачу и на свиреп начин га убили.

Крнете су из сјеверне Далмације и Лике доселили у Тишковац. Има их по Крајини.

Дрвоци причају да су им стари, тројица браће, доселили из Баната прије 200 година. У Црним Потоцима су вјероватно из лозе оних из Далмације. Отуда су се доселили и у Унац и Лушци Паланку код Санског Моста.

Шапоње су од рода Вејиновића. Дошли су из Далмације и Лике. Били су познати као добри тежаци. У Тишковцу их данас нема.

Драгишићи су старином из Плавна. Доселили су у Тишковац почетком 18. вијека.

Грубора је по попису из 1712. у Горњем Тишковцу било пет кућа. Четири породице су се око 1830. године одселиле у Осредке, у куће Кљајића.

ИЗВОР: ТРОМЕЂА – МИШО УРОШ, ЈОВО ДМИТРОВИЋ, ТРИ МЕЂЕ ЈЕДНОГ НАРОДА, БЕОГРАД, 1994. СТР. 91–96 (WWW.KRAJINAFORCE.COM)

ДУШАН Ј. БАСТАШИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК УГ ЈАДОВНО 1941, О НАЦИОНАЛНОЈ СТРАТЕГИЈИ

Треба нам ново Начертаније

Душан Ј. Басташић већ годинама се налази на челу УГ Јадовно 1941. Ово удружење је својим радом успјело да окупи око себe велики број потомака жртва усташког терора и заједничким снагама постигли су завидне резултате у објелодањивању истине о страшним злочинима, који су почињени у вријеме злогласне НДХ. Посао који би требало да ради држава свео се на ентузијазам и вољу неколицине појединаца. У разговору за *Српско Коло* Басташић открива генезу српског ћутања, али и критички посматра реалност у којој се често сами одричемо очувања националног идентитета.

» **Колико данас, 75 година након злочина, уопште знамо о Јадовно али и о другим страстиштима из времена НДХ?**

– О првом ликвидационом центру НДХ у коме је за 132 дана постојања побијено 38.000 Срба до прије свега неколико година није се знало готово ништа. Чак су и породице жртава биле увјерене да се ради о само једној јами, јами Јадовно. Истина, дуго и брижљиво сакривана била је потпуно другачија. Двотомно дјело др Ђуре Затезала, издао 2007, било је основ за објелодањивање тог стравичног српског страдања. Нажалост, због високе цијене књиге и лијености издавача, она није стављена у функцију.

Протеклих шест година наше удружење низом активности настоји, не само информисати јавност о фактографији везаној за комплекс логора смрти Госпић-Јадовно-Паг, већ и мобилисати стручну и најширу јавност на конкретним пројектима културе сјећања.

» **Ако је у вријеме комунистичког режима било јасно да се зарад братства и јединства крију усташки злочини, зашто се и данас на ту тему мало ко осврће?**

– Срби, као највећи страдалници и побједници, из Другог свјетског рата нису изашли са својом националном државом. Изградњом наднационалног, југославенста, негативном селекцијом српских кадрова, и режимом, који није презао од строгог кажњавања *неислушних* пристали су да утопијску идеју братства и јединства плате забравом, сакривањем и релативизовањем истине о страдању својих чланова породица и сународника.

Последњих двадесетак година као да идемо истим путем, утабанам већ деценијама. Рекао бих да нам се то дешава због елементарног непознава-

ња ове фактографије од стране одговорних лица али и због тежње за изградњом пријатељских односа са сусједном нам државом.

» **Истраживање злочина, рад на допуни календара и атласа геноцида су веома захтјевни пројекти. Колико УГ Јадовно, на чијем сте челу, може да одговори на све изазове, и да ли имате и у којој мјери подршку државе?**

– Све ово што радимо требало је и треба да ради држа-

ва преко својих институција. Прије свега Србија и Република Српска, а онда и институције Срба у Хрватској. Нажалост, свједочимо да се то не дешава а најбољи показатељ инертности институција је појава све већег броја удружења потомака, који се не мире са таквим неодговорним односом према нашим жртвама из не тако давне прошлости.

» **Око Вашег удружења окупиле су се и људи из СНД Пребиловачка и удружења Огњена Марија Ливњска.**

– Много је српски народ пострадао у 20 вијеку, па и не чуди да је све више организација које окупљају потомке жртава, који не чекајући политичку вољу и прави тренутак, не хајући за политичком коректношћу, радећи готово по правилу волонтерски, чине све што могу да очувају сјећање и испишу науку о по-

ПОРТАЛ ЈАДОВНО

Позивам Ваше читаоце да посјете наш портал *Јадовно.срб*, гдје ће наћи много текстуалних прилога, докумената, фотографија и видео записа, који свједоче о страдању Срба у 20. вијеку са посебним фокусом на оно у вријеме постојања НДХ. На порталу се редовно биљеже и све наше активности на пољу културе сјећања.

У ТЕСЛИНОМ СМИЉАНУ ДАНАС НЕМА ПРАВОСЛАВАЦА

– Након што је држава Хрватска геноцидом у Другом рату преполовила наш биолошки корпус у Хрватској и Босни и Херцеговини, а у протеклом рату у највећем броју протјерала са вијеконских огњишта, у овом „мирнодопском“ периоду настоји избрисати трагове нашег постојања на тим подручјима. То чини и присвајањем културног наслеђа. Еклатантан је примјер Тесле и његовог родног села Смиљан. У том, некада већинском српском селу, данас нема ни једног православног Србина, а православна црква у којој је служио Теслин отац данас је „Спомен-црква“ у којој се не врше редовна богослужења. Али очито да ни то није довољно, него се фабрикују лажи о Тесли као аутохтоном Хрвату.

само у траговима. Послушајте рекламне поруке и синхронизоване цртане филмове за дјецу на *нашим* ТВ каналима па ћете видјети да се хрватски језик и писмо дубоко укорјењује у нашем јавном простору.

Очито је да смо сами криви за то и да се у име европеизма и интернационализма, олако одричемо основних категорија идентитета.

» **Утисак је да је у НДХ кључну улогу играла католичка црква. Колико наша СПЦ може допринијети очувању националног јединства?**

– У циљу нашег биолошког опстанка, неопходна је реинтеграција националног корпуса, изградња и јачање националне свијести и кондиције. Улога наше цркве у том процесу кључна је кроз вијекове. Нажалост, у нашој јавности све су присутнији гласови о нејединству у највишим црквеним редовима и то нас посебно брине.

Што се тиче мисионарске улоге Римокатоличке цркве у брисању православља до ријеке Дрине али и даље, ту се вијековима ништа стратешки не мијења а тактика и оператива зависе од тренутних околности.

» **Историја је показала да је неслога најчешће била и највећи непријатељ српског народа. И данас дјелује да држава нема праву националну стратегију?**

– Очито је да народи у окружењу али и шире, који имају јасну националну стратегију и изражено национално јединство у темељним поставкама, а који виде интерес у растакању српства и елиминацији православља у Хрватској, Србији и Српској, на томе раде вриједно и прагматично. Томе се свакоко није лако супротставити и зауставити тај замајач.

Потребно нам је *начертаније* око кога би се окупило све оно у нашем националном корпусу, гдје год да живјели, што има вјеру, знање, част, самопоздање, непоколебљивост, храброст, непоткупљивост, спремност да без обзира на цијену преузме ризик, срце и љубав према Србији, српству и православљу. **Т. ЂОРЂИЋ**

Што се тиче мисионарске улоге Римокатоличке цркве у брисању православља до ријеке Дрине али и даље, ту се вијековима ништа стратешки не мијења

родичном и завичајном страдању, свједоче о сатирању рода свога православног.

Ове организације и часни појединци, дубоко посвећени својој мисији, поред осталог упорно указују институцијама, свјетовним и црквеним, на тешко разумљиве пропусте на пољу очувања сјећања на пострадали род наш.

Близу тридесет оваквих организација и активних појединаца, са благословом владике Атанасија Раките, формирао је прошле године *Сабрање удружења ђошимака и ђошиовалаца српских жртва рајоова у 20 вијеку*.

» **У Србији и РС постоји велики број дневних новина, а практично је шмање од 20% новина које су штампане ћирилицом. Колико сами доприносимо губљењу националног идентитета?**

– Добро сте то примјетили, али нису ту у питању само новине. Прошетајте улицама Београда, Новог Сада и Бање Луке, па ћете видјети да се на таблама са имена фирми и локала ћирилица појављује

НДХ УСТАНОВИЛА ОБРАЗАЦ ЗА ЕЛИМИНАЦИЈУ СРБА

Независна хрватска држава је законом установила образац за елиминацију Срба са територије, коју је прогласила својом. Прво су били одвођени „на рад“ виђенији Срби, трговци, учитељи, свјештеници, Солунци и богатији земљопосједници. Њих су одводили до најближе жељезничке станице, а онда марвеним вагонима отпремали према јамама Лике и Велебита. Убијани су у крашким јамама и утапани у оближњем морском акваторијуму. Сљедећи на реду били су сви остали мушкарци и младићи старији од осамнаест година. Они су хапшени, одвођени и убијани на ближим, локалним страстиштима. Преостале жене и дјеца били су сакупљани на превару, због тобожњег одвођења на покрштавање у католичку вјеру. Били би убијани недалеко од својих кућа или одвођени, углавном пјешке или сеоским колима, до удаљенијих страштишта предвиђених за масовне ликвидације.

24. ГОДИНЕ ОД ОСНИВАЊА ЗЛОГЛАСНОГ ХРВАТСКОГ ЛОГОРА ЛОРА У СПЛИТУ

Логор Лора био је концентрациони логор у Сплиту, у коме су мучени и убијани Срби током ратова на простору бивше Југославије. Постојао је од 1992-1997. О свим дешавањима у Логору Лора био је упознат цио државни и војни врх Републике Хрватске. Кроз логор је прошло 1.005 регистрованих затвореника који су прошли стравичну психофизичку тортуру. Овај логор је основан на мјесту некадашње ратне луке Југословенске Народне Армије. Након одласка ЈНА из ратне луке Лора, припадници Војне полиције хрватске војске преузимају Лору. Према свједочењима преживјелих логораша Лора сматран је за један од најужаснијих логора на простору бивше Југославије током ратова.

Заробљеници који су довођени у овај концентрациони логор били су српске националности (мушкарци и жене), и нешто мање муслиманске. Првобитно су у овај логор довођени Срби са простора СР Хрватске, а касније од априла 1992, када се заратило у Босни и Херцеговини, и са тих простора у Логор Лору су доводили српске цивиле, рањенике, војнике и ратне заробљенике. Логораша у овом логору су били са подручија: Габеле, Дувна, Купреса, Бјеловара, Сплита, Лијевна, Дубице, Бенковца, Требиња, Невесиња, Никшића, Мостара, Теслића, Клепаца, Оџака, Карловца...

КРВАВИ ЈАНУАР У СЛАВОНИЈИ И КОРДУНУ

Усташе из Подравске Слатине и других дијелова Славоније убиле су 13. и 14. јануара 1942. године 200 српских мушкараца из села Кометник и сусједног засеока Добрић, недалеко од Воћина. Овај покољ представља један од првих масовних злочина усташа над цијелокупним становништвом неког села у Славонији, подсјећају из Удружења *Јадовно*. На лицу мјеста, у селу Кометник, убијено је око 28 становника, док су остали становници депортовани ван села. Мушкарци из Кометника и Добрића, њих 174 из првог и 32 из другог села, отјерани су у импровизовани затвор у Воћину, док су жене са дјецом, спомиње се бројка од 190, одведене у Зденце, село између Подравске Слатине и Нашица, гдје су изоловане у привременом логору.

У подруму воћинског затвора од недостатка ваздуха угушило око 25 заточеника, док су остали убијени из пушака 14. јануара 1942. Десетак мушкараца није убијено јер су остављени да покопају мртве. Према подацима Земаљске комисије за утврђивање злочина окупатора и његових помагача утврђена су имена 175 страдалих становника Кометника 13. и 14. јануара 1942. године. Овај списак није кончан. Заточене жене са дјецом су након одређеног времена пуштене из привременог логора у Зденцима и враћене су кућама.

Покољ у Драксенићу покрај Козарске Дубице почињен је 14. јануара 1942. године. Усташе и припадници Хрватског домобранства 14. јануара 1942. у склопу напада на Доњу Градину и Драксенић убили су 207 житеља српског села Драксенић, махом жена и дјеце.

Усташе су убиле око 130, а домобрани око 70 становника села. Највећи број страдалих је убијен у сеоској православној цркви.

Покољ у цркви преживјеле су Анка Павковић и Мара Благојевић које су биле теже рањене хладним оружјем. Публиковани су поименични подаци о страдалима. Током Другог свјетског рата живот је изгубило 896 становника Драксенића.

Убиства 48 становника села Буковица покрај Вргинмоста десила су се 14. јануара 1942. године.

Убиства су извршена у селу и у шуми Гоминац. Међу убијенима било је 15 дјеце. Претходно је 5. јануара убијено седам становника села, а касније, 20. јануара 1942. у логору Јасеновац убијено је још 18 становника Буковице. Укупно је током јануара 1942. страдало 18 деце из Буковице. Претходне године, 3. августа 1941. године, у глињској православној цркви убијено је 85 одраслих мушкараца из села. Публиковани су поименични подаци о страдалима, напомињу у Удружењу *Јадовно*.

ГОДИШЊИЦА УБИСТВА СРБА И ПАЉЕВИНЕ У УСТАШКОЈ ОФАНЗИВИ НА БАНИЈУ

Усташко-домобранске снаге Независне Државе Хрватске (НДХ) извеле су од 22. до 30. јануара 1942. године офанзиву на слободну територију између Костајнице и Петриње на Банији, подсјећају из Удружења *Јадовно*. Овим снагама командовао је пуковник Иван Мрак. Убиства, хапшења, пљачке и паљевине вршене су у селима Свињица, Старо Село, Јабуковац, Млиноге, Јошавица и Комоговина. На основу расположивих података није могуће установити тачан број убијених становника ових села. Већина становника успјела је побјећи на Шамарицу уочи и за вријеме напада. Према подацима служби НДХ, у овом периоду усташе и домобрани су опљачкали и попалили Комоговину, Зрилић, Горњу Пастушу, Доњу Пастушу и Раковац побивши, према властитом признању, 70 до 100 жена, дјеце и старца из тих села.

У истом периоду, према извјештају усташког Заповједништва војне крајине из Сарајева, у логор Јасеновац је отјерано 185 Срба са подручја Вишеграда, Чајнич и Рогатице.

ПРЕБИЛОВАЧКА КУЋА – ПОКРЕТАЧКИ ПРОЈЕКАТ ОБНОВЕ

Поред велелепног Храма Христовог Васкрсења, неколико књига, интернет сајтова и изложбе, у Пребиловцима треба да се подигне барем скроман Меморијални центар са свим садржајима које имају слични центри у свијету. Идући ка том циљу, УГ *Јадовно 1941*. је донаторским средствима недавно прибавило једну страдалничку кућу, уништenu у протеклом рату, управо на путу, који повезује Дом Краља Милутина са новим Храмом. *Пребиловачка кућа* ће, ако Бог да, бити и мјесто дружења потомака српских жртава геноцида почињеног од стране Независне државе Хрватске али и, како рече Миленко Јахура, витални покретачки објекат сваковрсне обнове села. Овај веома захтјеван али и богоугодан пројекат, не можемо реализовати сами, али смо дубоко увјерени да ће Срби широм свијета а онда и српске институције, препознати његов значај и помоћи у његовој реализацији. Како радили, тако нам и Бог помогао!

САВЕЗ СРБА ИЗ РЕГИОНА ОРГАНИЗОВАО ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА СРБА ИЗ КРАЈИНЕ, РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ У НОВОМ САДУ

Нема раја без родног краја

Савез Срба из региона организовао је Фестивал фолклора Срба из Крајине, Републике Српске и Федерације БиХ који је одржан 24. јануара 2016. године у великој дворани Српског народног позоришта у Новом Саду.

Велика дворана СНП је била пуна а преко 900 посјетилаца је, због приказаног програма са преко 250 учесника, отишло задовољно својим кућама. Публика је посебно изразила своје задовољство када су учесници програма изашли на бину и запјевали пјесму *Нема раја без родног краја*.

Фестивалу фолклора при-

суствовали су, између осталих, градоначелник Новог Сада Милош Вучевић са сарадницима, савјетник Предсједника Републике Српске Милорада Додика Стефан Митровић и изасланик Вла-

дике бачког Иринеја протојереј-ставрофор Миливој Милатов.

Водитељ програма био је ненадмашни Миливоје Бештић.

Предсједник Савеза Срба

из региона Миодраг Линта у свом обраћању присутнима, између осталог, истакао је да су Крајишници, Херцеговци и сви други Срби који су родом и поријеклом са простора бивше Југославије да-

ли велики допринос развоју Новог Сада и Србије, али се нису одрекли свог поријекла, традиције и обичаја.

- Сви заједно имамо обавезу да чувамо нашу Републику Српску, да одлазимо у своја села и мјеста с циљем да сачувамо своју земљу, да обнављамо своје цркве и селоске домове и да помогнемо опстанак преосталог нашег народа који живи у Федерацији БиХ и Хрватској.

Градоначелник Милош Вучевић је истакао да је Нови Сад као српска атина, имао срце да прими све наше сународнике вијековима, ма одакле да су долазили и доприносили његовој љепоти и развоју.

- Као кандидат за Европску престоницу културе, Нови Сад је природно место да се подсетимо вриједности културе, и то у предвечерје великог црквеног, али и школског празника посвећеног првом српском архиепископу Светом Сави. Као народ имамо обавезу да сачувамо наше духовно и културно благо. Вечерас ћемо уживати у разноврсном фолклору, играма, пјесмама, ношњама и та шароликост показује наше богатство које треба да нас уједињује.

УЧЕСНИЦИ

На великој сцени СНП наступили су слиједећа културно-умјетничка друштва: КУД *Железничар* – ансамбл *Вила* из Новог Сада, КУД *Велико коло* из Ветерника, АКУД *Соња Маринковић* из Новог Сада, КУД *Благоје Паровић* из Гајдобре, КУД *Младен Стојановић* из Бачког Јарка, КУД *Крајина* из Београда и КУД *Ђирило и Методије* из Бусија (Београд).

